

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Přehled obchodu s exempláři nosorožců

Studijní program: N4106 Zemědělská specializace

Studijní obor: 4106T026 Biologie a ochrana zájmových organismů

Katedra: Katedra biologických disciplín

Vedoucí katedry: doc. RNDr. Ing. Josef Rajchard, Ph.D.

Vedoucí diplomové práce: doc. RNDr. Ing. Josef Rajchard, Ph.D.

Autor: Bc. Věra Ježková

České Budějovice, 2015

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta zemědělská
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Bc. Věra JEŽKOVÁ
Osobní číslo: Z13531
Studijní program: N4106 Zemědělská specializace
Studijní obor: Biologie a ochrana zájmových organismů
Název tématu: Přehled obchodu s exempláři nosorožců
Zadávající katedra: Katedra biologických disciplín

Zásady pro vypracování:

1. Kritické zpracování údajů o biologii, ekologii a populacích jednotlivých druhů nosorožců, jejich obchodu, ochrany, zařazení v CITES, historie přežití v příložích, stav v lidské péči.
2. Zpracování tématu o legalním obchodu s divokými roby, nosorožci (plavý a výsmar, slonobílovní, v EU a v ČR) atd.
3. V závislosti na dostupnosti dat zpracování tématu o nelegálním pytláctví a nelegálním obchodu.
4. Z dostupných údajů vyhodnotit přehled obchodu s exempláři nosorožců za poslední roky.

Rozsah grafických prací: max. 15 stran grafy a tabulky

Rozsah pracovní zprávy: 40

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

www.CITES.org

www.traffic.org

materiály IUCN, UNEP

Akademičtí průběžníci ve studijním programu, vztahující se k následnému přemětu.
(www.sci.s. Ecological.Economics)

Vedoucí diplomové práce: doc. RNDr. Ing. Josef Rajchard, Ph.D.

Katedra biologických disciplin

Titule vedoucí diplomové práce: Mgr. Ing. Josef Rajchard

Titule vedoucí diplomové práce: Mgr. Ing. Josef Rajchard

V. Z.
prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc., Dr. Sc. Dr. Sc.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMLĚDĚLSKÁ FAKULTA
Školní 47/II
370 02 České Budějovice

doc. RNDr. Ing. Josef Rajchard, Ph.D.
vedoucí katedry

V České Budějovicích dne 22. října 2015

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou JU) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Podpis:

Tímto bych chtěla poděkovat svému školiteli doc. RNDr. Ing. Josefu Rajchardovi, Ph.D. za podněty a především za trpělivost, ochotu a maximální podporu při vedení diplomové práce. Děkuji Ing. Silvii Ucové za konzultaci k práci s daty z Cites Trade Database.

Děkuji své rodině za velkou míru tolerance, pochopení a podpory.

ABSTRAKT

Diplomová práce byla zaměřena na analýzu mezinárodního obchodu s vybranými exempláři jednotlivých druhů nosorožců (trofeje, rohy, živé nosorožce, řezby, řezby z rohu a deriváty) v letech 2004 - 2013. Obchod na úrovni Evropské unie, s přihlédnutím k pozici České republiky, i zemí světa byl zhodnocen z hlediska dovozce, vývozce, zdroje, účelu a původu exempláře. K hodnocení byla použita data z Cites Trade Database, která byla dále zpracována pomocí kontingenčních tabulek a grafů.

V práci bylo zjištěno, že v roce 2013 došlo k poklesu importu i exportu sledovaných exemplářů. Nejvíce byli dováženi živí nosorožci ve světě (40,5%) a trofeje v Evropské unii (54,3%) a vyváženy trofeje ve světě (39,4%) a řezby (80,7%) v Evropské unii. Největší importér všech sledovaných exemplářů představovaly USA ve světě (16,6%) a Španělsko v Evropské unii (3%). Největším exportérem ve světě byla Jihoafrická republika (73,9%) a v Evropské unii dominovalo Spojené království (4,6%). Česká republika reprezentovala 0,8% dovozu a 0,2% celkového vývozu. Dovezené exempláře pocházely nejčastěji z volné přírody (62,1%), původ nebyl vyplněn (79,7%) a byly dovezeny zejména jako lovecké trofeje (33,4%). Vyvezené exempláře také pocházely nejčastěji z volné přírody (76,3%), původ nebyl vyplněn u 82,2% a byly vyvezeny především jako lovecké trofeje.

Výsledky naznačují celkově klesající trend v legálním obchodu, ale zároveň potvrzují veliký zájem o rohovinu v Asii, proto je třeba veškeré transakce i nadále sledovat.

Klíčová slova: nosorožec, obchod, pytláctví, roh, trofej, řezba

ABSTRACT

The subject of this thesis was focused on the analysis of international trade with selected specimens of rhino species (trophies, horns, live rhinos, carvings, horn carvings, derivatives) in 2004 - 2013. The trade at the European Union, taking into accounts the position of the Czech Republic, and the global worldwide trade were evaluated in term of importer and exporter and source, purpose and origin of specimens. Evaluation was based on data from the Cites Trade Database which was further processed via contingency tables and graphs.

It was found that there was a decrease of import and export in 2013. The most imported specimens were live rhinos in the world (40,5%) and trophies in the European Union, the most exported specimens were trophies in the world (39,4%) and carvings (80,7%) in the European Union. The largest importer was USA in the world (16,6%) and Spain in the European Union (3%). The largest exporter in the world was South Africa (73,9%) and United Kingdom in the European Union (4,6%). The Czech Republic was imported 0,8% of total import and exported 0,2% of total export. Imported specimens came mostly from the wild (62,1%), the country of origin was not completed and were imported mainly as hunting trophies (33,4%). Exported specimens came mostly from the wild (76,3%), the country of origin was not completed (82,2%) and were exported primarily as hunting trophies

The results indicate an overall downward trend in the legal trade but also confirm the considerable interest in horns in Asia. Therefore, it is necessary to continue to monitor all transactions.

Key words: rhino, trade, poaching, horn, trophy, carving

1. ÚVOD.....	11
2. LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	13
2.1. Úvod do CITES.....	13
2.1.1. Nosorožci v CITES.....	15
2.2. Biologie nosorožce.....	16
2.2.1. Nosorožec tuponosý severní (nosorožec Cottonův) - specifika.....	17
2.2.2. Nosorožec tuponosý jižní - specifika.....	18
2.2.3. Nosorožec černý - specifika.....	18
2.2.4. Nosorožec indický - specifika.....	19
2.2.5. Nosorožec sumaterský - specifika.....	19
2.2.6. Nosorožec jávský - specifika.....	20
2.3. Sociální chování a komunikace.....	20
2.4. Geografické rozšíření.....	21
2.5. Početní stavy ve volné přírodě a v zoologických zahradách.....	22
2.5.1. Populace ve volné přírodě.....	22
2.5.2. Stavy v zoologických zahradách.....	23
2.6. Ohrožení - příčiny.....	25
2.6.1. Pytláctví a nelegální lov.....	25
2.7. Trofejový lov.....	29
2.8. Roh.....	31
2.8.1. Použití rohoviny.....	31
2.8.2. Uživatelé rohu.....	33
2.9. Ochrana.....	33
2.9.1. Ochrana obecně.....	33
2.9.2. Introdukce.....	34
2.9.3. Ochrana ve vztahu k obchodu.....	34
3. METODIKA.....	37
4. VÝSLEDKY.....	41
4.1. Nosorožci celkově.....	41
4.2. Nosorožec tuponosý.....	45
4.2.1. Import do EU.....	48
4.2.1.1. Import do EU dle druhu exempláře.....	50
4.2.1.2. Import do EU dle zdroje, účelu a původu exempláře.....	53
4.2.2. Export z EU.....	55

4.2.2.1.	Export z EU dle druhu exempláře.....	56
4.2.2.2.	Export z EU dle zdroje, účelu a původu exempláře.....	58
4.2.3.	Import do světa.....	60
4.2.3.1.	Import do světa dle druhu exempláře.....	62
4.2.3.2.	Import do světa dle zdroje, účelu a původu exempláře.....	67
4.2.4.	Export ze světa.....	70
4.2.4.1.	Export ze světa dle druhu exempláře.....	71
4.2.4.2.	Export ze světa dle zdroje, účelu a původu exempláře.....	75
4.3.	Nosorožec černý (<i>Diceros bicornis</i>).....	78
4.3.1.	Import do EU.....	81
4.3.1.1.	Import do EU dle druhu exempláře.....	82
4.3.1.2.	Import do EU dle zdroje, účelu a původu exempláře.....	84
4.3.2.	Export z EU.....	85
4.3.2.1.	Export z EU dle druhu exempláře.....	86
4.3.2.2.	Export z EU dle zdroje, účelu a původu exempláře.....	89
4.3.3.	Import do světa.....	92
4.3.3.1.	Import do světa dle druhu exempláře.....	93
4.3.3.2.	Import do světa dle zdroje, účelu a původu exempláře.....	97
4.3.4.	Export ze světa.....	100
4.3.4.1.	Export ze světa dle druhu exempláře.....	102
4.3.4.2.	Export ze světa dle zdroje, účelu a původu exempláře.....	105
4.4.	Nosorožec indický (<i>Rhinoceros unicornis</i>).....	108
4.4.1.	Import do EU.....	111
4.4.1.1.	Import do EU dle druhu exempláře.....	111
4.4.1.2.	Import do EU dle zdroje, účelu a původu exempláře.....	113
4.4.2.	Export z EU.....	114
4.4.2.1.	Export z EU dle druhu exempláře.....	115
4.4.2.2.	Export z EU dle zdroje, účelu a původu exempláře.....	116
4.4.3.	Import do světa.....	117
4.4.3.1.	Import do světa dle druhu exempláře.....	118
4.4.3.2.	Import do světa dle zdroje, účelu a původu exempláře.....	122
4.4.4.	Export ze světa.....	124
4.4.4.1.	Export ze světa dle druhu exempláře.....	125
4.4.4.2.	Export ze světa dle zdroje, účelu a původu exempláře.....	129

4.5.	Nosorožec sumaterský (<i>Dicerorhinus sumatrensis</i>)	131
4.5.1.	Import dle druhu exempláře	134
4.5.2.	Import dle zdroje, účelu a původu exempláře	135
4.5.3.	Export dle druhu	136
4.5.4.	Export dle zdroje, účelu a původu exempláře	138
4.6.	Nosorožec jávský (<i>Rhinoceros sondaicus</i>)	140
4.6.1.	Import dle druhu exempláře	142
4.6.2.	Import dle zdroje, účelu a původu exempláře	145
4.6.3.	Export dle druhu	147
4.6.4.	Export dle zdroje, účelu a původu exempláře	149
4.7.	Shrnutí dle vybraných exemplářů	151
4.8.	Statistické vyhodnocení obchodu	154
4.8.1.	Nosorožec tuonosý	154
4.8.2.	Nosorožec černý	157
4.8.3.	Nosorožec Indický	160
4.8.4.	Nosorožec sumaterský	163
4.8.5.	Nosorožec jávský	163
5.	DISKUZE	166
6.	ZÁVĚR	169
11.	POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE	171

1. ÚVOD

Nosorožec je po slonovi druhým největším suchozemským savcem na Zemi. V dospělosti nemá mnoho přirozených nepřátel, přesto patří mezi ohrožené živočichy a některé druhy se dokonce nacházejí na hranici vyhynutí. Nosorožce jávského, který patří mezi nejvzácnější velké savce, zbývá ve volné přírodě pouze několik desítek jedinců. V současné době jsou nosorožci nejvíce ohroženi pytláctvím a fragmentací či úplnou ztrátou přirozených stanovišť v důsledku růstu lidské populace. Lidská touha po společenském postavení, silná víra v tradici a tradiční postupy ohrožují nosorožčí populace. Roh, podobně jako orgány a části z tygra, je považován v Asii za širokospektrou medicínu. Léčivé účinky však nebyly dosud přesvědčivě vědecky prokázány. Existuje pouze několik studií, které poukazují na mírné antipyretické a protizánětlivé účinky rohu (Nowel, 2012), ale ve srovnání s klasickými metodami nedosahují srovnatelných efektů.

V roce 2008 došlo k podstatnému nárůstu nelegálně zabitých nosorožců a každým následujícím rokem počet upytlačených nosorožců stoupá (Milliken, 2014). Lov nosorožců je až na výjimky, které jsou přesně definované v Přílohách úmluvy CITES, zakázán. Uloveným nosorožcům je odňat roh, který putuje dále do Asie, kde je využit v tradiční asijské medicíně. V souvislosti s pytláctvím došlo k úplné profesionalizaci a hranice se posunula od lovu k organizovanému zločinu. Lovíci jednotky jsou dokonale vybaveny (tiché střely, termokamery, použití vrtulníků apod.) a sofistikovaně řízeny (Montesh, 2012). Vzhledem k omezením trofejového lovu, které vyplývají z Příloh CITES, vznikl i nový fenomén, a to pseudohunting. Do této environmentální kriminality se zapojila i Česká republika, jednak jako účastník, dodavatel pseudolovců, ale zároveň i jako řešitel. V roce 2013 se podařilo ve spolupráci Celní správy ČR, Policie ČR a ČIŽP odhalit jednu kriminální skupinu a zajistit 24 rohů v hodnotě 100 mil. Kč (MVČR, 2013).

Motivace obchodníků je značná, cena nosorožčího rohu totiž může dosáhnout na černém trhu cca 65 tis. USD / kg a překonala tím i cenu zlata (Říhová, 2015). Naneštěstí i poptávka ze strany Asie roste. Počet nosorožců, který se pohybuje na úrovni asi 29 tis. jedinců, nemůže konkurovat cca 800 mil. ekonomicky aktivním obyvatelům Číny a Vietnamu (MZV ČR, 2014a,b).

Náplní práce je vyhodnocení objemu mezinárodního legálního obchodu s nosorožčími komoditami, zejména trofejemi a rohem, a zároveň predikování trendu v obchodování. Vyhodnocení obchodu z hlediska dovozce, vývozce, zdroje,

účelu a původu exempláře. Jsou popsány populace u jednotlivých druhů v přírodě i zajetí, stav pytláctví a odhady nelegálního obchodu. Dále jsou v práci shrnuty základní informace o biologii, rozšíření a příčiny ohrožení nosorožců.

Údaje vycházejí z databází CITES, ISIS či jednotlivých reportů TRAFFIC, CITES, IUCN, WWF.

2. LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1. Úvod do CITES

Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES - Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) (dále jen CITES) patří mezi nejzásadnější právní úpravy týkající se ochrany přírody. Byla podepsána 3. března ve Washingtonu a v platnost vstoupila 1. července 1975. Jedná se o mezivládní smluvní dokument, který je však silně podporován UNEP (Program OSN pro životní prostředí) a významnými ochranářskými nevládními organizacemi, jako je IUCN (Světový svaz ochrany přírody), WWF (Světový fond na ochranu přírody), WCMC (Světové informační středisko ochrany přírody) a další. Účelem CITES není zamezení obchodu s rostlinami a živočichy, ale postavení mezinárodního obchodu s volně žijícími živočichy a plně rostoucími rostlinami pod společnou efektivní kontrolu všech zemí světa (Stejskal, 2006). Do této doby byla ratifikována 181 zemí (CITES, 2015a).

Cílem CITES je regulace mezinárodního obchodu s ohroženými druhy živočichů a planě rostoucích rostlin tak, aby byla zajištěna ochrana ohrožených druhů fauny a flóry před neudržitelným využíváním a tak snížena ztráta biodiverzity (Kučera et al, 2010). CITES zároveň podporuje realizaci záměrů Úmluvy o ochraně biologické rozmanitosti (Convention on Biological Diversity), rovněž se snaží zohledňovat socioekonomické dopady úmluvy na chudé obyvatele rozvojových zemí, kteří jsou závislí na sběru živočichů a rostlin (AOPK, 2015).

V kontextu CITES je používán termín exemplář. Exemplářem se rozumí jakýkoli rostlinný nebo živočišný druh, živý či mrtvý, který spadá pod jednu z Příloh I, II, II, resp. A-D. Dále je exemplářem jakékoli zboží, u kterého je dle průvodních obalů, označení nebo etikety nebo dalších příznaků patrné, že představuje nebo obsahuje části či odvozeniny chráněných živočichů nebo rostlin. Exemplářem může být i hybrid, jenž má alespoň jednoho rodiče exemplářem (Kučera et al., 2010). Předmětem ochrany CITES je aktuálně více než 5 600 druhů živočichů a 30 000 taxonů rostlin. (CITES, 2015a).

Podle stupně ohrožení své existence ve volné přírodě jsou druhy zařazeny do 3 kategorií, resp. Příloh. Veškerý pohyb exemplářů se musí uskutečňovat s příslušným platným dokladem, tj. permitem, který vydává výkonný orgán CITES. Do Přílohy I jsou zařazeny druhy, které jsou ohroženy vyhynutím a obchod s nimi je až na mimořádné výjimky zakázán. V takovém případě je nutné zajistit dovozní

povolení ze země dovozu a vývozní povolení ze země vývozu nebo potvrzení o zpětném vývozu. V příloze II jsou druhy, u kterých není situace kritická, ale mohly by být ohroženy, pokud by obchod s nimi nebyl regulován a kontrolován. U těchto exemplářů je třeba předložit vývozní povolení ze země vývozu nebo potvrzení o zpětném vývozu. Do Přílohy III jsou zahrnuty druhy, které jsou ohroženy pouze na území určitého státu na základě jejich žádosti. U exemplářů z těchto států je nutné předkládat vývozní povolení ze země vývozu, v ostatních případech stačí doložit potvrzení o původu (Klouček, 2013). Mezi další nástroje CITES patří vývozní kvóty, které jsou definovány pro jednotlivé druhy obvykle na základě rozhodnutí Konference smluvních stran (Stejskal, 2006).

V rámci Evropské unie je CITES řešeno v nařízení Rady (ES) 338 /97, přičemž předpisy EU mají striktnější povahu. Přiřazení druhu do konkrétní přílohy je dále ovlivněno zákazem obchodování s mnoha druhy evropské fauny a flóry na základě směrnice Rady 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků a směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, přestože dle CITES není obchod s těmito druhy zakázán. V rámci EU jsou druhy kategorizovány do Příloh A, B, C a D. Jsou zde zohledněna další kritéria - jako ochrana populací v zemi původu, vysoká úmrtnost při přepravě, jednání se o invazní druhy, které by mohly ohrozit původní evropské druhy apod. Přílohy A, B, C přibližně odpovídají Příloze I, II a III s tím, že některé druhy jsou zařazeny do vyšší úrovně. Do Přílohy D jsou řazeny některé druhy z Přílohy III a zároveň i druhy bez příslušnosti k CITES, ale které jsou monitorovány a vyhodnocovány na základě dokladů, tzv. oznámení o dovozu (AOPK, 2015). V nařízení Rady (ES) 338/97 jsou stanoveny dokumenty potřebné pro vývoz a dovoz exemplářů z Příloh A-D. U exemplářů Přílohy A je zapotřebí u vývozu i dovozu zajistit vývozní povolení země vývozu a dovozní povolení země dovozu, při zpětném vývozu je nutné potvrzení o zpětném vývozu EU a dovozní povolení země určení. U exemplářů B je u vývozu nutné doložit vývozní povolení a u uměle pěstovaných rostlin postačuje rostlinolékařské osvědčení EU. U dovozu je třeba vývozní povolení země vývozu a dovozní povolení země dovozu, u zpětného vývozu pouze potvrzení o zpětném vývozu. Vývoz exemplářů Přílohy C musí být proveden s vývozním povolením a dovoz se uskutečňuje na základě vývozního povolení země, která jej zařadila do Přílohy III anebo potvrzení o původu exempláře z ostatních zemí vývozu a na celnici vyplnit oznámení o dovozu. U zpětného vývozu je třeba předložit potvrzení o zpětném vývozu. U exemplářů Přílohy D není zapotřebí u vývozu a zpětném vývozu

předkládat doklady, u dovozu je nutné na celnici předložit oznámení o dovozu. Výjimky a odchylky jsou řešeny dle nařízení (ES) 865/2006 (Kučera et al., 2010).

Základním předpisem pro provádění CITES v České republice je od vstupu do EU nařízení (ES) 338/97 a další předpisy EU, dále předně zákon 100/2004 Sb. o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, který byl novelizován zákonem č. 346/2009 Sb (Kučera et al, 2010). Naplnění požadavků CITES je realizováno speciálními úřady, které jsou k tomuto učeny. Ze zákona č. 100/2004 vyplývá, že Ministerstvo životního prostředí představuje hlavní výkonný orgán, jehož hlavní odpovědností je komunikace s Komisí, se Sekretariátem CITES a smluvními stranami CITES a metodicky řídí a kontroluje ostatní výkonné orgány. Vědeckým orgánem je Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, která vydává odborná stanoviska k obchodu s exempláři dle CITES, vyjadřuje se ke zřízení záchranných center, poskytuje odbornou pomoc dalším orgánům na základě CITES, komunikuje s vědeckými orgány ostatních členských zemí atd. Mezi kontrolní orgány, které mají za úkol provádět dozor, kontrolu, ukládat sankce a nápravná opatření je Česká inspekce životního prostředí a dále Celní úřad.

Přínosy a nedostatky CITES dle Stejskala (2006):

Mezi pozitivní dopady CITES patří podnícení právní a skutečné ochrany druhů v jednotlivých zemích, regulace snižování biodiverzity, zintenzivňování mezinárodní spolupráce včetně výměny informací na celosvětové i regionální úrovni, zapojení složek určených k prosazování ochrany dle CITES (celníci, policie, Interpol), získání statistických dat, finanční základ projektů ochrany přírody a propagace ochrany přírody. Negativním efektem CITES může být vyvolání poptávky v důsledku zákazů a příkazů, následně zvyšování cen na černém trhu a nelegální obchod.

2.1.1. Nosorožci v CITES

(CITES, 2015b)

Nosorožec tuponosý

V současné době zařazen v Příloze I, datováno od 12. 1. 2005. Pouze populace JAR a Svazijska zařazený do Přílohy II *(výhradně za účelem umožnění mezinárodního obchodu s živými zvířaty do vhodných a přijatelných míst určení a loveckých trofejí. Všechny ostatní exempláře jsou považovány za exempláře druhů zařazených v příloze I a obchod s nimi je podle toho regulován).*

Historie: 1975 v příloze I, 1977 - celá čeleď v Příloze I, 16. 2. 1995 změna, stále platí Příloha I, ale populace JAR přeřazeny do II.

Nosorožec černý

V současné době zařazen do Přílohy I, datováno od 12. 1. 2005.

Historie: 1975 v Příloze II, 1977 - celá čeleď v Příloze I, stejná příloha až dosud.

Nosorožec indický

V současné době zařazen do Přílohy I, datováno od 12. 1. 2005.

Historie: 1975 v Příloze I, 1977 - celá čeleď v Příloze I, stejná příloha až dosud.

Nosorožec sumaterský

V současné době zařazen do Přílohy I, datováno od 12. 1. 2005.

Historie: 1975 v příloze I, 1977 - celá čeleď v Příloze I, stejná Příloha až dosud.

Nosorožec jávský

V současné době zařazen do Přílohy I, datováno od 12. 1. 2005.

Historie: 1975 v Příloze I, 1977 - celá čeleď v Příloze I, stejná příloha až osud.

2.2. Biologie nosorožce

Nosorožce řadíme v zoologickém systému do čeledi nosorožcovití (*Rhinocerotidae*), řádu lichokopytníci (*Perissodactyla*), třída savci (*Mammalia*). Počátek vývoje se datuje do období spodního eocénu (asi před 55 mil. let), kdy se jednalo o drobné lichokopytníky. Největší diverzity dosahovali nosorožci ve třetihorách v oligocénu a miocénu (před cca 38 a 5 mil. let). Patrně největším suchozemským savcem, který žil v době před 37 - 23 mil. lety, byl bezrohý příbuzný dnešních nosorožců *Paraceratherium* (také *Indricotherium*) a který dorůstal až do výšky 5-6 m (Anděra a Červený, 2000). Do současné doby přežilo 6 druhů nosorožců ze 4 rodů, jmenovitě se jedná o nosorožce tuponosého (*Ceratotherium simum*), nosorožce Cottonova (*Ceratotherium cottoni*), nosorožce černého (*Diceros*

bicornis), nosorožce sumaterského (*Dicerorhinus sumatrensis*), nosorožce jávského (*Rhinoceros sondaicus*) a nosorožce indického (*Rhinoceros unicornis*).

Nosorožci mají robustní tělo, krátký krk s velkou protaženou hlavou, na které dominují 1 až 2 pevné rohy. Lebka je masivní s velkými spánkovými jámami, vyčnívajícími nosními kostmi a malou mozkovnou nesoucí ostrý sagitální hřeben. Tělo je kryto silnou zvrásnělou kůží, která může u některých druhů vytvářet pláty a dojem pancíře. Kůže je většinou řídce kryta chlupy. Končetiny jsou krátké a sloupovité a mají po třech prstech. Ocas je krátký se štětinami. Nosorožci mají slabý zrak, ale výborný sluch a čich. Počet zubů je variabilní dle druhu, pohybuje se mezi 24 - 34. Řezáky a špičáky jsou drobné a někdy mohou chybět a naopak třenové zuby kromě prvního se podobají stoličkám, mají vysoké korunky s příčnými lištami (Anděra a Červený, 2000).

Nosorožci obývají různé typy prostředí, nejčastěji se jedná o savany, keřovité oblasti, ale i husté lesy. Většinou se vyskytují v oblastech na den chůze k vodnímu zdroji. Africké druhy preferují spíše otevřené prostory a asijské druhy žijí obvykle uzavřenějším způsobem života. Převládá noční a ranní aktivita, přes den většinou odpočívají. Podsadité nohy je předurčují k pomalému pohybu, ale jsou schopni na krátký úsek dosáhnout rychlosti dle druhu 40- 50 km / h. Jsou to herbivoři a dle druhu a tvaru pysku preferují spásání nebo okus listů na větvích. Samice dospívají ve 4 - 6 letech a samci dosahují pohlavní dospělosti v 7 - 10 letech. Samice rodí jednou za 2 a více let jedno mládě. Březost trvá 420 - 570 dní. Dožívají se dle druhu až 50 let.

2.2.1. Nosorožec tuponosý severní (nosorožec Cottonův) - specifika

Nosorožec tuponosý, také označován jako širokohubý či bílý, byl do roku 2010 druhem s dvěma poddruhy (*Ceratotherium simum simum* a *Ceratotherium simum cottoni*). Dle Grooves et al. (2010) došlo na základě morfologických a genetických rozdílů ke změně v systematice nosorožců tuponosých a z 2 poddruhů vznikly 2 samostatné druhy, a to severní forma nosorožec Cottonův (*Ceratotherium Cottoni*) a jižní forma nosorožec tuponosý (*Ceratotherium simum*).

Nosorožec Cottonův ve volné přírodě pravděpodobně vyhynul. Aktuálně se nacházejí v rezervaci v Keni (Ol Pejeta) 3 jedinci (1 samec, 2 samice), kteří sem byli převezeni ze Zoo Dvůr Králové. Další 2 samice se nacházejí v zoo v Cincinnati a Dvoře Králové (ISIS, 2015). Ve srovnání s nosorožcem tuponosým je menšího vzrůstu, má méně klenutý profil hlavy a méně propadlý hřbet za kohoutkovým

hrbem. Má odlišný tvar patra, zubů a také korunky jsou nižší. Kožní záhyby nejsou v takovém rozsahu jako u nosorožce tuponosého a záhyb nad předními končetinami nebývá vyvinutý. Mezižeberní rýhy nejsou zřetelné a na bocích postrádá chlupy (Groves et al., 2010).

2.2.2. Nosorožec tuponosý jižní - specifika

Aktuální stav dle IUCN Red List (2012a): **NEAR THREATENED - NT**

Historie: nosorožec tuponosý zařazen v roce 1994 do kategorie VULNERABLE a v roce 2002 překlasifikován na NEAR THREATENED, ve stejné kategorii dosud.

Největší africký druh, dorůstá výšky v kohoutku 1,5 - 1,8 m. Hmotnost se pohybuje dle pohlaví mezi 1 800 - 2 500 kg (RRC, 2015a). Délka těla po kořen ocasu se pohybuje v rozmezí 350 - 430 cm. Masivní hranatě vyhlížející hlava nese 2 rohy, přičemž první je výrazně větší a může u velikých samců dosahovat až 2m. Délka zadního rohu se může pohybovat až kolem 0,5 m. Přední roh má širší základnu a vpředu je zploštělý (Gaisler a Zejda, 1995). Roh je na průřezu hranatý. Tlama je uzpůsobena ke spásání nízké trávy, je zakončena příčně postaveným horním pyskem. Obývá travnatou savanu. Má mírnější povahu než nosorožec černý a je považován za nejspolečenštějšího nosorožce, ale většinou žije samotářsky. Výjimkou mohou být samice s mláďaty, které někdy vytváří skupiny až o 14 jedincích. Dlouhodobě vyžaduje teritorium 8 - 20 km², na přechodnou dobu postačuje území do 2,5 km² (Anděra a Červený, 2000).

2.2.3. Nosorožec černý - specifika

Aktuální stav dle IUCN Red List (2012b): **CRITICALLY ENDANGERED - CR**

Historie: nosorožec černý zařazen v roce 1986 do kategorie ENDANGERED a v roce 1996 překlasifikován na CRITICALLY ENDANGERED, ve stejné kategorii dosud.

Byly popsány čtyři poddruhy, *Diceros bicornis bicornis*, *Diceros bicornis longipes*, *Diceros bicornis michaeli* a *Diceros bicornis minor*, přičemž *Diceros bicornis longipes* vyhynul.

Dorůstá do výšky v kohoutku cca 160 cm a váží dle pohlaví 900 - 1 350 kg (RRC, 2015b). Jedná se o dvourohého nosorožce, ale někdy se za druhým rohem nachází ještě malý třetí roh (Anděra a Červený, 2000). Rohy mají kuželovitý tvar a na

průřezu jsou kulaté. Hlava je k poměru těla na rozdíl od nosorožce tuponosého malá. Pysk je hákovitě zahnutý a pohyblivý. Je uzpůsoben k okusu listů a výhonků dřevin, preferuje akácie (Geisler a Zejda, 1995). Má časně ranní a večerní aktivitu. Osidluje široké spektrum stanovišť od semiaridních oblastí až po horské lesy. Napajedlo by se mělo vyskytovat do okruhu 25 km. Do samcova teritoria může spadat dvě i více teritorií samic. Nosorožci černí jsou plaší samotáři a bývají agresivní.

2.2.4. Nosorožec indický - specifika

Aktuální stav dle IUCN Red List (2008a): **VULNERABLE - VU**

Historie: nosorožec indický zařazen v roce 1986 do kategorie ENDANGERED a v této kategorii i zůstal až do přehodnocení v roce 1996 (včetně).

Jedná se o největšího nosorožce, dosahuje výšky v kohoutku 1, 75 - 2 m. Hmotnost se pohybuje mezi 1 800 - 2700 kg (RRC, 2015c). Kůže na jeho těle vytváří výrazné záhyby, které oddělují pláty, a vytváří dojem brnění. Kůže může být na některých místech až 6 cm silná. Od ostatních nosorožců se odlišuje kratší hlavou, na které nese pouze jeden roh o délce max. 60 cm, v průměru však kolem 20 cm. Žije v oblastech s vodním zdrojem (řekou) s porosty bambusů a jiných travin nebo v řídkých světlých lesích (Anděra, Červený 2000). Největší podíl jídelníčku tvoří traviny, dále pak výhonky dřevin a rákosu. Většinou žije samotářsky, je plachý a při nebezpečí se většinou vzdaluje. Při útoku nepoužívá roh, ale zuby. (Geisler a Zejda, 1995).

2.2.5. Nosorožec sumaterský - specifika

Aktuální stav dle IUCN Red List (2008b): **CRITICALLY ENDANGERED - CR**

Historie: nosorožec sumaterský zařazen v roce 1986 do kategorie ENDANGERED a v roce 1996 překlasifikován na CRITICALLY ENDANGERED, ve stejné kategorii dosud.

Byly popsány tři poddruhy *Dicerorhinus sumatrensis lasiotis*, *Dicerorhinus sumatrensis harrissoni*, *Dicerorhinus sumatrensis sumatrensis*, poddruh *Dicerorhinus sumatrensis lasiotis* vyhynul.

Jedná se o nejmenšího zástupce nosorožců, dorůstá do výšky 1 - 1,5 m. Hmotnost se pohybuje v rozmezí 600 - 950 kg (RRC, 2015d). Jako jediný asijský nosorožec má dva nízké rohy, z nichž první je delší a může dosahovat až 40 cm, dříve i více

(až 80 cm). Tělo má na rozdíl od ostatních nosorožců pokryto chlupy souvisleji, zejména na břicho, hřbetě, končetinách a ocasu vytvářejí delší střípce. Kůže je slabší cca 1,6 cm a celkově působí subtilnějším dojmem než ostatní druhy. Liší se i nižším počtem zubů, a to 28. Právě dle osrstění a počtu zubů jej odborníci považují za vývojově primitivnějšího (Anděra a Červený, 2000). Obývá různé typů biotopů v nížinách i horách. Samice žijí na území o velikosti do 10 km², naopak samci potřebují ke svému volnému pohybu území až několikanásobně rozsáhlejší. Je u něj pozorována i sezónní migrace, během deštivé sezóny se přemísťuje do hor a suché období tráví v nížině (RRC, 2015d). Vyhledává podobně jako indický druh vodní či bahenní lázeň.

2.2.6. Nosorožec jávský - specifika

Aktuální stav dle IUCN Red List (2008c): **CRITICALLY ENDANGERED - CR**

Historie: nosorožec jávský zařazen v roce 1986 do kategorie ENDANGERED a v roce 1996 překlasifikován na CRITICALLY ENDANGERED, ve stejné kategorii dosud.

Byly popsány tři poddruhy - *Rhinoceros sondaicus sondaicus*, *Rhinoceros sondaicus annamiticus*, a *Rhinoceros sondaicus inermis*, v současné době žije pouze *Rhinoceros sondaicus sondaicus*.

Jedná se o jednorohého nosorožce, který je velmi podobný nosorožci indickému. Dosahuje výšky 120 - 170 cm a váha se pohybuje v rozmezí 1200 - 2 280 kg (Groves et al, 2011). Roh u samic někdy chybí nebo tvoří pouze hrbolek. Kožní záhyby nejsou však tak výrazné a jednotlivé pláty vytváří jiné tvary. Horní pysk je prodloužen v prstovitý výběžek, který slouží k utrhávání výhonků a větviček. Součástí jídelníčku jsou i plody. Obývá těžce přístupné lesní oblasti s preferencí nížin před horami, tam vystupuje do 1 000 m n. m. (Anděra a Červený, 2000).

2.3. Sociální chování a komunikace

(Cinková, 2012)

Pro nosorožce jsou nejdůležitějšími komunikačními prostředky vokální a olfaktorické signály. Nejvíce rozvinutý je sociální systém u nosorožce tuonosého a Cottonova, kteří mají i podobné způsoby komunikace. Pro agonistické situace jsou typické vokální projevy, kterými zejména varují nebo upozorňují na konfliktní situaci, jsou to funění, mručení, bručení, jedná se o varování pro přistupující zvíře v různé intenzitě.

Dále do této kategorie patří vrčení, které používá teritoriální samec pro zdůraznění své přítomnosti a hrozby a trubení vydávají subdominantní samci ke ztlumení síly konfrontace s teritoriálním samcem. Naopak v prosociálním kontextu se jedná o tyto vokální signály: kňučení a zapištění, které jsou typické pro mláďata a subadultní jedince. Kňouráním upozorňuje teritoriální samec samice, aby zabránil jejich opuštění teritoria. Sípání slouží ke kontaktu a chraplání je specifický zvuk, který vydávají samci, když přistupují k samici v době říje.

Z olfaktorické komunikace u nosorožců dominuje trus, moč a tělesný pach. Samci si vyznačují teritorium vytvářením rýh zadními nebo i předními končetinami a na ně močí. Dále analyzují moč samic k určení samic v říji. K vyprazdňování vytvářejí společná hnojiště. Součástí teritoriálního chování samců je i hrabání zadními končetinami před a po defekaci, aby rozptýlili trus.

V rámci taktilní komunikace jsou pozorovány projevy kohezní a agonistické. Mezi kohezní projevy patří dotek hlavou - pyskem, rohem či kontakt tělem (zejména zády či bokem). V konfliktních situacích je požívána srážka rohy, srážka rohu s tělem druhého jedince, strkání a zřídka boj, kdy se jedinci atakují vzájemně rohem do těla. Mezi hravé projevy patří přetlačování rohy, kdy jedinci stojí proti sobě čelem.

Vizuální komunikace v konfliktní situaci obnáší varovné kroky vpřed, výpad rohem do vzduchu, stání s rohy namířenými proti sobě či agresivní postup k protivníkovi. Naopak mezi přátelské vizuální projevy patří stání hlavami k sobě a očichávání, chůze, stání nebo ležení bok po boku nebo přístup k jinému jedinci či skupině. Hravým projevem je pohazování hlavou, které je typické pro mladé nosorožce.

2.4. Geografické rozšíření

Nosorožec tuponosý se aktuálně vyskytuje v Jihoafrické republice, byl reintrodukován do Botswany, Keni, Mozambiku, Namibie, Svazijska, Ugandy a Zimbabwe a introdukován do Zambie. Pravděpodobně vyhynul v Demokratické republice Kongo, Jižním Súdánu a Súdánu. Lokálně vyhynul ve Středoafričské republice a Čadu (IUCN, 2012a).

Nosorožec černý se vyskytuje v Angole, Keni, Mozambiku, Namibii, Jihoafrické republice, Tanzanii a Zimbabwe, dále byl reintrodukován do Botswany, Malawi, Svazijska a Zambie. Pravděpodobně vyhynul v Etiopii a lokálně vyhynul v Kamerunu, Čadu a Rwandě (IUCN, 2012b).

Nosorožec indický se vyskytuje v Indii a Nepálu a lokálně vyhynul v Bangladéši a Bhútánu (IUCN, 2008a).

Nosorožec sumaterský se vyskytuje v Indonésii a Malajsii, pravděpodobně vyhynul v Myanmaru a lokálně vyhynul v Bangladéši, Bhútánu, Brunei, Kambodži, Indii, Laosu, Thajsku a Vietnamu (IUCN, 2008b).

Nosorožec jávský se vyskytuje v Indonésii (Jávě) a Vietnamu. Lokálně vyhynul v Bangladéši, Kambodži, Číně, Indii, Laosu, Malajsii, Myanmaru a Thajsku (IUCN, 2008c).

2.5. Početní stavy ve volné přírodě a v zoologických zahradách

2.5.1. Populace ve volné přírodě

Začátkem 20. století čítaly populace afrických a asijských nosorožců dohromady asi 500 tis. jedinců. V důsledku masivního vybití za účelem získání rohoviny klesly počty nosorožců v 70. letech na cca 70 tis. jedinců. Roh byl určen na asijský trh na výrobu tradiční medicíny a dále do Jemenu na výrobu tradičních dýk (jambiya). Situaci pozitivně ovlivnily USA, které podnikly restrikce vůči klíčovým odběratelům, a to Jemenu, Jižní Koreji, Taiwanu a Číně. Ke zvratu došlo v roce 1993, kdy již rohovina nebyla zahrnuta do receptů v rámci tradiční medicíny. Dalším faktorem, který přispěl ke stabilizaci, byl ekonomický pokles Jemenu (Milliken, 2014). Aktuálně se populace afrických a asijských pohybují na úrovni přibližně 29 tis. jedinců.

Afričtí nosorožci

Populace afrických nosorožců představují výraznou většinu (88%) všech nosorožců, k roku 2012 se udávalo 25 510 jedinců. V průběhu let 2005 - 2012 došlo k nárůstu u obou druhů (Tab. 1). Dle DEA (2012) došlo v průběhu let 1991 až 2010 díky mimořádnému úsilí v ochraně nosorožců k průměrnému ročnímu nárůstu populací o 7,2 % u nosorožce tuonosého a 4,9% u nosorožce černého.

U nosorožce tuonosého je při detailnějším náhledu patrné, že dochází k poklesu nárůstu populací. Při srovnání roku 2012 ke 2010 vychází nárůst o 1,3%, což indikuje, že ztráty zapříčiněné vybitím nosorožců jsou větší než přírůstky v populaci.

Populace nosorožce černého ve srovnání roku 2012 ke 2010 narostly o 4,1%, což téměř odpovídá předpokládanému průměru.

Tab. 1 : Přehled počtů afrických nosorožců dle areálu výskytu a druhů, resp. poddruhů

Země výskytu Subsp.-rok	Nosorožec tuponosý (ssp.)								Nosorožec černý (ssp.)											
	2005		2007		2010		2012		2005			2007			2010			2012		
	cottoni	simum	cottoni	simum	cottoni	simum	cottoni	simum	bicornis	michael	minor	bicornis	michaeli	minor	bicornis	michaeli	minor	bicornis	michaeli	minor
JAR		13 521		16 273		18 796		18 933	80	41	1 258	113	54	1 321	171	60	1 684	208	68	1 792
Namibie		293		370		469		524	1 141			1 435			1 750					1 750
Keňa		234		303	4	361	4	390		540			577			594				631
Zimbabwe		308		313		290		284			527		546			431				424
Zbytek Afriky	4	180	4	211		245		294	58	76		68	113	1	88	101	1	100	107	
SUBTOTAL	4	14 536	4	17 470	4	20 161	4	20 425	1221	639	1334	2075	699	1980	1 922	742	2 216	1 959	799	2 323
TOTAL		14540		17474		20 165		20 429		3194		4754		4 880		5 081				

Pozn.: Data pro rok 2005 upravena dle Emslie (2006), pro rok 2007 dle Milliken et al. (2009), pro rok 2010 dle Emslie (2012 a, b) a rok 2012 a rok 2012 Milliken (2014).

Asijsští nosorožci

Populace asijských nosorožců dohromady čítají 3 439 - 3 519 jedinců. U nosorožce indického došlo v průběhu let 2005 - 2012 k nárůstu. Srovnání roku 2012 k 2010 ukazuje na nárůst o 26,6% .U nosorožce sumaterského a jávského nejsou k dispozici přesná čísla, ale odhady naznačují pokles, oba druhy patří mezi nejzávažnější savce planety. U nosorožce jávského se dá již mluvit o hranici přežití.

Tab. 2: Přehled počtů asijských nosorožců dle areálu výskytu a druhů, resp. poddruhů

Země výskytu Subsp.-rok	Nosorožec indický			Nosorožec sumaterský						Nosorožec jávský		
	2007	2010	2012	2007		2010		2012		2007	2010	2012
				sumatrensis	harrissoni	sumatrensis	harrissoni	sumatrensis	harrissoni			
Indie	2 150	± 2 200	2 730									
Nepál	413		378	534								
Pákistán	2											
Sumatra												
Indonésie				180 - 200		170 - 230		120 - 180		40 - 50	40 - 60	35 - 45
Malajsie				79 - 90	25 - 30		50		20-30			
Vietnam										3 - 5*		
SUBTOTAL	2 565	± 2 578	3 264	260 - 290	25 - 30	170 - 230	50	120 - 180	20-30	43 - 55	40 - 60	35 - 45
TOTAL	2 565	± 2 578	3 264	285 - 320		220 - 280		140 - 210		43 - 55	40 - 60	35 - 45

- *týkalo se subsp. *Annamiticus*, v dalších letech se již neobjevoval

Data pro pro rok 2007 dle Milliken et al. (2009), pro rok 2010 Emslie et al. (2013) a pro rok 2012 Milliken (2014)

2.5.2. Stav v zoologických zahradách

Zoologické zahrady řadíme mezi druhovou ochranu ex situ, podílejí se na udržení biodiverzity s ohledem na záchranu ohrožených druhů a zvyšují povědomí o dané problematice mezi laickou a odbornou veřejností (Stejskal, 2016). V současnosti

narůstá podíl případně ohrožených druhů a z toho důvodu je otázka záchranných chovů jedinců aktuální (Müllerová a Stejskal, 2013)

V zajetí je dle mezinárodní databáze druhů ISIS chováno 909 jedinců nosorožců, z toho 401 samců a 508 samic (ISIS, 2015). Nejvíce jedinců je chováno dle předpokladu v Evropě a Severní Americe (Tab. 3).

Tab. 3: Přehled chovaných nosorožců v zoo dle kontinentů a pohlaví

Druh - poddruh	Kontinent - oblast	Samice	Samci	Celkem
<i>Ceratotherium simum</i>	Afrika	2	1	3
	Asie	4	1	5
	Austrálie (Oceánie)	1	4	5
	Evropa	7	9	16
	Severní Amerika	2	2	4
	Jižní Amerika	2	1	3
<i>Ceratotherium simum simum</i>	Afrika	2	2	4
	Asie	33	23	56
	Austrálie (Oceánie)	20	19	39
	Evropa	151	93	244
	Severní Amerika	96	65	161
	Jižní Amerika	1	2	3
<i>Ceratotherium simum cottoni</i>	Evropa	1	0	1
	Severní Amerika	1	0	1
SUBTOTAL		323	222	545
<i>Diceros bicornis</i>	Asie	1	1	2
	Severní Amerika	2	1	3
<i>Diceros bicornis michaeli</i>	Asie	2	4	6
	Evropa	52	31	83
	Severní Amerika	25	23	48
<i>Diceros bicornis minor</i>	Afrika	0	2	2
	Austrálie (Oceánie)	4	6	10
	Evropa	1	1	2
	Severní Amerika	6	11	17
SUBTOTAL		93	80	173
<i>Dicerorhinus sumatrensis</i>	Severní Amerika		1	1
SUBTOTAL		0	1	1
<i>Rhinoceros sp.</i>	Asie	0	1	1
<i>Rhinoceros unicornis</i>	Asie	27	36	63
	Austrálie (Oceánie)	1	1	2
	Evropa	37	32	69
	Severní Amerika	27	28	55
SUBTOTAL		92	98	190
TOTAL		508	401	909

Nejčastěji (60%) chovaným druhem je nosorožec tuponosý (*Ceratotherium simum*), který je chován v 152 různých institucích (zoo), v poměru 222 samců a 323 samic. Druhým nejpočetnějším druhem, který je zastoupen celkem v 63 institucích je nosorožec indický (*Rhinoceros unicornis*), z toho 98 samců a 92 samic. Nosorožec černý (*Diceros bicornis*) je chován v 59 institucích v celkovém počtu 173 jedinců, 80 samců a 93 samic. Pouze 1 samec nosorožce sumaterského (*Dicerorhinus sumatrensis*) je chován v americké zoo v Cincinnati. O chovu v zajetí nosorožce jávského (*Rhinoceros sondaicus*) nejsou vedeny žádné záznamy.

V České republice je chováno úhrnem 25 nosorožců ve 4 zoologických zahradách, a to ve Dvoře Králové, Plzni, Zlíně a Ústí nad Labem (Tab. 4). Zejména zoologická zahrada ve Dvoře Králové se intenzivně a úspěšně věnuje záchrane nosorožců.

Jako jedna z 2 institucí na světě chová vzácný severní poddruh nosorožce tuponosého. Tento druh se jí jako jediné na světě podařilo rozmnožit. Zoologická zahrada v Plzni úspěšně odchovala nosorožce indického.

Tab. 4: Přehled aktuálně chovaných nosorožců v ČR

ZOO	Ceratotherium simum simum		Ceratotherium simum cottoni		Diceros bicornis michaeli		Rhinoceros unicornis		TOTAL
	samice	samec	samice	samec	samice	samec	samice	samec	
Dvůr Králové	1	1	1		9	6			18
Plzeň							2	1	3
Ústí nad Labem	1								1
Zlín	2	1							3
TOTAL	4	2	1	0	9	6	2	1	25

2.6. Ohrožení - příčiny

Mezi nejvýznamnější příčiny úbytku nosorožců patří fragmentace území a úbytek přirozených stanovišť v důsledku růstu lidské populace. Dle UN (2012) se odhaduje, že lidská populace narostla ve srovnání roku 2006 a 2010 v JAR o 2,533 mil., v Keni o 1,152, v Zimbabwe o 353 tis., v Namibii o 126 tis. lidí. V Asii je tento trend ještě výraznější, v Indii přibýlo 62,336 mil, v Nepálu o 1,212 mil., v Malajsii 1,949 mil. a Indonésii o 12,966 mil. lidí. Mizí typické habitaty, které nosorožci obývají a zároveň dochází ke střetům mezi nosorožci a lidmi. Fragmentace území má vliv nejen na zmenšení životního prostoru pro nosorožce, ale i oddělování stád a s tím související problémy s reprodukcí a snižování genetické rozmanitosti (WWF, 2015). Negativně se historicky projeví i politické konflikty. Bylo zaznamenáno, že v období politické nestability a válečných konfliktů vzrůstala úroveň pytláčení, např. v Demokratické republice Kongo, Zimbabwe a Nepálu (Save the Rhino, 2015).

2.6.1. Pytláctví a nelegální lov

Pytláctví za účelem získání rohoviny je v současné době pravděpodobně nejvýznamnější příčinou poklesu populací nosorožců, zejména nosorožce tuponosého. Vzestup pytláctví je zapříčiněn vzrůstající poptávkou ze strany Asie, kde je roh používán tradičně jako medicína nebo jako důkaz společenského postavení. Do roku 2007 se pohybovalo na udržitelné úrovni, ale od roku 2008 došlo k prudkému nárůstu. V rozmezí let 2006 - 2013 bylo v zemích výskytu afrických nosorožců upytlačeno 3 367 jedinců. Počty upytlačených nosorožců v roce 2014 potvrzují vzrůstající trend, bylo totiž upytlačeno 1 215 jedinců (DEA, 2015). Nejvíce nosorožců je upytlačeno v JAR, následuje Zimbabwe a Keňa (Emslie et al., 2013).

Pytláctví má v současné době charakter organizovaného zločinu, který je provozován na multinárodní úrovni. Zločinecké syndikáty jsou napojeny na kriminální aktivity související s drogami, pašováním diamantů apod. (Rademeyer, 2012). Pytlácké gangy jsou strukturované a organizované. Používají moderní pozorovací a palnou techniku. Objevuje se používání kuší, které jsou smrtící a zároveň tiché. Další metodou je použití veterinárních trankvilizérů - narkotizačních střel z vrtulníku nebo ze země a následné sadistické odřezání rohu. Jedná se opět o tichý typ lovu, u kterého je nižší riziko odhalení. Pytláky bývají profesionálové s přístupem k veterinárním prostředkům (Montesh, 2012).

V souvislosti s nelegálním obchodem existují pouze kusé informace. Odhady nelegálního obchodu jsou vytvářeny na základě upytlačených nosorožců, krádeží rohů ze sbírek, vládních (státních) skladů, z přirozeně uhynulých zvířat, z nelegálních prodejů v soukromém sektoru, z pseudohuntingu apod. (Milliken, 2014).

Dle odhadů rohy, které opustily v letech 2000 - 2005 Afriku, vzrostly na počet 64 rohů za rok (Milledge, 2007). Další skok následoval v období 2006 - 2009 na 360 rohů za rok (Milliken et al., 2009). V rozmezí let 2009 - 2012 se odhadovalo, že objem rohů, který skončil v Asii, dosáhl 1083 rohů (Emslie et al, 2012). Podpurná data týkající se úrovně pytláčení, krádeží apod. indikují, že v roce 2013, bylo do Asie nelegálně dovezeno cca 2000 rohů (Milliken, 2014). Dle Milliken a Shaw (2012) v období od března 2010 do května bylo jen na území JAR zachyceno celkem 186 rohů.

V roce 2010 se podařilo v JAR zatknout v souvislosti s kriminalitou týkající se nelegálního obchodu s nosorožčím rohem 165 osob, v roce 2011 - 232 osob, v roce 2012 - 267 osob a v roce 2013 - 343 osob (DEA, 2014).

Významnou roli v pytláčení a nelegálních činnostech v jižní Africe hraje Mozambik, který sdílí hranici s KNP (Krügerův národní park) v JAR a Tanzanii. Je tedy ideálním cílem pro pytláky. V březnu 2013 bylo zaznamenáno 72 ozbrojených vpádů do KNP ze strany Mozambiku, stejně tak JAR poukazuje na vysoký podíl Mozambičanů na zatčených osobách. Mozambik je kritizován za liknavý přístup a byl vyzván ke zlepšení legislativního zajištění boje proti pytláctví včetně adekvátních trestů (CITES, 2013).

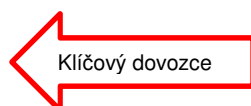
Nelegální lov v Africe probíhá v asijsko - africké kooperaci, kdy obchodníci z Asie organizují, financují a podporují nelegální lov v Africe, zatímco místní Afričané pytláčí. Strukturu lze rozdělit do 5 úrovní. Nejnižší stojí pytláci - jednotlivci či malé

skupiny, kteří pytláčejí a riskují život. Na druhé úrovni se nacházejí už lépe organizované skupiny pytláků, jsou schopni se pohybovat i na větší vzdálenosti i mimo hranice státu. Mohou zde být zainteresováni profesionální lovci, veterináři či lidé z farem. Třetí úroveň je obsazena prostředníky, kurýry, kteří se nacházejí na konci národní či regionální úrovně. Někdy mohou vyvážet rohy i přes hranice. Dealeři a organizátoři na čtvrté úrovni jsou odpovědní za vývoz z Afriky, jsou napojeni na soukromý i státní sektor. Na vrcholu pyramidy jsou kupující a konzumenti, jedná se o obyvatele cizích zemí. (Milliken, 2014).

Milliken a Shaw (2012) uvádí, že 95,5% upytlačených nosorožců v JAR představuje nosorožec tuponosý. Na základě studie dle Pienaar et al. (1991) byla spočítána průměrná váha rohu u nosorožce tuponosého na 2,94 kg/ ks, resp. 5,88 kg / pár. U nosorožce černého byla stanovena hmotnost na 1,22 kg, resp. na 2,65 kg a u nosorožce indického na 0,96 kg / roh. Tato data jsou používána ve výpočtech, když chybí detailní údaje o zásilce. Odhaduje se, že v období 2009 - březen 2014, což představuje 5,25 roku, bylo nelegálně zachyceno cca 615 rohů o váze přibližně 1 561 kg (Tab. 5). Z tabulky je evidentní, že další asijské země hrají roli zákazníka nebo tranzitní země.

Tab. 5: Počet záchytů rohů dle cílové země v období 2009 - 3/2014 (upraveno dle Millikena, 2014)

Cílová země	Počet záchytů	Odhadovaný počet rohů	Odhadovaná hmotnost rohů
Vietnam	34	228	573,88
Čína	46	191	470,85
Thajsko	4	19	34,94
Malajsie	2	7	19,46
Laos	1	5	15,1
Nepál	1	1	0,75
Neznámá	60	165	445,86
TOTAL	148	616	1561,04

Mezinárodní i domácí obchod je už řadu let zakázán v Číně, Taiwanu, Japonsku, Jižní Koreji i Vietnamu (Nowel, 2012). Právní předpisy ve Vietnamu obsahují ustanovení o trestu odnětí svobody od dvou do sedmi let a pokuty až do výše 25 tis. USD za trestné činy v souvislosti s nelegálním obchodem s rohy nosorožce. Nicméně vymahatelnost práva se jeví jako problematická (CITES, 2013). Anglická vláda vydala zákaz vývozu rohů s plaností od září 2010 po zjištění, že docházelo k legálnímu dovozu rohů a výrobků z rohu z celé Evropy, následnému prodeji a poté vývozu do východní Asie (TRAFFIC, 2013).

Příklady záchytů rovin v období 2011 - 2013 jsou uvedeny v Tab. 6. Jedná se pouze o zlomek z celkového počtu. Pouze v JAR bylo v letech 2011 - 2013 upytlačeno celkem 2 120 nosorožců, což představuje 4 240 kusů rohů. Tyto příklady potvrzují skutečnost, jak velké a plošné krizi nosorožci čelí. Zároveň je na uvedených příkladech vidět, že do pytláctví a nelegálního obchodu může být zapojena v některých případech i policie, úředníci, pracovníci parků a farmáři a zároveň země, které v nelegálním obchodu figurují, jako země původu (Jihoafrická republika, Zimbabwe, Indie...), tranzitní země (Mozambik, Filipíny, Česká republika...) a cílové země (Vietnam, Čína a další).

Tab. 6: Příklady záchytů či trestních řízení / stíhání ve vztahu k rovině v období 2011 - 2013 dle Traffic (2014)

Země	Datum	Popis
Nepál	2/2011	Zatčeno 5 osob z jedné rodiny kvůli pytláctví 7 nosorožců indických v Národním parku Chitwan
Jihoafrická republika	1/2011	Veterinář zatčen kvůli nelegálnímu odstranění rohů u 15 nosorožců
Jihoafrická republika	4/2011	Soudní proces s 2 veterináři zapojenými do nelegálního obchodu s rovinou
Spojené království	2/2011	odcizení hlavy nosorožce černého z aukční síně Sworders
Rakousko	11/2011	Uloupen roh z aukčního domu ve Vídni (2 pachatelé), dále o několik dní později byl uloupen roh preparátorovi, který jej vydražil
Německo	3/2012	Zatčena žena a 2 muži při rutinní kontrole vozidla - podezřelí z několika krádeží rohů v UK, Švédsku, Francii a České republice, vč. krádeže rohu z muzea v Offenburgu (2/2012)
Spojené království	2/2012	Pokus o krádež nosorožčí hlavy z Norwich Castle Museum
Jihoafrická republika	12/2011	Hsu Hsien Lung odsouzen k 6 letům vězení za nelegální držení 10 kg rovinou
Jihoafrická republika	1/2012	V Národním parku Kruger nalezeno 8 kadáverů (odrohovaných), o několik dní později nalezena další 3 těla; uvěznění 2 podezřelí pytláci
Jihoafrická republika	1/2012	po roce vyšetřování byla zatčena skupina pytláků
Jihoafrická republika	1/2012	3 Mozambičané odsouzeni k 25 letům vězení za pytláctví v Kruger National Park.
Jihoafrická republika	3/2012	Zatčen policista za upytlačení 2 nosorožců, 4 rohy byly nalezeny u policisty v autě, současně byli uvěznění i 4 pracovníci parku a 2 průvodci z ranče
Jihoafrická republika	3/2012	Za pokus o pytláctví uvěznění 2 farmáři a "game rančer"
Jihoafrická republika	3/2012	8 let vězení pro "game rančera" za zapojení do pytláctví
Zimbabwe	3/2012	K 14 letům byl odsouzen muž z Bikily, který stopoval nosorožce s cílem upytlačení
Německo	9/2012	2 občané Británie odsouzeni za krádež 2 rohů z Ritterhaus Museum
Indie	7/2012	2 pytláci uvěznění za zabít nosorožce indického
Mozambik	5/2012	Celníci z mezinárodního letiště v Maputo zatkl občana Vietnamu, když se pokusil propašovat na palubu letadla 7 rohů
Filipíny	9/2012	Úřady v přístavu Manila zadržely 6 rohů o váze 8,5kg (z Mozambiku)
Jihoafrická republika	5/2012	zabita samice s mládětem (odrohování) - ve spojitosti s tímto zločinem zatčeni 2 pytláci + 1 smrtelně zraněn
Jihoafrická republika	8/2012	Během záahové akce v Kruger NP zatčena skupina pytláků (objeveny palné zbraně i sekery)
Jihoafrická republika	8/2012	Mozambičan a Jihoafričan odsouzeni k 29 letům vězení za zabít samice s mládětem
Jihoafrická republika	6/2012	3 Číňané, 2 Vietnamci a 1 Malawijec obvinění z obchodování s rohy, během razie zadrženo 12 rohů (zřejmě určené do Číny), dále pak sloni kly a kůže z levharta
Jihoafrická republika	7/2012	Potrven 8-letý trest pro majitele farmy z Thabazimbi z nelegálního vlastnictví 38 rohů
Spojené království	7/2012	Imigrant z Iráku odsouzen k 2,5 letům za pokus o krádež nosorožčího rohu
Spojené království	9/2012	2 muži dsouzeni k 7 a 5 letům vězení za krádež nosorožčí hlavy z Haslemere muzea.
Zimbabwe	8/2012	2 muži odsouzeni k 21 letům vězení za zabít a odrohování 2 nosorožců černých
Zimbabwe	6/2012	3 osoby odsouzeny k 17 letům vězení z pytláctví (zabití samce nosorožce, rohy o váze 8,2 kg se pokusily propašovat do Jihoaf. rep.)
Čína	3/2013	2 cestující zatčeni za pokus o dovoz 11 rohů (+ dalších 30 položek ze slonoviny) na mezinárodním letišti Pudong v Šanghaji (zboží bylo údajně nakoupeno v aukčních domech, starožitnických a trzích v Paříži)
Indie	10/2012	Uvězněna skupina osob (18) podezřelá z pytláctví (nejméně 6 nosorožců během 3 let)
Irsko	3/2013	2 bratři odsouzeni k pokutě (655 USD pro každého) za pokus o dovoz 8 rohů z Portugalska (údajně se jednalo o rohy pocházející z let kolem roku 1960)
Mozambik	10/2012	Uvěznění 2 pytláci, kteří ve vozidle převáželi 11 rohů (rohy pocházely z nosorožců z Np Limpopo v Jihoaf. rep.)
Mozambik	2/2013	Na letišti Maputo zatkl policisté občana Vietnamu za držení 6 rohů (17 kg).
Mozambik	2/2013	Policie zatkla občana Mozambiku, který u sebe měl 8 rohů (20 kg) a pokoušel se prodat rohy kupujícímu z Číny (ten se zatčení vyhnul)
Jihoafrická republika	11/2012	Občan Thajska byl odsouzen k 40 letům vězení za účasti na organizování pytláckých výprav
Jihoafrická republika	11/2012	Občan Zimbabwe odsouzen k 10 letům vězení za pytláctví (nelegálně držel 3 rohy, které pocházely ze samice s mládětem)
Thajsko	1/2013	Občan Vietnamu byl zatčen na letišti v Suvarnabhumi) se 6 rohy (10,6 kg), letěl z Mozambiku a čekal na let do Vietnamu (Hanoi)
Čína	6/2013	pachatel odsouzen k 7 letům a pokutě 24 tis. za pokus o pašování 7 rohů a výrobků o váze 8 kg + dalších 14 položek ze slonoviny z Francie (letiště Pudong)
Česká republika	7/2013	úřady zadržely 24 rohů z nosorožce tuponosého a uvěznily členy mezinárodního gangu, 16 lidí bylo v souvislosti s tímto případem obviněno
Keňa	9/2013	Občan Vietnamu byl zatčen na mezinárodním letišti Jomo Kenyatta s 5 rohy
Nepál	6/2013	12 pytláků bylo odsouzeno k vězení (10 - 15 let) a pokutě (550 - 1100 USD)
Jihoafrická republika	4/2013	Mozambičan a Jihoafričan byli odsouzeni k 15 letům za zabít a odrohování nosorožce v Limpopo.
Jihoafrická republika	7/2013	3 Mozambičané odsouzeni k vězení (každý na 5 let) za pytláctví
Jihoafrická republika	7/2013	Jihoafričan a Mozambičan odsouzeni k vězení (každý na 6 let) za pytláctví
Jihoafrická republika	8/2013	Mozambičan odsouzen k 14 letům vězení za zabít a odrohování samice s mládětem nosorožce černého
Jihoafrická republika	8/2013	3 Mozambičané odsouzeni k 16 letům vězení (pro každého) za zabít samice s mládětem nosorožce tuponosého (čtvrtý podezřelý byl zastřelen)
Vietnam	5/2013	Celníci na letišti Tan Son Nhat (Ho Chi Minh) zatkl muže přivážejícího 6 ks rohů (5 kg) z Evropy
Hong Kong	11/2013	Po 2 letech byla do Jihoafrické republiky navracena zásilka s 33 rohy o váze 80 kg (+ další fezby ze slonoviny), které celníci zajistili při kontrole v listopadu 2011
Spojené království	11/2013	Za pokus o krádež rohu z muzea v Hertfordshire v roce 2011 byl pachatel odsouzen k 10 měsícům vězení
Jihoafrická republika	12/2013	Mozambičan odsouzen k 6 letům za pokus o pytláctví
USA	12/2003	Obchodník se strojitelností odsouzen k 3 letům vězení za pašování artefaktů z nosorožčího rohu

2.7. Trofejový lov

Definice lovecké trofeje dle CITES (2015c)

Loveckou trofejí se rozumí celé zvíře, nebo snadno rozpoznatelná část či derivát z něj, která je specifikovaná na doprovodném povolení či potvrzení CITES, že

- je surová, zpracovaná nebo vyrobená,
- byla legálně získána lovcem prostřednictvím lovu a pouze pro osobní potřebu lovce,
- je dovážena, vyvážena nebo zpětně vyvážena lovcem nebo jeho jménem, jako součást přesunu ze země původu, nakonec do státu lovcova obvyklého pobytu.

Trofejový lov je v současné době velmi lukrativní záležitost. Dá se považovat za průmyslové odvětví. Účastní se jej mnoho subjektů, lovci, organizátoři a majitelé pozemků. Na tyto subjekty jsou napojeny další organizace, jako spolky sdružující lovce nebo preparátorské organizace. O atraktivnosti trofejového lovu svědčí i skutečnost, že PHASA (Asociace profesionálních lovců JAR) v roce 2011 čítala 1 017 členů. Jedná se o přední loveckou instituci s rozhodujícím vlivem v odvětví trofejového lovu. (Hall-Martin et al., 2009).

Jihoafrická republika (JAR) patří mezi tradiční země, kde se provozuje trofejový lov. Pro nosorožce tuponosé je stanovena hranice cca 160 jedinců, které je možné ulovit (Říhová, 2015). JAR má unikátní pozici, protože nabízí možnost ulovit si zvířata, tzv. velké pětky, kam patří lev, levhart, buvol, slon a nosorožec. Addock a Emslie (1994) usuzují, že sportovní lov může mít pozitivní vliv na populace nosorožce tuponosého. Z biologického hlediska dochází k eliminaci nadbytečných samců a tím omezení vzájemných útoků či zabíjení mezi samci, snižuje se konkurence o zdroje (pastviny). PHASA (2009) udává, že za 2 roky (2006-2007) navštívilo JAR 16 394 zámořských lovců a ulovili 46 727 různých zvířat, nejčastěji se jednalo o antilopu impalu a nejceněnější byl nosorožce tuponosý. V roce 2009 už se jednalo o 62 843 zvířat. PHASA dále reportuje, že toto odvětví poskytuje pracovní příležitost pro 70 000 lidí. V rámci trofejového lovu navštíví JAR lovci z 60 zemí světa, nejvíce jich přijíždí z USA a Evropy (Francie, Ruska, Španělska a severských zemí) V posledních letech vzrostl zájem o trofejový lov ze strany států, které nepatří mezi tradiční země zaměřené na trofejový lov. V posledních letech tomuto odvětví dominují lovci vietnamské národnosti. Milliken a Shaw (2012) uvedli, že počet žádostí Vietnamu vzrostl až na 116 žádostí pro rok 2010, což představovalo cca 70% všech žádostí, a

stejný počet pro rok 2011. V roce 2012 bylo zastaveno vydávání loveckých licencí občanům Vietnamu. V prosinci 2012 JAR uzavřela s Vietnamem dohodu, tzv. Memorandum of Understanding, která definuje spolupráci JAR a Vietnamu na ochraně biodiverzity (CITES Secretariat, 2013).

Zájem o nosorožce se projevuje i v nárůstu ceny za lov. V roce 2004 byla průměrná cena trofejového lovu 26 575 USD a v témže roce bylo uloveno 43 zvířat, o 3 roky později průměrná cena stoupla na 32 000 USD a bylo uloveno 124 jedinců a v roce 2010 se průměrná cena vyšplhala na 59 699 USD a 131 ulovených zvířat (Milliken a Shaw, 2012).

V souvislosti s trofejovým lovem se objevuje nový fenomén, tzv. pseudo-hunting. Mezinárodní organizované zločinecké syndikáty si najímají osoby, nejdříve to byli nelovci, později po zpřísnění kritérií pro udělení licence, myslivci. Lovcům jsou uhrazeny veškeré náklady s cestou do Afriky, tam si lovec uloví nosorožce a odveze si trofej na základě řádných povolení a potvrzení do místa trvalého bydliště. Nicméně ji poté přenechá organizátorům a tím poruší podmínku pouze osobního využití trofeje (MVČR, 2013). Do pseudo-huntingu byli zapojeni i lovci z České republiky. V rámci operace RHINO Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) ve spolupráci s dalšími orgány odhalila zločineckou skupinu, při operaci bylo zajištěno 24 rohů. ČIŽP upozornila země EU, že tento typ nelegálního obchodu bude pravděpodobně pokračovat a že organizátoři této nelegální činnosti budou hledat další osoby pro pseudo-hunting a import trofejí z dalších zemí EU (ČIŽP, 2013).

Dle DEA (2012) je nově zapotřebí předložit k žádosti o povolení k lovu:

- doklad o členství v loveckém sdružení v zemi trvalého bydliště klienta; sdružení musí být uznané vládou té země,
- životopis (dokument) dokladující lovecké zkušenosti v zemi trvalého bydliště klienta,
- doklad potvrzující zkušenost s lovem nějakého afrického zvířete,
- kopii pasu klienta.

Lovec smí ulovit jednoho nosorožce tuponosého během 1 roku. Lovu by se měl zúčastnit nejlépe inspektor ochrany životního prostředí, který by měl být informován organizátorem lovu o místě a času konání nejméně 48 hodin předem. Rohy musí obsahovat mikročip, pokud už ho nemají, musí jím být implantován na pozemku, kde se lov konal, do 24 hodin od ulovení nosorožce. Roh nesmí být vyvážen v osobním zavazadle či přímo v rukách (DEA, 2012).

2.8. Roh

Struktura nosorožčího rohu je mezi kopytníky unikátní. Roh nemá kostěné jádro a má vláknitou strukturu. Jedná se o derivát pokožky, který je tvořen prodlouženými keratinovými tubuly o délce v průměru 100nm (silnější než v koňských kopytech, ale jemnější než v ovčích rohách) a ty jsou obklopeny amorfni intertubulární výplní (matrix) z keratinu. Obě složky mají identické chemické složení (Hieronymus et al., 2006). Vlákniťa struktura se může použít při mikroskopickém odlišení rohu nosorožce od jiných vzorků (Zhou et al., 2010). Rohy přirůstají ze specializovaných epidermálních buněk na bázi v pravidelných intervalech, u afrických nosorožců se odhaduje přírůstek cca 5-6 cm za rok v závislosti na druhu, pohlaví, věku a dalších faktorech (Rachlow a Berger, 1997). Přední roh je větší a zahnutější než zadní, který je nižší a kompaktnější. Roh není přímo spojen s lebku, volně nasedá na drsnou plošku na nosní kosti (Anděra, 2003). Nosorožčí roh má podobné chemické složení jako rohovina vodního buvola nebo jaka, které se také používají jako náhražky za nosorožčí roh. Je zajímavé, že tyto tvrdé keratiny jsou obecně považovány pro člověka za nestravitelné (Nowell, 2012).

2.8.1. Použití rohoviny

Historicky se používá nosorožčí roh v TČM (Tradiční čínské medicíně) již po několik tisíc let, později rozšířen do Japonska, Koreji a Vietnamu. Z období 2600 př. n.l. jsou v Číně první písemné záznamy o použití rohu, dále pak z období 206 př. n. l. - 220 n. l. Asijská rohovina, také označována jako „oheň“, je považována za kvalitnější než africká, která se používá kratší dobu a je označována jako „voda“ (Nowel, 1992). Milliken et al. (1994) vysvětluje otázku kvality nižším počtem asijských nosorožců. První popsání účinků se datují k dynastii Han, a byly popsány jako chladící a detoxifikační. Až do dnešní doby byla popsána řada účinků, ale vždy se objevuje chladící a detoxifikační vliv na tělo. V pol.18. st (1757) byly uvedeny následující efekty na lidské tělo: zklidňuje srdce, detoxifikuje játra, čistí žaludek, snižuje horečku, odstraňuje chlad z těla, čistí průdušnici (patrně protizánětlivý účinek), chrání před zlem, detoxifikuje jedy, léčí tyfus a epidemická onemocnění, léčí příznaky žloutenky, vyrážky, zvracení a vylučování krve, delirium, abscesy, otoky, dále pozitivně působí na nervy (zklidňuje) a zlepšuje zrak. Roh byl vždy předepisován jako složka léčiva, které mohlo obsahovat i značné množství přísad, např. Sohapyangwon je medicína o 15 složkách, která obsahuje 80 g rohoviny a působí na všechny typy onemocnění včetně deliria (Nowel, 2012). Doporučené denní dávky se liší dle oblastí. Ve Vietnamu se doporučuje 0,5 - 1 g ale někdy i 3-4

g denně (Do et al., 2006). Na 15. zasedání Konference CITES bylo popsáno, že ve Vietnamu lidé věří, že nosorožčí roh je účinný proti rakovině. Dle prezidenta asociace TČM ve Spojeném království není záznam o účincích rohu proti rakovině (Graham-Rowe, 2012). Dlouho se v západním světě věřilo, že roh má i afrodisiakální účinky, ale tato informace byla v osmdesátých letech vyvrácena. Roh byl konzumován jako afrodisiakum pouze v části Indie (Leader-Williams, 1992).

Účinky rohoviny nejsou ve srovnání s jinými složkami TČM dostatečně prozkoumány. Byla provedena pouze jedna studie, která testovala farmakologický účinek rohu na lidi. Tato studie prokázala krátkodobý významný účinek na snižování horečky u dětí, nicméně nedosahoval stejných efektů jako běžný acetaminofen (paralen). Více studií bylo provedeno v laboratorních podmínkách na zvířatech, přičemž většina v Číně. Čínské studie udávají, že byly zjištěny statisticky významné antipyretické, antiinflamatorní, analgetické, prokoagulační a jiné účinky. Tyto účinky byly nalezeny i u náhražek. Naproti tomu byly provedeny studie ve Spojeném království a JAR, které neprokázaly farmakologické účinky rohu nosorožce ani u jiných zvířecích rohů (Nowel, 2012).

Dále byl roh využíván v Číně v období dynastie Ming a Ching k řezbám šálků, talířků, misek i postav. Rovněž byl používán k výrobě speciálních pohárů k detekci jedů. V tradiční asijské medicíně a lektvarech se také využívala krev, moč a kůže z nosorožce s účinky proti bolestem hlavy, horečce a dalším nemocem (Leader-Williams, 1992).

Nosorožčí roh byl používán na výrobu dýky jambiya. Jedná se o tradiční zakřivenou dýku s širokou čepelí, která se dědí v jemenské rodině z generace na generaci a je znakem dospění chlapce v muže. Existují odlišnosti ve tvaru, rozměrech i provedení v závislosti na sociálním postavení a kraji, v němž majitel dýky žije. Nejcenější dýky jsou s rukojetí z rohu nosorožce. Po opatřeních, která provedla jemenská vláda, se k výrobě rukojetí začaly používat náhražky (rohý vodního buvola, plast), které však nemají takovou hodnotu a prestiž. Jemenská vláda zakázala dovoz nosorožčího rohu v roce 1982 a následně v roce 1987 re-export. V témže roce každý řemeslník (výrobce dýk) musel podepsat dohodu, že k výrobě dýky nepoužívá nosorožčí roh. V roce 1992 byl vydán dokument (výnos) zakazující tuzemský obchod, na což navazovala další opatření (registrace zásob, kontroly) (TRAFFIC, 1997). V současné době většina rohů, které opouštějí jižní Afriku, je určena pro konečné uživatele trhů v JV a V Asii, zejména Vietnamu a Číně. V tuto chvíli nejsou

dostupné důkazy, které by poukazovaly na Jemen, jakožto na dalšího tradičního koncového uživatele trhu (Milliken et al., 2009).

2.8.2. Uživatelé rohu

V posledních letech došlo k významnému nárůstu užívání nosorožčího rohu ve Vietnamu napříč spektrem vietnamské společnosti. Podle vietnamského statistického úřadu bylo v roce 2010 dovezeno luxusní zboží za cca 10 miliard USD, přičemž nejbohatší společenská vrstva ve Vietnamu představuje 1% zastoupení. Většina kupujících luxusního zboží pochází z vyšší střední vrstvy, která roste závratným tempem. Nosorožčí roh je tedy považován za známku společenského statusu (Montesh, 2012).

Mezi uživatele rohu patří vážně až smrtelně nemocní lidé, kteří se chtějí léčit. Bývají ovlivněni doporučením lékaře TČM nebo členů rodiny (Rademeyer, 2012). Další skupinou jsou tradiční uživatelé, jedná se většinou o muže v produktivním věku, kteří jsou bohatí a žijí městským způsobem života. Užívají roh nejčastěji smíchaný s vodou po nadměrné konzumaci alkoholu, ale i čehokoliv jiného (Gwin, 2012). Pravděpodobně největší skupinu konzumentů, reprezentují uživatelé, kteří prášek z rohu konzumují přimíchaný do rýžového vína při speciálních společensko-obchodních jednáních. Dokazují tím své společenské postavení, které umocňují schopností viditelně konzumovat roh i ve stavu bez zjevných známek nemoci (Milledge, 2004). Do této kategorie patří i podnikatelé z jiných asijských zemí (Čína, Japonsko, Korea), kteří žijí ve Vietnamu a utvrzují obchodní vztahy s vietnamskými kolegy prostřednictvím aktivní účasti ve spolcích s označením „rhino wine associations“ (Rademeyer, 2012). Další skupinou jsou mladé matky se středními a vyššími platy, které používají rohovinu jako domácí přípravek na snižování horečky u svých dětí (Ellof, 2012). Spotřeba je poměrně značná, ale nedosahuje úrovně předešlé skupiny obchodníků. Roh je používán jako dar za účelem získání vlivu, společenského či politického kontaktu (Montesh, 2012).

2.9. Ochrana

2.9.1. Ochrana obecně

Základní metodou, která slouží jako podklad pro další opatření je monitoring. Dle velikosti území a početnosti jedinců se používají konkrétní metody (sčítání jedinců, odborné odhady ze vzduchu apod). Sledováním nosorožců se dozvídáme důležité informace o stavech a trendech v jednotlivých populacích. Na základě těchto údajů

je možné provádět další opatření, jako např. translokace. Vzhledem k tomu, že v současnosti nosorožci trpí také fragmentací stanovišť a izolované skupiny nosorožců nemají šanci migrovat a pářit se s jedinci z jiných populací, tak je translokace jedna z metod, jak je možné zamezit inbreedingu. Translokace je metoda, kdy je jedinec či skupina přesunuta na předem vytipované místo. Skládá se z několika přesně naplánovaných fází. Jedná se o akci, ke které je třeba zajistit a splnit značné množství organizačních, logistických, materiálních i veterinárních požadavků. Obecně platí, že nemůže být přesouvána samice s mládětem mladším než 2 roky (Emslie et al., 2009). Na monitoring populací navazuje i důsledná ochrana území včetně dobře vybavených hlídek.

2.9.2. Introdukce

Zoologické zahradě ve Dvoře Králové, která se intenzivně a úspěšně věnuje chovu a záchraně nosorožců, se podařilo navrátit nosorožce Cottonova do volné přírody. Tento druh chovají pouze 2 zoologické zahrady na světě (ISIS, 2015). Tento druh se jí jako jediný na světě podařilo rozmnožit. Ve spolupráci se světovou asociací zoologických zahrad a akvárií (WAZA) vznikl projekt „Poslední šance na přežití“ - WAZA08017 (ZOO DK, 2009). Cílem projektu je vrátit nosorožce tuponosé severní zpět do volné přírody. Jako bezpečná lokalita (bez pytláků a predátorů) byla vybrána rezervace Ol Pejeta v Keni, bohužel v místě původního rozšíření se vhodnou lokalitu nepodařilo najít. V roce 2009 byli 4 jedinci přesunuti do rezervace Ol Pejeta v Keni. Dosud nedošlo k rozmnožení těchto vzácných nosorožců.

2.9.3. Ochrana ve vztahu k obchodu

V minulosti se prováděla řada pokusů, jak odradit pytláky včetně vakcinace rohů i odrohování nosorožců. Žádná z metod nebyla účinná. Montesh (2012) uvádí, že odrohování nosorožců nevedlo ke snížení zájmu pytláků, ale naopak poškodilo samotné nosorožce, zejména mláďata, která se nemohla bránit predátorům.

Vzdělávání a ovlivňování mínění veřejnosti je jednou z metod, jak ochránit nosorožce. Je důležité zdůrazňovat ekologické, ekonomické i etické důvody, proč se na ochraně nosorožců podílet. Česká republika se zapojila do celosvětové kampaně „Burn Horns - Save Rhinos“, kdy v září 2014 došlo ke spálení 53 kg nosorožčích rohů s cílem distancovat se od zabíjení nosorožců kvůli nelegálnímu obchodu s rohovinou (ČIŽP, 2014). Ve spojitosti s kritikou nelegálního zabíjení nosorožců a konzumace rohu již vystoupila řada slavných osobností princ William, David Beckham a basketbalista Yao Ming a herec Jackie Chan (WildAid, 2015).

Nosorožci jsou zařazeni do Přílohy I, kde je obchod s nosorožci až na přísné výjimky (předmět vědeckého zkoumání apod.) zakázán. Pouze u nosorožce černého byly stanoveny vzhledem ke zvládnutému managementu populací od roku 2005 až dosud národní vývozní kvóty, a to 5 jedinců pro Namibii a stejný počet pro JAR (CITES, 2015d). Populace nosorožce tuponosého ve Svazijsku a JAR jsou zařazeny do Přílohy II a je za daných podmínek dovolen trofejový lov a obchod s živými exempláři do vhodných míst určení.

RHODIS (Rhino DNA Index System)

Jedná se o projekt, který iniciovala laboratoř veterinární genetiky na univerzitě v Pretorii (JAR) s cílem pomoci řešit kritickou situaci týkající se nosorožců a zvyšující se úrovně pytláčení. Tato databáze se snaží shromáždit vzorky DNA od všech nosorožců v Africe včetně loveckých trofejí a rohů ve skladech. Použití databáze v praxi je široké, od sledování biologických ukazatelů (management metapopulací) až po pomoc při identifikaci rohoviny v případech pytláctví, nelegálního obchodu-pseudohuntingu (Harper, 2011).

Nařízení CITES

Na základě Rezoluce Konference 4.6. (Rev. CoP16) byla přijata nařízení 16.84 - 16.92. Rozhodnutí byla podložena informacemi ze strany Vietnamu (č. 24), JAR (38) a TRAFFIC (č. 51). Součástí nařízení je podávat i zpětnou vazbu o stavu dané problematiky a dle zadání na Sekretariát CITES.

Nařízení 16.84 - 16.85 se týká všech stran CITES.

Všechny strany by měly u všech zabavených exemplářů na svém území předat zúčastněným stranám veškeré dostupné informace (země původu, určení...), dále Sekretariátu CITES. U případů, kde nelze určit zemi původu, tak upozornit Sekretariát CITES. Dále pak přijmout legislativu či použít stávající, aby bylo možno používat specializované vyšetřovací techniky, maximalizovat efekt donucovacích opatření, aby bylo možné stíhat zločinecké skupiny za použití konkrétní legislativy a trestu. Dále je nařízeno předkládat vzorky rohu, které jsou předmětem vyšetřování, k DNA analýze. Před vystavením permitu či potvrzení (i exemplářů před zavedením CITES) si ověřit v zemi určení, zda povaha obchodu může být potvrzena a sledována. Zavádět opatření na národní úrovni za účelem regulace vnitřního obchodu s exempláři CITES, rovněž přísnější pravidla pro zpětný vývoz. V souvislosti s nelegálním obchodem by země výskytu nosorožců a země koncových spotřebitelů (klientů) měly vytvořit a implementovat dlouhodobé strategie

a programy na snížení poptávky, okamžitě zavést takové akce, které by omezily pohyb a spotřebu produktů z nosorožčího rohu. Vytvořit a implementovat programy a strategie, které budou mít za účel zvýšit povědomí o dopadu trestné činnosti týkající se nelegálního obchodu s volně žijícími živočichy a které povzbudí veřejnost (zejména místní komunity) ke spolupráci při vyšetřování.

Nařízení 16.86 se týká pouze Vietnamu.

Vietnam by měl pokračit s vytvářením a zaváděním opatření, která jsou zmíněna v Akčním plánu JAR a Vietnamu na období 2012 - 2017. Měl by zlepšit management (vedení) dovozu trofejí nosorožce (rohu), dále vyšetřování a stíhání vietnamských občanů podezřelých z nelegálního vlastnictví či obchodu s nosorožčím rohem. Za tímto účelem by měl vytvořit databázi, která by sledovala cestu loveckých trofejí - rohu a přijmout legislativu k řešení problematiky dovozu loveckých trofejí. Vietnam by měl provést výzkum chování spotřebitelů a zavádět strategie a programy vedoucí ke snižování poptávky.

Nařízení 16.87 se týká pouze Mozambiku.

Účinně zavést požadavky Rezoluce Konference P.14 (Rev. CoP15), přijmout právní předpisy s důrazem na stanovení sankcí ve vztahu k trestné činnosti týkající se nosorožců.

Nařízení 16.87 se týká pouze Mozambiku a JAR.

Vést společná jednání s cílem zvýšit úsilí v boji proti nelegálnímu zabíjení nosorožců, a nelegálnímu obchodu s rohy nosorožce.

Zbýlá nařízení se týkají organizačních či odborných složek, které zajišťují financování, monitoring a kontrolu stavu přijatých nařízeních.

3. METODIKA

K analýze obchodu bylo využito internetové databáze CITES (Cites Trade Database), kterou spravuje UNEP- WCMC (Světové monitorovací centrum ochrany přírody) (UNEP-WCMC, 2015). Každá položka databáze - záznamu je tvořena těmito údaji: rok, příloha, taxonomické zařazení, dovozce, vývozce, země původu, množství dle dovozce a vývozce, typ exempláře (např. vzorek, trofej, roh, kožený výrobek, derivát, kůže, kostra apod.), měřitelná jednotka (ml, g apod.), účel a zdroj exempláře, přičemž ne vždy jsou vyplněny všechny údaje.

Data byla pro každý jednotlivý druh nosorožce převedena do excelovského souboru. Nosorožec tuponosý pro dané období celkově obsahoval 1 174 záznamů, nosorožec černý 315 záznamů, nosorožec indický 196 záznamů, nosorožec jávský 48 záznamů a nosorožec sumaterský 26 záznamů. K analýze bylo vybráno 6 druhů exemplářů, a to roh, trofej, živí nosorožci, řezby, řezby z rohu a deriváty. V práci dále užíván pojem vybrané exempláře. Výběr exempláře byl zvolen s ohledem na podíl v celkovém objemu v importu a exportu, tedy nejčastěji obchodované exempláře, a vztah k rohovině. V případě, že údaj o počtu dovezených či vyvezených exemplářů obsahoval jednotku (g), byl exemplář započítán jako 1 kus. Data byla za využití kontingenčních tabulek selektována dle zemí Evropské unie (EU) (Tab. 7) a ostatních zemí světa. Exempláře byly posuzovány dle země dovozu, vývozu, účelu (Tab. 8) zdroje (Tab. 9), a původu exempláře na základě množství, které zadal dovozce či vývozce. U TOP 5 dovozců a vývozců byly analyzovány dovozy a vývozy. U nosorožce jávského a sumaterského, vzhledem k nízkým objemům obchodu, byl obchod posuzován bez rozdělení na EU a svět (bez EU).

Ke zhodnocení obchodu bylo vybráno období 2004 - 2013 s ohledem na vývoj nelegálního obchodu s nosorožčí rohovinou, který od roku 2008 - 2009 významně narůstá. Byl tedy zaznamenán vývoj před a po nárůstu pytláctví a nelegálního obchodu.

Statistické vyhodnocení obchodu bylo zpracováno předně pomocí metody dvouletého klouzavého průměru, která pomocí zjednodušené tendenční analýzy lépe vyhovovala vývoji obchodu během sledovaného období. Dodatečně byla data testována i pomocí lineární regrese na hladině významnosti $p < 0,05$ v programu Statistica verze 12.

Názvosloví vychází ze seznamu druhů CITES. Pro účely této práce bude uvažováno o rodu *Ceratotherium* dle původní systematiky, tedy jako o druhu s 2 poddruhy

(severní a jižní poddruh), tudíž bude obchod vztažen k druhu nosorožec tuponosý (*Ceratotherium simum*).

Tab. 7: Přehled členských zemí Evropské unie včetně vstupu do EU (EU, 2015)

Členský stát	ISO KÓD	Vstup do EU
Belgie	BE	1.1.1958
Bulharsko	BG	1.1.2007
Česko	CZ	1.5.2004
Dánsko	DK	1.1.1973
Estonsko	EE	1.5.2004
Finsko	FI	1.1.1995
Francie	FR	1.1.1958
Chorvatsko	HR	1.7.2013
Irsko	IE	1.1.1973
Itálie	IT	1.1.1958
Kypr	CY	1.5.2004
Litva	LT	1.5.2004
Lotyšsko	LV	1.5.2004
Lucembursko	LU	1.1.1958
Maďarsko	HU	1.5.2004
Malta	MT	1.5.2004
Německo	DE	1.1.1958
Nizozemsko	NL	1.1.1958
Polsko	PL	1.5.2004
Portugalsko	PT	1.1.1986
Rakousko	AT	1.1.1995
Rumunsko	RO	1.1.2007
Řecko	GR	1.1.1981
Slovensko	SK	1.5.2004
Slovinsko	SI	1.5.2004
Spojené království	GB	1.1.1973
Španělsko	ES	1.1.1986
Švédsko	SE	1.1.1995

Tab. 8: Seznam a význam kódů účelů transakcí (použité v práci)

Zkratka	Význam
B	chov v zajetí
E	vzdělávací

H	lovecká trofej
L	vymáhání práva /soudy
M	lékařský vč. biolékařského výzkumu
N	reintrodukce nebo introdukce do volné přírody
P	osobní
Q	cirkus nebo putovní výstava
S	vědecký
T	komerční
Z	zoo

Tab. 9: Seznam a význam kódů zdrojů CITES exempláře (použité v práci) - význam zkratk:

Kód	Význam	Použitý název v práci
C	Zvířata chovaná v zajetí dle Rezoluce Conf. 10.16 (Rev) stejně jako jejich části či deriváty z nich exportované dle čl. VII, odst. 5 úmluvy	Chov v zajetí
D	Zvířata Přílohy I chovaná pro komerční účely činnostmi zahrnutými v Rejstříku Sekretariátu dle Rezoluce Cong. 12.10 (Rev. CoP15) a rostliny uměle pěstované pro komerční účely, stejně jako jejich části a deriváty z nich exportované dle čl. VII, odst. 4 úmluvy	Příloha I pro komerční účely
F	Zvířata narozená v zajetí (F1 a následné generace), které nesplňují definici „odchovaný v zajetí“ dle Rezol. Conf. 10.16 (Rev.) stejně tak jako části a deriváty z nich	Narození v zajetí

I	Zabavené nebo odebrané exempláře	Konfiskované
O	Exempláře z období před úmluvou CITES	Před úmluvou
R	Exempláře z farem, exempláře zvířat z kontrolovaných podmínek, odebraná vajíčka nebo juvenilní stádia z volné přírody, kde by měli nízkou šanci na přežití do dospělosti	Z farem
U	Neznámý zdroj	Neznámé
W	Exempláře odebrané z volné přírody	Z volné přírody

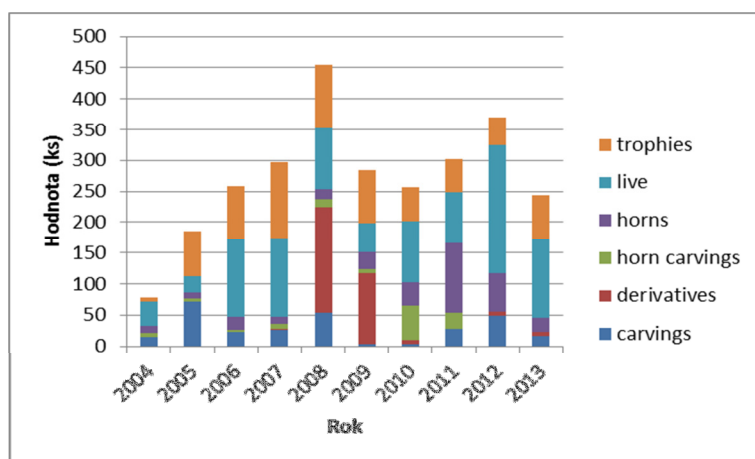
4. VÝSLEDKY

4.1. Nosorožci celkově

Celkově bylo dovezeno 2 734 vybraných exemplářů do 65 zemí světa včetně Evropské unie (Tab. 11). Dvacet států Evropské unie představovalo 17,2% z celkového dovozu a zbývající země světa tvořily 82,8%. Nejčastěji byly dováženy exempláře z nosorožce tuponosého (76%), dále pak z nosorožce indického (12,2%), nosorožce černého (10,7%), nosorožce jávského (0,9%) a nosorožce sumaterského (0,2%). Mezi 10 TOP dovozců patřily tyto země: USA (16,6%), Namibie (14,2%), Hong Kong (10,6%), Nový Zéland (10,1%), Vietnam (8,4%), Čína (6,4%), Jihoafrická republika (3,5%), Španělsko (3%), Spojené království (2,5%) a Německo (2,1%). Nejvíce dováženým exemplářem byli živí nosorožci (35,8%), kteří dominovali u nosorožce tuponosého a černého, naopak u asijských nosorožců se jednalo o řezby (10,6%), výjimkou byl nosorožec sumaterský, u kterého byly nejčastěji dováženy deriváty (Tab. 10) a (Obr. 1).

Tab. 10: Přehled dovezených vybraných exemplářů dle jednotlivých druhů nosorožců

Exempláře	N. tuponosý	N. černý	N. indický	N. jávský	N. sumaterský	Celkem
živí	836	118	25			979
trofeje	679	26				705
rohy	283	29	13	5	1	331
deriváty	263	22	15	1	4	305
řezby	15	60	200	14	1	290
řezby z rohu	2	37	80	5		124
Celkem	2078	292	333	25	6	2734

Obr. 1: Struktura celkového dovozu dle vybraných exemplářů v jednotlivých letech sledovaného období

Tab. 11: Přehled všech dovozců dle jednotlivých druhů nosorožců (hodnoty vztaženy na vybrané exempláře)

Dovozci	N. tuponosý	N. černý	N. indický	N. jávský	N. sumaterský	Celkem
USA	368	32	47	4	3	454
Namibie	387					387
Hong Kong	11	48	215	14	1	289
Nový Zéland	258	2	15	1	1	277
Vietnam	229					229
Čína	168	6	1			175
Jihoafrická republika	35	62				97
Španělsko	80	2	1			83
Spojené království	6	30	29	3		68
Německo	56	2				58
Polsko	48	3				51
Mexiko	35	15				50
Svazjsko	46	1				47
Dánsko	36	2				38
Švýcarsko	4	25	4			33
Francie	22	6	2			30
Thajsko	29					29
Zambie	6	20				26
Slovensko	24					24
Česko	20	1				21
Japonsko	17		2			19
Portugalsko	16	2				18
Rakousko	12	1	2	1	1	17
Spoj. arab. emiráty	12		4			16
Kanada	6	3	7			16
Švédsko	16					16
Belgie	16					16
Jižní Korea	13					13
Rusko	3	6		1		10
Norsko	10					10
Kuba	5	5				10
Uganda	8					8
Litva	7		1			8
Estonsko	6	1				7
Myanmar (Barma)	7					7
Malawi		7				7
Chile	5					5
Keňa	4	1				5
Maďarsko	3	1				4
Egypt	4					4
Island	4					4
Maroko	3					3
Lotyšsko	3					3
Finsko	3					3
Tanzanie		3				3
Austrálie	2		1			3
Bulharsko	3					3
Saúdská Arábie	3					3
Singapur	1		1	1		3
Gruzie	2					2
Bangladéš	2					2
Macao		2				2
Izrael	2					2
Indonésie	2					2
Ukrajina	2					2
Kazachstán	2					2
Srí Lanka		2				2
Pákistán	1					1
Argentina	1					1
Lucembursko	1					1
Rumunsko	1					1
Indie			1			1
Monako	1					1
Černá Hora		1				1
Botswana	1					1
Celkem	2078	292	333	25	6	2734

Pozn.: Země EU jsou v tabulce zvýrazněny šedivým podkladem pole

Z celkového počtu 2 734 dovezených exemplářů pocházelo 62,1% z volné přírody, 15,7% z období před úmluvou a v 11% se jednalo o konfiskáty. Nejčastějším účelem

dovozu byly lovecké trofeje (33,4%), následovaly komerční účely (17,5%) a osobní účely (14,7%). Většina dovezených trofejí neměla původ vyplněn (79,7%) nebo byl původ označen jako neznámý (17,9%). Z konkrétních zemí nejčastěji figurovala Jihoafrická republika (0,6%) a Namibie (0,6%) (Tab. 12).

Tab. 12: Přehled 3 nejčastějších zdrojů, účelů a původů u vybraných dovezených exemplářů ve sledovaném období

Druh	TOP 3 - ZDROJE				TOP 3 - ÚČELY				TOP 3 - PŮVODY				
	I	O	W	Celkem	H	P	T	Celkem	NA	XX	ZA	(prázdné)	Celkem
Nosorožec tuponosý	270	17	1567	1854	889	311	104	1304	16	105	15	1929	2065
Nosorožec černý	7	109	124	240	23	39	106	168		118	1	159	278
Nosorožec indický	16	279	4	299		48	248	296		245		84	329
Nosorožec jávský	2	22	1	25		4	17	21		21		1	22
Nosorožec sumaterský	4	1	1	6		1	4	5		1		5	6
Celkem	299	428	1697	2424	912	403	479	1794	16	490	16	2178	2700

Legenda k Tab. 12

W	z volné přírody	O	před úmluvou
I	konfiskované	H	lovecké trofeje
P	osobní účely	T	komerční účely
NA	Namibie	ZA	Jihoafrická republika
XX	neznámý původ		

Celkově bylo vyvezeno 3 562 vybraných exemplářů ze 42 zemí světa včetně Evropské unie (Tab. 13). Dvanáct států Evropské unie představovalo 7,3% z celkového vývozu a zbývající země světa tvořily 92,7%. Nejčastěji byly vyváženy exempláře z nosorožce tuponosého (80,5%), dále pak z nosorožce indického (10,7%), nosorožce černého (7,9%), nosorožce jávského (0,8%) a nosorožce sumaterského (0,1%). Mezi 10 TOP vývozců patřily tyto země: Jihoafrická republika (73,9%), USA (7,7%), Spojené království (4,6%), Keňa (2,6%), Namibie (2,4%), Francie (1,4%), Austrálie (1%), Botswana (0,8%), Hong Kong (0,8%) a Svazijsko (0,8%). Nejvíce vyváženým exemplářem byly trofeje (39,4%), které dominovaly u nosorožce tuponosého, naproti tomu řezby (8,4%) byly nejvíce vyváženým exemplářem u nosorožce indického, černého a jávského. U nosorožce sumaterského byly nejobjemnějším vývozem rohy (Tab. 14) a (Obr. 2).

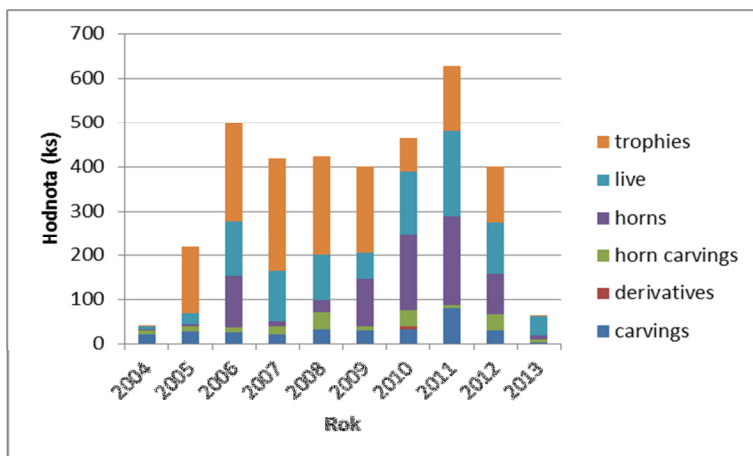
Tab.13: Přehled všech vývozců dle jednotlivých druhů nosorožců (hodnoty vztaženy na vybrané exempláře)

Vývozcí	N. tuponosý	N. černý	N. indický	N. jávský	N. sumaterský	Celkem
Jihoafrická rep.	2568	63				2631
USA	19	11	234	8	2	274
Spojené království	5	102	57		1	165
Keňa	89	2				91
Namibie	53	31				84
Francie	5	3	35	7		50
Austrálie	12	17	3	3	2	37
Botswana	30					30
Hong Kong		4	21	3		28
Svazijsko	25	2				27
Německo	9	7	1			17
Švýcarsko		5	9			14
Kanada	5	3	2	2		12
Singapur	10		1	1		12
Argentina	6	3	1			10
Česko	4	4				8
Nový Zéland	2	5				7
Mexiko	3	4				7
Brazílie	5		1			6
Nizozemsko			5	1		6
Japonsko		3	1			4
Guatemala	4					4
Portugalsko	2	1				3
Malawi		3				3
Rusko	1	1		1		3
Rakousko				2	1	3
Indie			3			3
Izrael	1		2			3
Guernsey			2			2
Polsko	2					2
Řecko		2				2
Mozambik	2					2
Nepál			2			2
Středoafrická rep.		2				2
Španělsko		1				1
Zimbabwe		1				1
Norsko	1					1
Monako	1					1
Dánsko	1					1
Indonésie			1			1
Černá Hora	1					1
Litva			1			1
Celkem	2866	280	382	28	6	3562

Pozn.: Země EU jsou v tabulce zvýrazněny šedivým podkladem pole

Tab. 14: Přehled vyvezených vybraných exemplářů dle jednotlivých druhů nosorožců

Exempláře	N. tuponosý	N. černý	N. indický	N. jávský	N. sumaterský	Celkem
trofeje	1364	38			1	1403
živí	815	79	26		1	921
roh	661	52	21	7	3	744
řezby	16	104	167	12	1	300
řezby z rohu	3	7	167	8	1	186
deriváty	7		1			8
Celkem	2866	280	382	28	6	3562

Obr. 2: Struktura celkového vývozu dle vybraných exemplářů v jednotlivých letech sledovaného období

Z celkového počtu 3 562 vyvezených exemplářů pocházelo 76,4% z volné přírody, 14,9% z období před úmluvou a v 3,6% se jednalo o chov v zajetí. Nejčastějším účelem vývozu byly lovecké trofeje (56,9%), následovaly komerční účely (14,6%) a vývozy do zoologických zahrad (8,7%). Většina vyvezených trofejí neměla původ vyplněn (82,2%) nebo byl původ označen jako neznámý (14,7%). Z konkrétních zemí nejčastěji figurovala Jihoafrická republika (1,3%) (Tab. 15).

Tab. 15: Přehled 3 nejčastějších zdrojů, účelů a původů u vybraných vyvezených exemplářů ve sledovaném období

Druh	TOP 3 - ZDROJE				TOP 3 - ÚČELY				TOP 3 - PŮVODY			
	C	O	W	Celkem	H	T	Z	Celkem	XX	ZA	(prázdné)	Celkem
Nosorožec tuponosý	94	45	2612	2751	1996	72	276	2344	38	41	2762	2841
Nosorožec černý	20	142	92	254	32	103	15	150	139	4	121	264
Nosorožec indický	14	312	15	341		325	19	344	322		44	366
Nosorožec jávský		27	1	28		18		18	21			21
Nosorožec sumaterský	1	4	1	6		2	1	3	5			6
Celkem	129	530	2721	3380	2028	520	311	2859	525	45	2928	3498

Legenda k Tab. 15

W	z volné přírody	O	před úmluvou
C	konfiskované	H	lovecké trofeje
Z	zoo	T	komerční účely
XX	neznámý původ	ZA	Jihoafrická republika

4.2. Nosorožec tuponosý

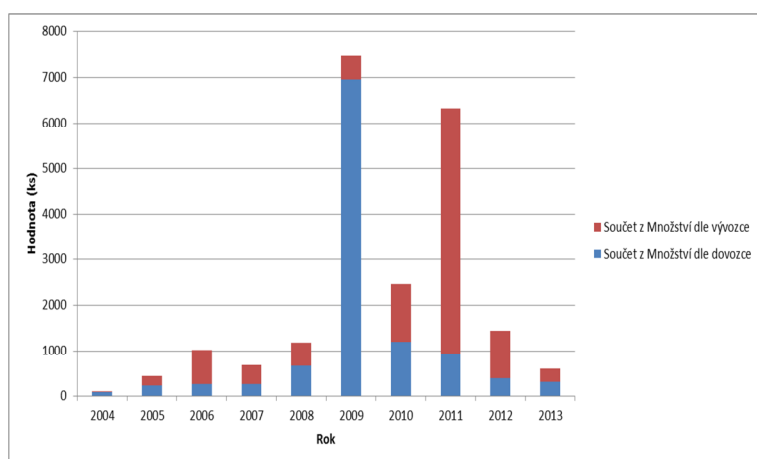
V letech 2004 - 2013 bylo obchodováno (dovoz a vývoz) celkem 22 druhů exemplářů, přičemž údaje o importu dosáhly hodnot 11 283,6 a exportu 10 376,2

(Tab. 15). Nejčastěji obchodovaným exemplářem byly vzorky, u kterých je množství výrazně ovlivněno typem a jednotkou, např. krev v ml.

Tab. 15: Celkový přehled dovozu a vývozu u jednotlivých exemplářů nosorožce tuponosého v období 2005 - 2014

Exemplář	Celkem - Import	Celkem - Export
vzorky	8383,23	6534,8
trofeje	679	1364
živí	836	815
roh	283	661
nohy	340	510
kůže	84,39	136
kůže - části	89	88,39
lebky	25	82
kožené výrobky (malé)	36	54
kosti	125	33
ocasy	15	30
kožené výrobky (velké)	27	27
řezby	15	16
deriváty	263	7
genitálie	5	7
těla	29	5
řezby z rohu	2	3
nespecifikované	17	2
kosti - části	1	1
roh - části	1	
uši	2	
kostry	1	
zuby	25	
Celkem	11283,6	10376,2

Z hlediska časového vývoje se trend u jednotlivých exemplářů mírně liší. Je však možné konstatovat, že nejnižších hodnot bylo dosaženo na začátku sledovaného období. Naproti tomu nejvyšších hodnot dosáhl import v roce 2009 a export 2011. V roce 2012 došlo k poklesu a ten v roce 2013 dále pokračoval (Obr. 3).

Obr. 3: Přehled dovozu a vývozu všech exemplářů v období 2004 - 2013

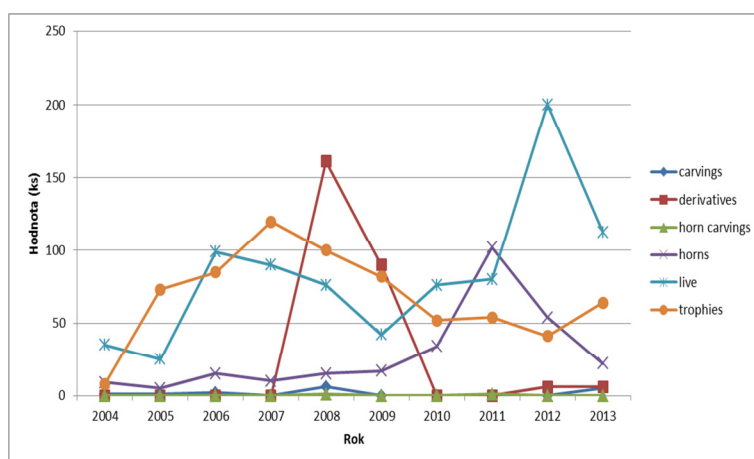
(součet z Množství dle vývozce = vývoz, součet z Množství dle dovozce = dovoz)

U vybraných hodnocených exemplářů (trofeje, živí nosorožci, rohy, řezby, řezby z rohu a deriváty) představoval celkový obchod 4 944 ks, z toho import 2 078 kusů a export 2 866 kusů (Tab. 16).

Tab. 16: Přehled dovozu a vývozu u vybraných exemplářů v období 2004 - 2013

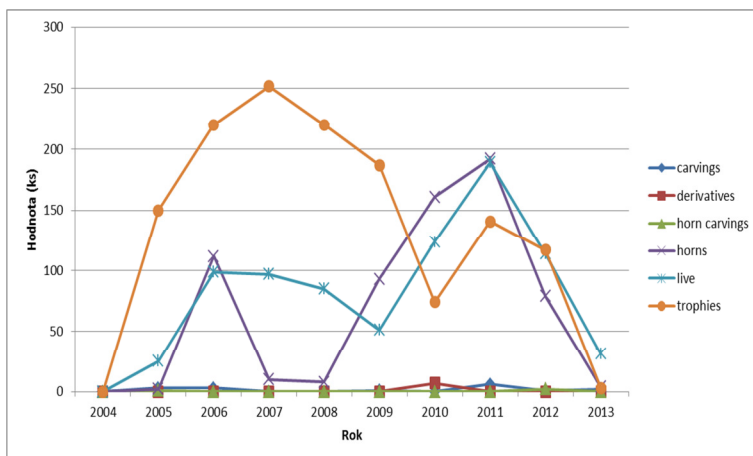
Exemplář	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		Celkem Import	Celkem Export
	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export				
živí	35		25	25	99	99	90	97	76	85	42	51	76	124	80	189	200	114	113	31	836	815
trofeje	8		73	150	85	220	120	252	100	220	82	187	52	74	54	141	41	117	64	3	679	1364
rohy	9		5	2	15	112	10	10	15	8	17	93	34	161	102	192	54	79	22	4	283	661
deriváty									161		90		7			6			6		263	7
řezby	1		1	3	2	3			6			1				6		1	5	2	15	16
řezby z rohu				1					1						1			2			2	3
Celkem	53		104	181	201	434	220	359	359	313	231	332	162	366	237	528	301	313	210	40	2078	2866

V období 2004 - 2013 byly nejvíce dováženy tyto vybrané exempláře (Obr. 4): živí nosorožci ~836 jedinců s vrcholem v roce 2012 ~ 200 jedinců, trofeje ~ 679 ks s vrcholem v roce 2007 a počtem 120 ks a rohy ~ 283 ks s vrcholem v roce 2011 a počtem 102 ks.

Obr. 4: Celkový import sledovaných exemplářů u nosorožce tuponosého v období 2004 - 2013

Ve sledovaném období 2004 - 2013 byly nejvíce vyváženy tyto vybrané exempláře (Obr. 5): trofeje ~ 1 364 ks s vrcholem v roce 2007 ~ 252 ks, živí nosorožci ~ 815 jedinců s vrcholem v roce 2011 ~ 189 jedinců a rohy ~ 661 ks s vrcholem v roce 2011 ~192 ks.

Obr. 5: Celkový export sledovaných exemplářů u nosorožce tuponosého v období 2004 - 2013

Legenda k Obr. 4 a 5

carvings	řezby	derivatives	deriváty
horn carvings	řezby z rohu	horns	rohy
live	živí nosorožci	trophies	trofeje

4.2.1. Import do EU

Do zemí Evropské unie bylo celkem dovezeno 379 vybraných exemplářů (Tab. 17), což představovalo 18,2% z celkového dovozu. Nejvíce byly dováženy trofeje ~ 243 ks, dále pak 70 rohů, 53 živých nosorožců, 6 ks derivátů a 1 řezba. Řezby z rohu nebyly ve sledovaném období do zemí EU dováženy.

Tab. 17: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce tuponosého do EU v období 2004 - 2013

Exempláře - dovozci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
trofeje	1	29	24	44	20	16	24	29	18	38	243
ES		13	11	22	6	6	1	2	5	3	69
DK			2	8	2		15	2		1	30
PL				3	4	2	1	6	1	11	28
DE		3	1	4	2		1	4	3	4	22
CZ				1		2	4	4	2	3	16
SE		2			2					10	14
PT		3	3	1				5			12
SK					1			2	2	5	10
AT	1		2	1	1			2	1	1	9
FR		2				3		1	1		7
LT				3		1	2		1		7
EE		2	4								6
BE		2		1				1	1		5
BG						2			1		3
FI		2			1						3
LV			1								1
LU					1						1
rohý	6	3	6	6	10		4	22	4	14	75
PL	2			6	2		4	6			20
DE	4	2	4		4			2			16
SK									4	10	14
ES								6			6
BE								4		2	6
DK								1		2	3
AT		1			2						3
LV			2								2
SE								2			2
CZ					2						2
PT								1			1
živí	1	2	7	10	8	12	1	7	6		54
FR				2	2	5		5	1		15
DE				3	6	3					12
GB		2				4					6
BE									5		5
ES				2				2			4
DK			3								3
PT				3							3
HU			2				1				3
CZ			2								2
RO	1										1
deriváty										6	6
DE										6	6
řezby	1										1
ES	1										1
Celkem	9	34	37	60	38	28	29	58	28	58	379

Legenda k Tab. 17, Obr. 6, 7, 8

ES	Španělsko	SE	Švédsko
DK	Dánsko	PT	Portugalsko
PL	Polsko	SK	Slovensko
DE	Německo	AT	Rakousko
CZ	Česko	FR	Francie
BE	Belgie	LV	Lotyšsko
GB	Spojené království	HU	Maďarsko
LT	Litva	EE	Estonsko

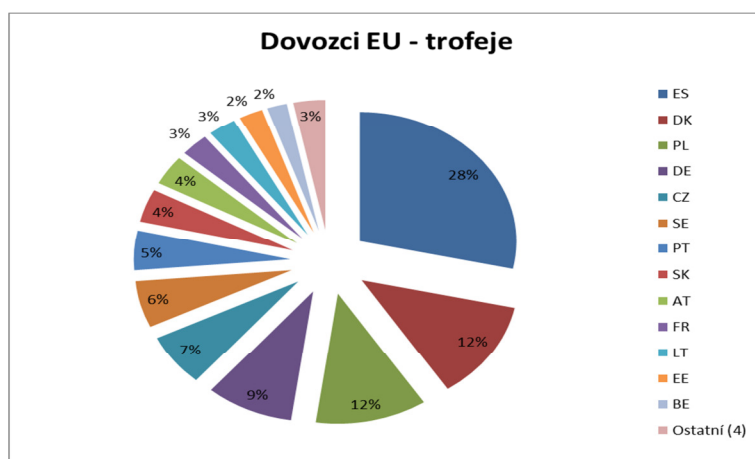
FI	Finsko	BG	Bulharsko
LU	Lucembursko	RO	Rumunsko

4.2.1.1. Import do EU dle druhu exempláře

Trofeje

Trofeje byly nejvíce dováženým exemplářem. Každý rok, kromě roku 2004 ~ 1 ex., bylo dovezeno 2 - 4 desítky těchto exemplářů v celkovém počtu 243 ks do 17 zemí EU (Tab. 17). Největší objem trofejí byl dovezen v roce 2007 ~ 44 exemplářů.

Hlavními státy dovozu do EU byly tyto země (Obr. 6): Španělsko 28%, Dánsko 12%, Polsko 12%, Německo 9%, Česko 7%, Švédsko 6%, Portugalsko 5%, Slovensko 4%, Rakousko 4%, Francie 3%, Litva 3%, Estonsko 2%, Belgie 2% a ostatní země (4 státy) 3%.

Obr. 6: Procentuální zastoupení dovozců trofejí do EU u nosorožce tuponosého v období 2004 - 2013

Hlavních 5 dovozců trofejí v EU:

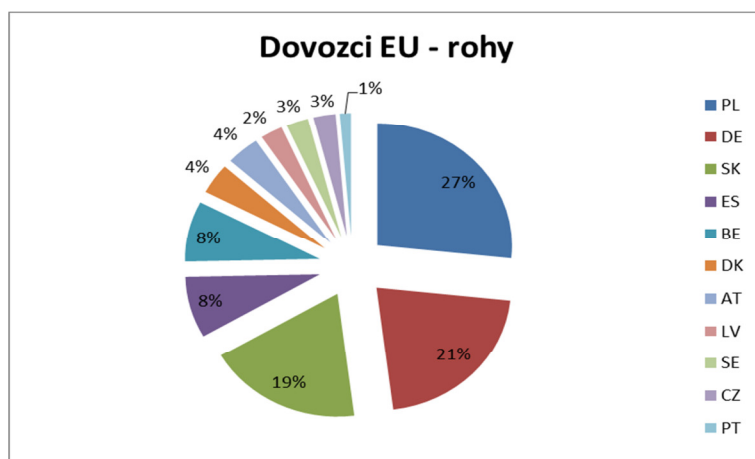
Největším dovozcem bylo Španělsko, které dovezlo celkem 69 trofejí, 68 exemplářů bylo dovezeno z JAR a 1 exemplář v roce 2012 z Namibie. Nejvíce trofejí bylo do Španělska dovezeno v roce 2007 ~ 22 exemplářů. Druhým největším dovozcem bylo s 30 trofejemi Dánsko, 29 exemplářů bylo dovezeno z Jihoafrické republiky a 1 ex. v roce 2013 z Namibie. Nejvíce trofejí bylo do Dánska dovezeno v roce 2010 ~15 exemplářů. Třetího největšího dovozce s 28 ks trofejí v EU představovalo Polsko, které dovezlo 26 exemplářů z Jihoafrické republiky a 2 ex. z Namibie. Německo obsadilo s 22 dovezenými trofejemi čtvrté místo. 16 exemplářů bylo dovezeno z Jihoafrické republiky a 6 z Namibie, jednalo se o poměrně kontinuální

dovozy v řádu jednotek (do 4 ks / rok). Česká republika dovezla celkem 16 trofejí, všechny pocházely z Jihoafrické republiky. Dovozy probíhaly podobně jako u Německa v řádu jednotek

Rohy

Rohy byly druhým nejvíce dováženým exemplářem v celkovém počtu 75 ks do 11 zemí EU (Tab. 17). Nejvýraznějším rokem z hlediska objemu dovozu rohů byl 2011 ~ 22 exemplářů.

Hlavními zeměmi dovozu rohů do EU představovaly tyto státy (Obr. 7): Polsko 27%, Německo 21%, Slovensko 19%, Belgie 8%, Španělsko 9%, Rakousko 4%, Dánsko 4%, Česko 3%, Švédsko 3% Lotyšsko 2% a Portugalsko 1%.

Obr. 7: Procentuální zastoupení dovozců rohů do EU u nosorožce tuonosého v období 2004 - 2013

Hlavních 5 dovozců rohů v EU:

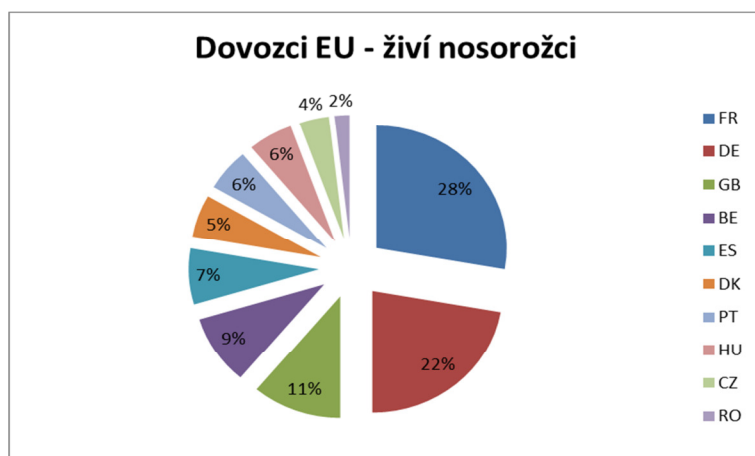
Hlavním dovozcem bylo Polsko, které dovezlo celkem 20 rohů. Všechny exempláře byly dovezeny z Jihoafrické republiky. Druhým největším importérem bylo Německo, které dovezlo celkem 16 rohů. 14 exemplářů bylo dovezeno z Jihoafrické republiky a 2 ex. z Namibie. Slovensko bylo s 14 exempláři třetím největším dovozcem rohů v EU, všechny byly dovezeny z Jihoafrické republiky. Do Belgie a Španělska bylo dovezeno po 6 exemplářích a všechny byly dovezeny z Jihoafrické republiky.

Česko dovezlo 2 rohy z Jihoafrické republiky.

Živí nosorožci

Třetí nejčastěji dovážený exemplář do EU v celkovém počtu 54 jedinců tvořili živí nosorožci (Tab. 17). S výjimkou roku 2013 bylo dováženo vždy několik jedinců každý rok, nejvíce v roce 2009 ~ 12 nosorožců.

Hlavními dovozci byly tyto země (Obr. 8): Francie 28%, Německo 22%, Spojené království 11%, Belgie 9%, Španělsko 7%, Dánsko 5%, Portugalsko 6%, Maďarsko 6%, Česká republika 4% a Rumunsko 2%.

Obr. 8: Procentuální zastoupení dovozců živých nosorožců tuponosých do EU v období 2004 - 2013

Hlavních 5 dovozců živých nosorožců v EU:

Hlavním dovozcem živých nosorožců byla Francie, která celkem dovezla 15 jedinců. Všichni nosorožci pocházeli z Jihoafrické republiky. Druhého největšího dovozce nosorožců představovalo Německo, které celkem dovezlo 12 nosorožců, všichni pocházeli z Jihoafrické republiky. Třetího největšího dovozce nosorožců s 6 ex. reprezentovalo Spojené království. Všichni byli dovezeni z Jihoafrické republiky. Belgie dovezla 5 nosorožců, rovněž z Jihoafrické republiky. Španělsko dovezlo 4 exempláře z Jihoafrické republiky.

Česká republika dovezla 2 nosorožce z Jihoafrické republiky.

Deriváty

Celkem bylo do EU dovezeno 6 ks derivátů. Všechny exempláře byly dovezeny do Německa v roce 2013. Zemí vývozu byla Jihoafrická republika.

Řezby

Celkem byla do EU dovezena 1 řezba v roce 2004. Zemí dovozu bylo Španělsko a zemí vývozu byla Jihoafrická republika.

4.2.1.2. Import do EU dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Z Tab. 18 je patrné, že většinovým zdrojem (98%) u trofejí byli exempláře z volné přírody. Zbývajícím zdroji byli exempláře narození v zajetí 0,8% (2 ex.), nevyplněné údaje ve 2 případech (0,8%) a v 1 případě (0,4%) se jednalo o exemplář chovaný v zajetí. V případě rohů se jednalo rovněž o většinový zdroj z volné přírody, a to v 96%. Následovaly zdroje: z období před úmluvou 2,7% a narození v zajetí 1,3%. Nadpoloviční část 57,4% živých nosorožců byla dovezena z volné přírody, 24,1% byli narození v zajetí a 18,5% chovaní v zajetí. Všechny deriváty pocházely z volné přírody. V případě řezby se jednalo o exemplář z období před úmluvou.

Tab. 18: Přehled dovezených exemplářů nosorožce tuponosého do EU dle zdroje ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář-zdroj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
trofeje	1	29	24	44	20	16	24	29	18	38	243
W	1	28	24	43	20	16	23	27	18	38	238
(prázdné)								2			2
F		1		1							2
C							1				1
O											
roh	6	3	6	6	10		4	22	4	14	75
W	6	2	6	6	10		4	20	4	14	72
O		1						1			2
F								1			1
živí	1	2	7	10	8	12	1	7	6		54
W		2	5	10	2	4		7	1		31
F						8			5		13
C	1		2		6		1				10
deriváty										6	6
W										6	6
řezby	1										1
O	1										1
Celkem	9	34	37	60	38	28	29	58	28	58	379

Legenda k Tab. 18

W	z volné přírody	C	chov v zajetí
F	narození v zajetí	O	před úmluvou

Účel dovozu

Dle předpokladu byly trofeje dováženy zejména jako lovecké trofeje, a to v 94,7% případů. 4,5% trofejí bylo dováženo pro osobní účely a ve zbývajících případech (0,8%) nebyl účel vyplněn. Rohy byly dováženy především jako lovecká trofeje (80%), pro osobní účely v 17,4% , vzdělávací účely u 1,3% exemplářů a 1,3% pro účely cirkusu či putovní výstavy. Živí nosorožci byli dováženi zejména pro účely zoologických zahrad (74,1%), chovu v zajetí 24,1% a pro účely cirkusu či putovní výstavy 1,8%. Všechny deriváty byly dovezeny jako lovecké trofeje a řezba pro vzdělávací účely (Tab. 19).

Tab. 19: Přehled dovezených exemplářů nosorožce tuponosého do EU dle účelu transakce ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - účel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
trofeje	1	29	24	44	20	16	24	29	18	38	243
H	1	29	24	44	18	13	24	22	17	38	230
P					2	3		5	1		11
(prázdné)								2			2
rohy	6	3	6	6	10		4	22	4	14	75
H	6	2	6	6	8		4	12	4	12	60
P					2			9		2	13
E								1			1
Q		1									1
živí	1	2	7	10	8	12	1	7	6		54
Z		2	7	7	6	4	1	7	6		40
B				3	2	8					13
Q	1										1
deriváty										6	6
H										6	6
řezby	1										1
E	1										1
Celkem	9	34	37	60	38	28	29	58	28	58	379

Legenda k Tab. 19

H	lovecká trofej	Q	cirkus nebo putovní výstava
P	osobní	Z	zoo
E	vzdělávací	B	chov v zajetí

Původ exempláře

Z Tab. 20 je zřejmé, že původ nebyl vyplněn u exempláře trofeje, živí nosorožci a deriváty. Rohy neměly původ ve většině případů také vyplněn (96%), 2,7% exemplářů mělo neznámý původ a 1,3% připadlo na Spojené království. V případě řezby byl původ označen jako neznámý.

Tab. 20: Přehled dovezených exemplářů nosorožce tuponosého do EU dle země původu ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - původ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
trofeje	1	29	24	44	20	16	24	29	18	38	243
(prázdné)	1	29	24	44	20	16	24	29	18	38	243
roh	6	3	6	6	10		4	22	4	14	75
(prázdné)	6	2	6	6	10		4	20	4	14	72
XX		1						1			2
GB								1			1
živí	1	2	7	10	8	12	1	7	6		54
(prázdné)	1	2	7	10	8	12	1	7	6		54
deriváty										6	6
(prázdné)										6	6
řezby	1										1
XX	1										1
Celkem	9	34	37	60	38	28	29	58	28	58	379

Legenda k Tab. 20

XX	neznámý	GB	Spojené království
----	---------	----	--------------------

4.2.2. Export z EU

Ze zemí Evropské unie bylo celkem vyvezeno 28 exemplářů (Tab. 21), což tvořilo cca 1% celkového vývozu. Nejvíce byly vyváženy řezby ~10 ex., dále pak 7 trofejí, 7 rohů a 4 živí nosorožci. Deriváty a řezby z rohu nebyly ve sledovaném období ze zemí EU vyváženy.

Tab. 21: Celkový přehled vývozu vybraných exemplářů nosorožce tuponosého z EU v období 2004 - 2013

Exempláře - vývozci	2004	2005	2006	2007	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby		1	1				5	1	2	10
DE							2	1	2	5
GB		1	1				2			4
FR							1			1
roh				1	2	2	2			7
FR					2					2
PL						2				2
GB				1						1
DE							1			1
DK							1			1
trofeje						4	3			7
DE							3			3
FR						2				2
PT						2				2
živí					4					4
CZ					4					4
Celkem		1	1	1	6	6	10	1	2	28

Legenda k Tab. 21 a Obr. 9 - 11

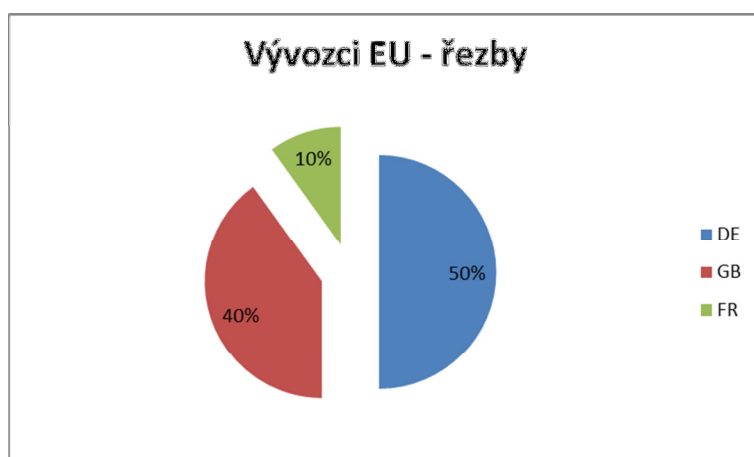
DE	Německo	PL	Polsko
GB	Spojené království	DK	Dánsko
FR	Francie	CZ	Česká republika
PT	Portugalsko		

4.2.2.1. Export z EU dle druhu exempláře

Řezby

Nejpočetnějším exemplářem, který byl ze zemí EU vyvážen, byly řezby. Jednalo se o jednotkové vývozy v celkovém počtu 10 kusů do 3 zemí EU (Tab. 21).

Mezi vývozní státy patřily tyto země (Obr. 9): Německo 50%, Spojené království 40% a Francie 10%.

Obr. 9: Procentuální zastoupení vývozců řezeb nosorožce tuponosého z EU v období 2004 - 2013

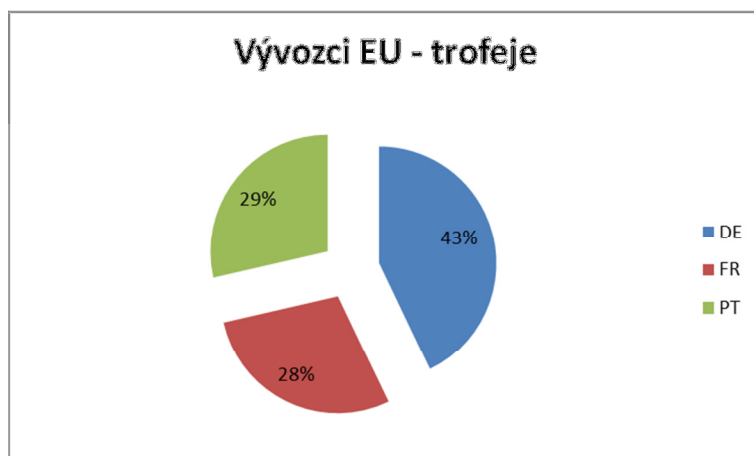
Vývozci řezeb z EU:

Z Německa bylo vyvezeno celkem 5 řezeb, z toho 2 řezby do Číny, stejný počet do Kataru a 1 exemplář byl vyvezen do Austrálie. Ze Spojeného království byly vyvezeny 3 řezby na Taiwan a 1 řezba do USA. Z Francie byla vyvezena 1 řezba do Číny

Trofeje

Celkem bylo vyvezeno 7 trofejí z 3 zemí EU (Tab. 21).

Vývozce trofejí představovaly tyto země (Obr. 10): Německo 43%, Francie 28% a Portugalsko 29%.

Obr. 10: Procentuální zastoupení vývozců trofejí nosorožce tuponosého z EU v období 2005 - 2014

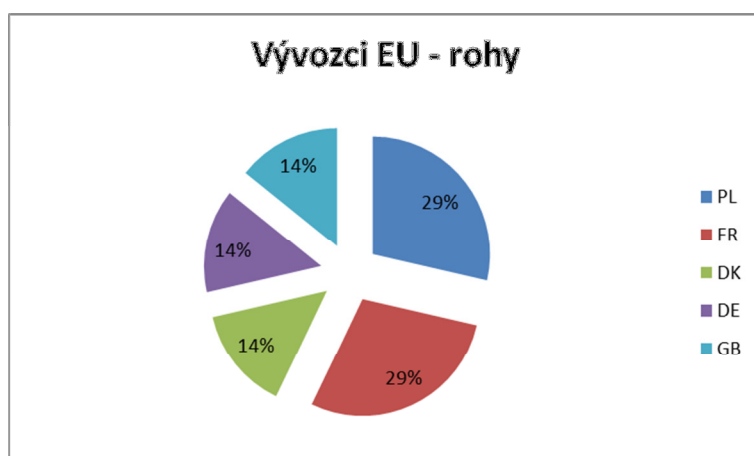
Vývozci trofejí z EU:

Z Německa byly vyvezeny celkem 3 trofeje, z toho 2 trofeje do Švýcarska a 1 trofej do Ruska. Z Francie byly vyvezeny 2 trofeje do Ruska. Z Portugalska byly vyvezeny 2 trofeje do Jihoafrické republiky.

Rohy

Celkem 7 exemplářů rohů bylo vyvezeno z 5 zemí EU (Tab. 21).

Země vývozu reprezentovaly tyto státy (Obr. 11): Polsko 29%, Francie 29%, Dánsko 14%, Německo 14% a Spojené království 14%.

Obr. 11: Procentuální zastoupení vývozců rohů nosorožce tuponosého z EU v období 2004 - 2013

Vývozci rohů z EU:

Polsko vyvezlo 2 rohy do Vietnamu. Francie vyvezla 2 rohy do Švýcarska. Dánsko vyvezlo 1 roh do Norska. Německo vyvezlo 1 roh do Kataru. Ze Spojeného království byl vyvezen 1 roh do Austrálie.

Živí nosorožci

Celkem 4 živí nosorožci (100%) byli vyvezeni z České republiky do Keni.

4.2.2.2. Export z EU dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

U 90%řezeb se jednalo o exemplář z období před úmluvou a zbylých 10% představoval neznámý zdroj. Ve 100% vývozu trofejí se jednalo o exemplář z volné přírody. Nadpoloviční část vyvezených rohů 57% představoval zdroj z volné přírody, 29% připadlo na exemplář z období před úmluvou a zbylých 14% na narozené v zajetí. U živých nosorožců se jednalo ze ¾ o exempláře narozené v zajetí a 25% na exempláře z volné přírody (Tab. 22).

Tab. 22: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce tuponosého z EU dle zdroje ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - zdroj	2004	2005	2006	2007	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby		1	1				5	1	2	10
O			1				5	1	2	9
U		1								1
trofeje						4	3			7
W						4	3			7
rohy				1	2	2	2			7
W					2	2				4
O				1			1			2
F							1			1
živí					4					4
F					3					3
W					1					1
Celkem		1	1	1	6	6	10	1	2	28

Legenda k Tab. 22

W	z volné přírody	U	neznámý
---	-----------------	---	---------

F	narození v zajetí	O	před úmluvou
---	-------------------	---	--------------

Účel vývozu

Z Tab. 23 vyplývá, že většina řezeb (80%) byla vyvážena pro komerční účely a ve 20% se jednalo o osobní účely. V 71% případech vývozu trofejí se jednalo o osobní účely a ve zbylých 29% účel představovaly lovecké trofeje. Nejčastější účelem vývozu rohů byl osobní účel (71%), ve 14% se jednalo o vzdělávací účely a ve 14% o loveckou trofej. Ve všech případech vývozu živých nosorožců se jednalo o reintrodukci / introdukci do volné přírody.

Tab. 23: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce tuponosého z EU dle účelu transakce ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - účel	2004	2005	2006	2007	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby		1	1				5	1	2	10
T			1				4	1	2	8
P		1					1			2
trofeje						4	3			7
P						2	3			5
H						2				2
roh				1	2	2	2			7
P				1	2	2				5
E							1			1
T							1			1
živi					4					4
N					4					4
Celkem		1	1	1	6	6	10	1	2	28

Legenda k Tab. 23

H	lovecká trofej	T	komerční
P	osobní	N	reintrodukce nebo introdukce do volné přírody
E	vzdělávací		

Původ exempláře

Z Tab. 24 je zřejmé, že ve všech případech řezeb nebyl původ znám. U trofejí pocházelo 71% exemplářů z Jihoafrické republiky a 29% trofejí z Namibie. 57,1% rohů měly svůj původ v Jihoafrické republice, 28,6% exemplářů měly neznámý původ a 14,3% rohů pocházelo ze Spojeného království. U 75% živých nosorožců nebyl původ vyplněn a 25% pocházelo ze Súdánu.

Tab. 24: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce tuponosého z EU dle země původu ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - původ	2004	2005	2006	2007	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby		1	1				5	1	2	10
XX		1	1				5	1	2	10
trofeje						4	3			7
ZA						4	1			5
NA							2			2
rohý				1	2	2	2			7
ZA					2	2				4
XX				1			1			2
GB							1			1
živí					4					4
(prázdné)					3					3
SD					1					1
Celkem		1	1	1	6	6	10	1	2	28

Legenda k Tab. 24

XX	neznámý	GB	Spojené království
NA	Namibie	ZA	
SD			

4.2.3. Import do světa

Do světa (bez EU) bylo celkem dovezeno 1 699 vybraných exemplářů, což představuje více než čtyřnásobek dovozu EU. Nejvíce bylo dovezeno živých nosorožců ~782 ex., následovalo 436 trofejí, 257 derivátů, 208 rohů, 14 řezeb a 2 řezby z rohu (Tab. 25).

Tab. 25: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce tuponosého do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Exempláře - dovozci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
živi	34	23	92	80	68	30	75	73	194	113	782
NA	2		46		8	4	17	42	175	90	384
CN	4	4	14	51	42	4	34	4			157
SZ	21	8	12	3			2				46
VN			2	6	2	2	4	4	7	12	39
ZA			9	3	6	5					23
US	6				2		3	6		2	19
JP				11	2		2	2			17
KR								7	6		13
MX		1	2			6	1	1	1		12
UG		8									8
Ostatní (22)			1				6				64
trofeje	7	44	61	76	80	66	28	25	23	26	436
US	6	38	47	52	48	52	11	15	19	19	307
VN		4	6	13	29	9	2		1	6	70
MX		1	5	8	1		2	6			23
NO					2	1	5		1		9
AE				1			6				7
CN						3		1	1		5
CH				1				2			3
CL			3								3
IS						1		1			2
RU	1									1	2
ZA				1			1				2
Ostatní (3)							1				3
deriváty					161	90			6		257
NZ					161	90					251
CN									6		6
rohý	3	2	9	4	5	17	30	80	50	8	208
VN					2	8	26	48	36		120
US	3	2	9	4	2	6	2	5	2	6	41
TH								26			26
ZA									10		10
HK										2	2
IS						2					2
UA									2		2
NA							2				2
NO								1			1
CA						1					1
NZ					1						1
řezby		1	2		6					5	14
HK			2							5	7
NZ					6						6
RU		1									1
řezby z rohu					1			1			2
US					1						1
HK								1			1
Celkem	44	70	164	160	321	203	133	179	273	152	1699

Legenda k Tab. 25, Obr. 12 - 17

NA	Namibie	AE	Spojené arabské emiráty
CN	Čína	CH	Švýcarsko
VN	Vietnam	CL	Chile
SZ	Svazijsko	IS	Island

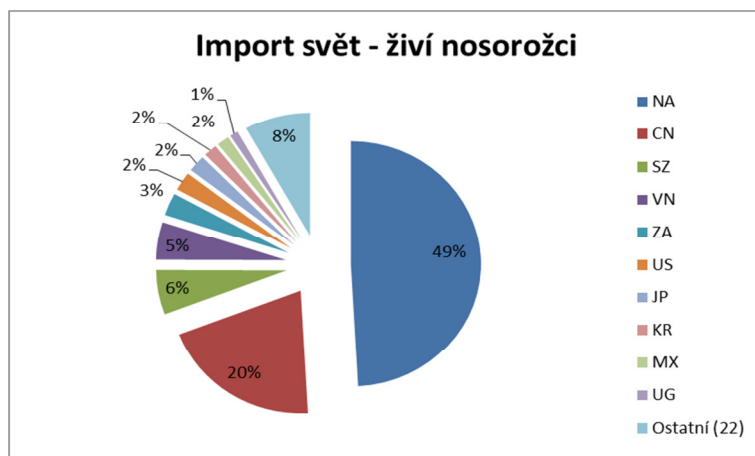
ZA	Jihoafrická republika	TH	Thajsko
JP	Japonsko	HK	Hong Kong
US	Spojené státy americké	UA	Ukrajina
KR	Jižní Korea	CA	Kanada
MX	Mexiko	NZ	Nový Zéland
UG	Uganda	RU	Rusko
NO	Norsko		

4.2.3.1. Import do světa dle druhu exempláře

Živí nosorožci

Nejvíce dováženým exemplářem do světa (bez EU) byli živí nosorožci. Jejich počet dosáhl 782 jedinců v období 2004 - 2013 (Tab. 25). Každý rok bylo dováženo několik desítek nosorožců, nejvíce jich bylo dovezeno v roce 2012, který se vymykal standardu, a to 194 jedinců.

Hlavní státy dovozu představovaly tyto země (Obr. 12): Namibie 49%, Čína 20%, Svazijsko 6%, Vietnam 5%, Jihoafrická republika 3%, USA 2%, Japonsko 2%, Jižní Korea 2%, Mexiko 2%, Uganda 1% a ostatní země 8%.

Obr. 12: Procentuální zastoupení dovozců živých nosorožců tuponosých do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Hlavních 5 dovozců živých nosorožců:

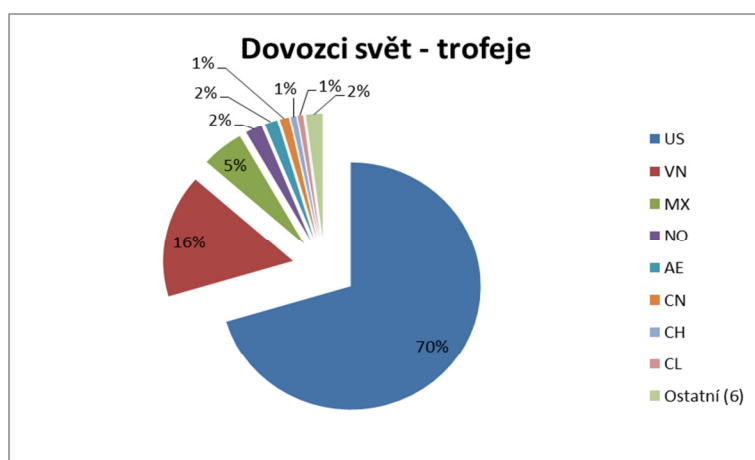
Největším importérem živých nosorožců byla Namibie, která celkem dovezla 384 jedinců, z toho 376 z Jihoafrické republiky a 8 ex. z Botswany. Mimořádný import

představoval rok 2012, kdy bylo do Namibie dovezeno 175 nosorožců z Jihoafrické republiky. Čína dovezla dohromady 157 nosorožců. Všichni pocházeli z Jihoafrické republiky a nejsilnějším rokem byl 2007 s počtem 51 jedinců. Svazijsko, na třetím místě, dovezlo 46 nosorožců a všechny z Jihoafrické republiky. Největší počet (21 ex.) bylo dovezeno v roce 2004. Vietnam dovezl 39 nosorožců, všechny z Jihoafrické republiky. Nejvíce jich bylo vezeno v roce 2013 ~ 12 jedinců. Jihoafrická republika dovezla celkem 23 nosorožců. 22 nosorožců bylo dovezeno ve 4 letech ze Svazijska a 1 nosorožec z Botswany.

Trofeje

Trofeje byly druhým nejvíce dováženým exemplářem (Tab. 25). Každý rok, s výjimkou roku 2004, bylo dovezeno 2 - 8 desítek těchto exemplářů v celkovém počtu 436 ks do 14 zemí světa. Největší objem trofejí byl dovezen v roce 2008~ 80 exemplářů. Od roku 2010 došlo k poklesu dovozu na 20 - 30 trofejí / rok.

Hlavní státy dovozu trofejí reprezentovaly tyto země (Obr. 13): USA 70%, Vietnam 16%, Mexiko 5%, Norsko 2%, Spojené arabské emiráty 2%, Čína 1% a Švýcarsko, Chile, Island, Jihoafrická republika a ostatní země - každá pod 1 %.

Obr. 13: Procentuální zastoupení dovozců trofejí nosorožce tuponosého do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Hlavních 5 dovozců trofejí:

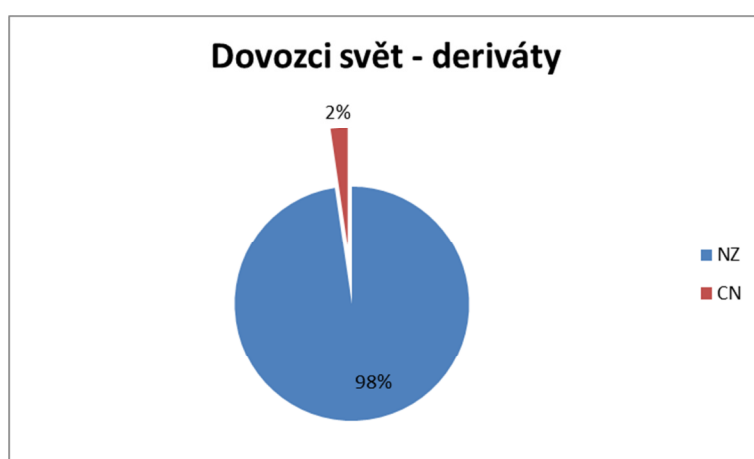
Největším dovozcem byly Spojené státy americké, které tradičně patří mezi země s velkou oblibou trofejního lovu. Ve sledovaném období celkem USA dovezly 307 trofejí, což tvořilo téměř $\frac{3}{4}$ celkového dovozu a více než trojnásobek dovozu druhého největšího dovozce Vietnamu. Největší dovozy proběhly v letech 2005 - 2009, poté došlo k výraznějšímu poklesu. Nejvíce trofejí ~ 284 bylo dovezeno dle

předpokladu z Jihoafrické republiky, po 8 exemplářích bylo dovezeno z Kanady a Namibie, z Tanzanie byly dovezeny 3 exempláře a po 1 exempláři bylo dovezeno ze Zimbabwe, Mexika, Španělska a Samoi. Druhým největším dovozcem trofejí se stal Vietnam, který celkem dovezl 70 exemplářů, všechny pocházely z Jihoafrické republiky. V roce 2008 bylo dovezeno nejvíce trofejí ~ 29 ex..Třetím největším dovozcem se s 23 trofejemi stalo Mexiko, jednalo se o dovozy v řádu jednotek. 16 trofejí bylo dovezeno z Jihoafrické republiky, 4 exempláře z Guatemaly a 3 ex. z USA. Norsko dovezlo celkem 9 trofejí, všechny pocházely z Jihoafrické republiky. Spojené arabské emiráty dovezly dohromady trofejí, zemí vývozu byla Jihoafrická republika.

Deriváty

Třetím nejvíce dováženým exemplářem byly deriváty (Tab. 25). Byly dovezeny do 2 zemí v celkovém počtu 257 kusů exemplářů.

Dovozci byly tyto země (Obr. 14): Nový Zéland 98% a Čína 2%.

Obr. 14: Procentuální zastoupení dovozců derivátů nosorožce tuponosého do světa (bez EU)v období 2004 - 2013

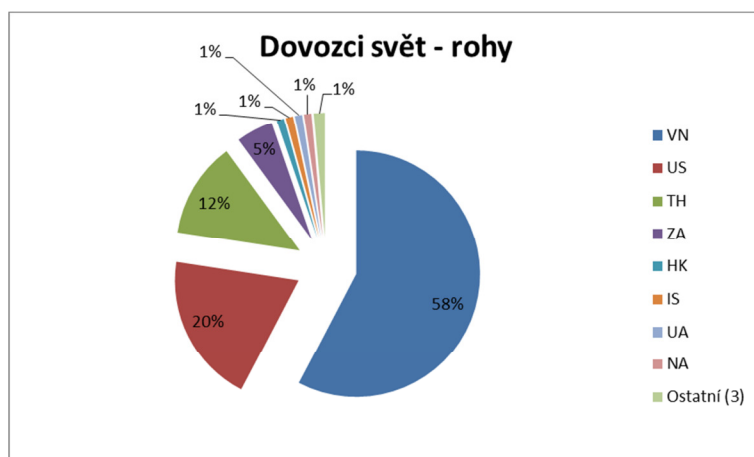
Dovozci derivátů:

Nový Zéland dovezl celkem 251 ks derivátů, což představovalo 97,7% z celkového dovozu. Transakce proběhly ve 3 letech 2008 ~ 161 ks, 2009 ~ 90 ks a 2012 ~6 ks. 151 exemplářů bylo dovezeno z Číny a zbývajících 100 ks z Austrálie. Čína dovezla dohromady 6 derivátů, všechny byly dovezeny z Jihoafrické republiky.

Rohy

V období 2004 - 2013 bylo dovezeno celkem 208 rohů (Tab. 25). Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2011, kdy bylo dovezeno 80 exemplářů.

Hlavními dovozci rohů byly tyto země (Obr. 15): Vietnam 58%, USA, 20%, Thajsko 12%, Jihoafrická republika 5%, Hong Kong, Island, Ukrajina, Namibie po 1% a ostatní 3 země cca 1%.

Obr. 15: Procentuální zastoupení dovozců derivátů nosorožce tuponosého do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

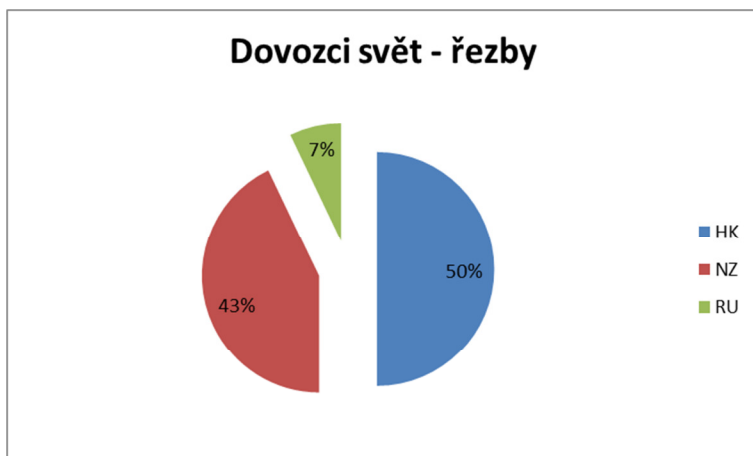
Hlavních 5 dovozců rohů:

Největším dovozcem rohů se 120 ks stal Vietnam, který dovezl trojnásobek importu druhého největšího dovozce (USA). Nejvíce rohů bylo dovezeno v roce 2011 ~ 48 ks. Veškeré exempláře byly dovezeny z Jihoafrické republiky. USA dovezlo celkem 41 rohů, jednalo se o kontinuální dovoz s 2 - 9 rohy ročně. 37 rohů bylo dovezeno z Jihoafrické republiky a 4 rohy z Kanady. Thajsko, třetí největší dovozce rohů, dovezlo dohromady 26 rohů, všechny byly dovezeny v roce 2011 z Jihoafrické republiky. Jihoafrická republika dovezla celkem 10 rohů, všechny v roce 2012 z České republiky. Páté místo s dovozem 2 rohů obsadil Hong Kong, Island, Ukrajina, všechny dovezeného exempláře pocházely z Jihoafrické republiky.

Řezby

Celkem bylo dovezeno 14 řezeb.

Státy dovozu byly tyto země (Obr. 16): Hong Kong 50%, Nový Zéland 43% a Rusko 7%.

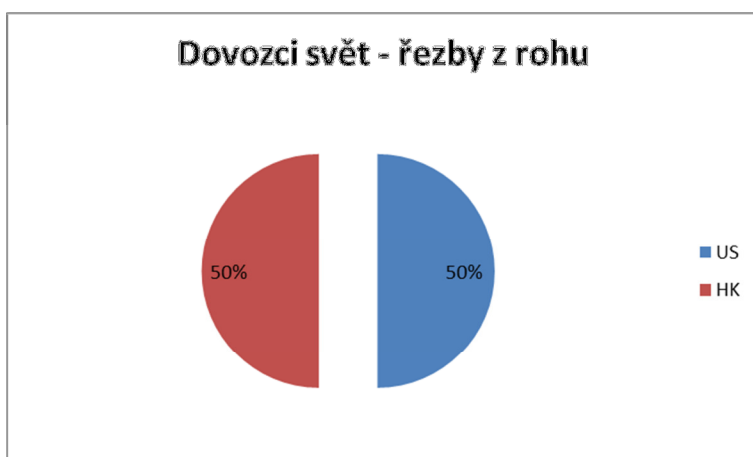
Obr. 16: Procentuální zastoupení dovozců řezeb nosorožce tuponosého do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Dovozci řezeb:

Hlavním importérem řezeb byl Hong Kong, který dovezl celkem 7 řezeb. 4 exempláře byly dovezeny z Jihoafrické republiky, 2 ex. z Austrálie a 1 ex. z Německa. Na Nový Zéland bylo dovezeno celkem 6 řezeb, z toho 5 ex. z Taiwanu a 1 ze Singapuru. Rusko dovezlo 1 řezbu z Rakouska.

Řezby z rohu

V období 2004 - 2013 byly dovezeny 2 řezby z rohu, 1 exemplář do USA a 1 exemplář do Hong Kongu (Obr. 17). V případě dovozu do USA byla řezba vyvezena z Jihoafrické republiky a do Hong Kongu byla dovezena řezba z Francie.

Obr. 17: Procentuální zastoupení dovozců řezeb z rohu nosorožce tuponosého do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

4.2.3.2. Import do světa dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Z Tab. 26 je patrné, že většinovým zdrojem (75,8%) u živých nosorožců byly dle předpokladu exempláře z volné přírody. Zbývajícími zdroji byly exempláře chované v zajetí 11,4%, z farem 7,7%, narození v zajetí 4,3% a v 0,8% případů se jednalo o nevyplněné údaje. V případě trofejí se jednalo rovněž o většinový zdroj z volné přírody, a to v 95,8%. Následovaly zdroje: konfiskované 2,6%, před úmluvou 1,4% a chování v zajetí 0,2%. Deriváty byly z 97,7% konfiskované a ostatní (2,3%) pocházely z volné přírody. Naprostou převahu u dovezených rohů tvořily exempláře z volné přírody (97,6%). Ostatní rohy byly z období před úmluvou 1,4%, konfiskáty 0,5%, pocházely z období před úmluvou a exempláře narozené v zajetí (0,5%). V případě řezeb se jednalo o konfiskáty ve 42,8%, exempláře z období před úmluvou 28,6% a nevyplněné také v 28,6% případech. Zdroje řezeb z rohu tvořily konfiskáty (50%) a exempláře z období před úmluvou (50%).

Tab. 26: Přehled dovezených exemplářů nosorožce tuponosého do světa (bez EU) dle zdroje ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - zdroj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
živí	34	23	92	80	68	30	75	73	194	113	782
W	17	22	70	55	46	16	55	53	163	96	593
C	17		7	9	6	7	13	7	6	17	89
R			12	10	16				22		60
F		1	3	6		7	7	9	1		34
(prázdné)								4	2		6
trofeje	7	44	61	76	80	66	28	25	23	26	436
W	7	44	60	73	80	59	28	18	23	26	418
I			1	2		7		1			11
O								6			6
C				1							1
deriváty					161	90			6		257
I					161	90					251
W									6		6
rohy	3	2	9	4	5	17	30	80	50	8	208
W	3	2	9	4	4	14	30	79	50	8	203
O						3					3
F								1			1
I					1						1
řezby		1	2		6					5	14
I					6						6
(prázdné)										4	4
O		1	2							1	4
řezby z rohu					1			1			2
O								1			1
I					1						1
Celkem	44	70	164	160	321	203	133	179	273	152	1699

Legenda k Tab. 26

W	z volné přírody	C	chov v zajetí
F	narození v zajetí	O	před úmluvou
R	z farem	I	konfiskované

Účel dovozu

Hlavním účelem dovozu živých nosorožců představovala reintrodukce / introdukce do volné přírody 42,8%, následuje dovoz do zoo 34,5%, komerční účely 11,1%, chov v zajetí 10,4%, nevyplněný účel 0,8%, cirkus / putovní výstava 0,3% a lékařské účely 0,1%. V případě trofejí tvořily nejvýraznější účel lovecké trofeje (92,4%), osobní účel 5,3%, komerční účely 2,1% a vzdělávací účely 0,2%. Deriváty byly dováženy pro osobní účely v 97,7% případů a zbylá 2,3% tvořily lovecké trofeje. Hlavním účelem dovozu rohů byly zejména lovecké trofeje (87,9%), následovaly vědecké (4,8%), osobní (3,4%), komerční (1,9%), vzdělávací (1%) a pro účely cirkusu / putovní výstavy (1%). Řezby byly dováženy nejčastěji pro osobní účely (42,9%), dále pak nevyplněný účel (28,6%), pro komerční účely (21,4%) a v 1 případě byl účelem cirkus/putovní výstava (7,1%). U řezeb z rohu představovaly účel dovozu lovecké trofeje (50%) a komerční účely (50%) (Tab. 27).

Tab. 27: Přehled dovezených exemplářů nosorožce tuponosého do světa (bez EU) dle účelu transakce ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - účel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
živí	34	23	92	80	68	30	75	73	194	113	782
N	6	16	12	3	14	10	2	42	175	55	335
Z	11	7	27	41	50	15	55	25	16	23	270
T	16		50		4		17				87
B	1		2	35		4	1	2	1	35	81
(prázdné)								4	2		6
Q			1	1							2
M						1					1
trofeje	7	44	61	76	80	66	28	25	23	26	436
H	5	43	60	71	80	58	22	18	22	24	403
P			1	2		6	6	7		1	23
T	2	1		3		2				1	9
E									1		1
deriváty					161	90			6		257
P					161	90					251
H									6		6
roh	3	2	9	4	5	17	30	80	50	8	208
H	3	2	9	4	4	14	24	77	40	6	183
S									10		10
P					1		6				7
T								2		2	4
Q						2					2
E						1		1			2
řezby		1	2		6					5	14
P					6						6
(prázdné)											4
T			2							1	3
Q		1									1
řezby z rohu					1			1			2
T								1			1
H					1						1
Celkem	44	70	164	160	321	203	133	179	273	152	1699

Legenda k Tab. 27

H	lovecká trofej	Q	cirkus nebo putovní výstava
P	osobní	Z	zoo
E	vzdělávací	B	chov v zajetí
N	reintrodukce nebo introdukce do volné přírody	T	komerční
M	lékařský vč. biolékařského výzkum	S	vědecký

Původ exempláře

Z Tab. 28 je zřejmé, že původ nebyl vyplněn či byl označen jako neznámý u exempláře deriváty, řezby a řezby z rohu. Živí nosorožci měli v 96,3% nevyplněný původ, v 1,8% případech pocházeli z Namibie, Svazijsko (0,8%), neznámý původ (0,6%) a zbývající 0,3% připadlo na USA a Německo a Nizozemsko po 0,1%. V případě trofeji nebyl původ vyplněn v 94,5%, Jihoafrická republika figurovala ve 3%, neznámý původ v 1,8% a 0,5% připadlo na Namibii a 0,2% na Zimbabwe. I v případě rohů nebyl původ většinou vyplněn (90,4%), v 8,2% byl původ označen jako neznámý a v 1% se objevila Jihoafrická republika a zbývající 0,4% připadlo na Spojené království.

Tab. 28: Přehled dovezených exemplářů nosorožce tuponosého do světa (bez EU) dle země původu ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - původ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
živí	34	23	92	80	68	30	75	73	194	113	782
(prázdné)	33	19	91	76	66	29	61	73	194	111	753
NA							14				14
SZ	1			3	2						6
XX		4				1					5
US										2	2
DE				1							1
NL			1								1
trofeje	7	44	61	76	80	66	28	25	23	26	436
(prázdné)	6	41	53	73	79	65	24	22	23	26	412
ZA		3	3	1	1	1	3	1			13
XX			5	2			1				8
NA								2			2
ZW	1										1
deriváty					161	90			6		257
(prázdné)					100	90			6		196
XX					61						61
roh	3	2	9	4	5	17	30	80	50	8	208
(prázdné)	3	2	7	4	5	14	26	79	40	8	188
XX						3	4		10		17
GB			2					1			2
řezby		1	2		6					5	14
XX		1	2		6					1	10
(prázdné)										4	4
řezby z rohu					1			1			2
(prázdné)					1			1			1
XX								1			1
Celkem	44	70	164	160	321	203	133	179	273	152	1699

Legenda k Tab. 28

XX	neznámý	GB	Spojené království
NA	Namibie	SZ	Svazijsko
US	Spojené státy americké	DE	Německo
NL	Nizozemsko	ZA	Jihoafrická republika

4.2.4. Export ze světa

Vývoz ze světa (bez EU) více než stonásobně převýšil vývoz z EU. Celkem bylo v období 2004 - 2013 vyvezeno 2 838 exemplářů (Tab. 29). Vývozy probíhaly každoročně s výjimkou roku 2004, a pohybovaly se mezi 100 - 500 ks / rok. V roce 2013 došlo k poklesu na 38 vyvezených exemplářů. Úhrnem bylo vyvezeno 1 357 trofejí, 811 živých nosorožců, 654 rohů, 7 derivátů, 6 řezeb a 3 řezby z rohu.

Tab. 29: Celkový přehled vývozu vybraných exemplářů nosorožce tuponosého ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Exempláře - vývozci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
trofeje		150	220	252	220	187	70	138	117	3	1357
ZA		146	214	251	212	186	69	127	100		1305
NA		4	5		5	1		6	12	3	36
BR									5		5
US					2		1	2			5
MX			1					2			3
GT								1			1
CA				1							1
AR					1						1
živi		25	99	97	85	47	124	189	114	31	811
ZA		14	94	89	76	38	113	99	107		630
KE		4						85			89
BW							6			24	30
SZ		6	5	3	5	3		2		1	25
SG		1			3	2	1	1	2		10
US				2		2	1	2	3		10
NA									2	5	7
AU				2			1			1	4
MZ						2					2
Ostatní (4)				1							4
rohý		2	112	9	8	91	159	190	79	4	654
ZA		2	110	9	2	90	154	179	79		625
NA							4	2		4	10
AU					6						6
AR								5			5
GT								3			3
CA			2								2
US						1					1
NZ							1				1
NO								1			1
deriváty							7				7
ZA							7				7
řezby		2	2			1		1			6
AU			2								2
CA						1		1			2
ZA		1									1
RU		1									1
řezby z rohu		1							2		3
US		1							2		3
Celkem		180	433	358	313	326	360	518	312	38	2838

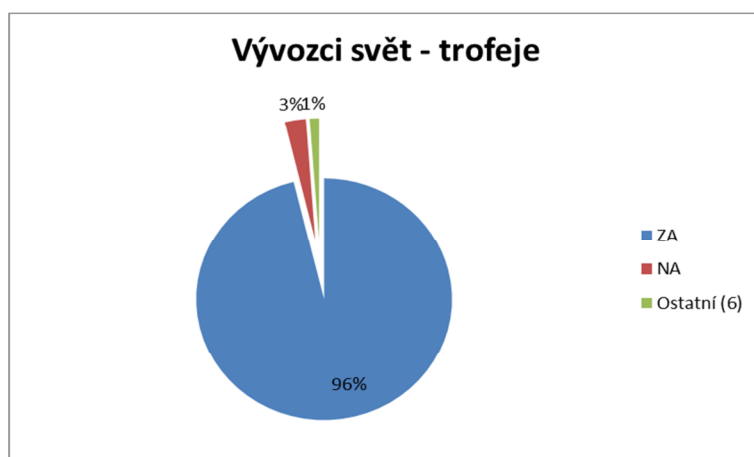
ZA	Jihoafrická republika	SG	Singapur
NA	Namibie	NZ	Nový Zéland
BR	Brazílie	AU	Austrálie
US	Spojené státy americké	MZ	Mozambik
MX	Mexiko	NO	Norsko
GT	Guatemala	RU	Rusko
CA	Kanada	SZ	Svazijsko
AR	Argentina	BW	Botswana
KE	Keňa		

4.2.4.1. Export ze světa dle druhu exempláře

Trofeje

Trofeje byly nejvíce vyváženým exemplářem, s hodnotou 1 357 kusů tvořily téměř polovinu celkového exportu (Tab. 29). Ve sledovaném období byly vyváženy kontinuálně, k poklesu na 3 kusy došlo v roce 2013. Nejsilnějším rokem z hlediska vývozu trofejí byl s 252 exempláři rok 2007.

Největším vývozcem byla dle očekávání Jihoafrická republika 96%, následována Namibií 3%, zbývající 1% připadlo na 6 exportních zemí (Brazílie, Spojené státy americké, Mexiko, Guatemala, Kanada a Argentina) (Obr. 18).

Obr. 18: Procentuální zastoupení vývozců trofejí nosorožce tuponosého ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Hlavních 5 vývozců trofejí:

Dle očekávání byla Jihoafrická republika s 1 305 vyvezenými trofejemi největším exportérem. V roce 2007 dosáhl vývoz s 251 exempláři svého maxima, následován rokem 2006 ~214 exemplářů a 2008 ~212 exemplářů. Nejvíce trofejí bylo vyvezeno do USA ~380 ex., následuje Vietnam ~275 ex., Rusko ~ 154 ex., Španělsko ~ 118 ex., Francie ~ 45 ex., Polsko ~ 37 ex., Česká republika ~ 35 ex., Německo ~ 31 ex., Čína ~ 26 ex, Dánsko ~ 20 ex., Mexiko ~ 15 ex., Namibie ~ 14 ex., Slovensko ~ 12 ex., Itálie ~ 12 ex., Litva ~ 10 ex. a ostatních 29 zemí ~ 121 ex. Druhým největším vývozcem se stala Namibie, která vyvezla 36 trofejí. Jednalo se o jednotkové vývozy, pouze v roce 2012, který byl nejsilnějším rokem, vyvezla 12 trofejí. Namibie vyvezla 11 trofejí do Německa, 6 ex. do USA, 5 ex. do Ruska, 3 ex. do České republiky, po 2 exemplářích do Španělska a Litvy a po 1 exempláři bylo vyvezeno do Dánska, Ukrajiny, Slovenska, Polska, Francie, Finska a Švédska. Třetí pozici mezi exportéry obsadila Brazílie, která vyvezla celkem 5 trofejí, všechny byly vyvezeny v roce 2012 do Číny. USA vyvezly rovněž úhrnem 5 trofejí, z toho 3 exempláře do Mexika a 2 ex. do Kanady. Mexiko vyvezlo celkem 3 trofeje, 1 ex. do Španělska, 1 ex. do USA a 1 ex. do Portugalska.

Živí nosorožci

Živí nosorožci v celkovém počtu 811 jedinců byli druhým nejvíce vyváženým exemplářem. Vrcholem ve vývozu živých nosorožců byl rok 2011, kdy bylo vyvezeno 189 jedinců. Z Tab. 29 je patrné, že se jednalo o každoroční vývoz o objemu několika desítek exemplářů za rok.

Hlavními státy vývozu reprezentovaly tyto země (Obr. 19): JAR 78%, Keňa 11%, Botswana 4%, Svazijsko 3%, Singapur 1%, USA 1%, Namibie 1% a zbývajících 6 zemí 1%.

Obr. 19: Procentuální zastoupení vývozců živých nosorožců tuponosých ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

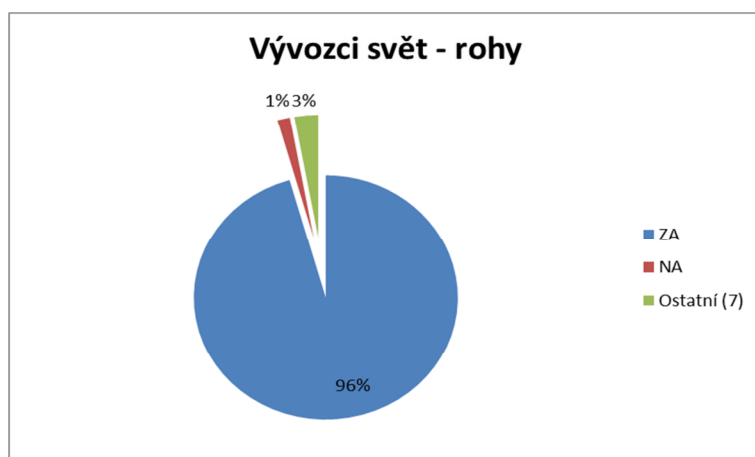
Hlavních 5 vývozců živých nosorožců:

Z Jihoafrické republiky bylo vyvezeno 630 jedinců (78%), nejvíce v roce 2010~ 113 nosorožců, v roce 2004 a 2013 vývoz neproběhl. Více než třetina nosorožců (223 ex.) bylo vyvezeno do Číny, 124 ex. do Namibie, 34 do Botswany, 33 ex. do Španělska, 28 ex. do Vietnamu, 26 ex. do Svazijska, 23 ex. do USA, 15 ex. do Japonska, 12 ex. do Tanzanie, 12 ex. do Francie a do zbývajících 25 zemí ~ 100 nosorožců (do Česka 4 nosorožci v roce 2006). Keňa vyvezla 89 nosorožců, z toho 85 do České republiky v roce 2011 a 4 nosorožce do Ugandy v roce 2005. Botswana vyvezla celkem 30 nosorožců do 3 zemí. 24 nosorožců bylo vyvezeno do Namibie, 3 ex. do Jihoafrické republiky a 3 ex. do Botswany. Svazijsko vyvezlo 25 živých nosorožců do Jihoafrické republiky. Singapur celkem vyvezl 10 nosorožců, z toho 4 ex. do Thajska, 3 ex. do Indonésie a 3 ex. do Jižní Koreje. USA vyvezly také 10 nosorožců, 6 ex. do Kanady, 2 ex. do Japonska a 2 ex. do Mexika.

Rohy

Třetím nejpočetnějším exemplářem z hlediska vývozu tvořily rohy (Tab. 29). Celkový vývoz dosáhl 654 rohů. Nejvíce rohů bylo vyvezeno v roce 2011 ~190 exemplářů, dalšími silnými roky byl 2010 ~ 159 ex. a 2006 ~ 112 ex.. V roce 2004 se vývoz neuskutečnil a v roce 2013 došlo oproti předešlým letům k výraznému poklesu, byly vyvezeny 4 rohy.

Mezi exportéry patřily tyto země (Obr. 20): Jihoafrická republika 96%, Namibie 1% a zbývajících 7 zemí 3%.

Obr. 20: Procentuální zastoupení vývozců rohů nosorožce tuonosého ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Vývozci rohů:

Naprostá většina rohů (625 ex.) byla vyvezena z Jihoafrické republiky, nejvíce v roce 2011 ~ 179 ex.. 239 rohů (38%) bylo vyvezeno do Vietnamu, 86 ex. do USA, 54 ex. do Thajska, 44 ex. do České republiky, 40 ex. do Španělska, 32 ex. do Ruska, 14 ex. do Dánska, 12 ex. do Německa, 12 ex. do Polska, 12 ex. do Laosu, 9 ex. do Itálie, 9 ex. do Francie, 8 ex. do Číny, 6 ex. do Spojeného království a 5 ex. do Maďarska a zbývajících 43 rohů do dalších 15 zemí. Namibie vyvezla celkem 10 rohů, 6 ex. do USA a 4 ex. do Jihoafrické republiky. Vývoz z ostatních zemí (Austrálie, Argentina, Guatemala, Nový Zéland, Kanada, USA, Norsko) představoval objem 19 vyvezených rohů. Austrálie vyvezla 6 ex. do Číny, Argentina 3 ex. do Číny a 2 ex. do Španělska, Guatemala 3 ex. do Mexika, Kanada 2 ex. do USA, USA 1 ex. do Kanady, Nový Zéland 1 ex. do Spojeného království a Norsko 1 ex. do Dánska.

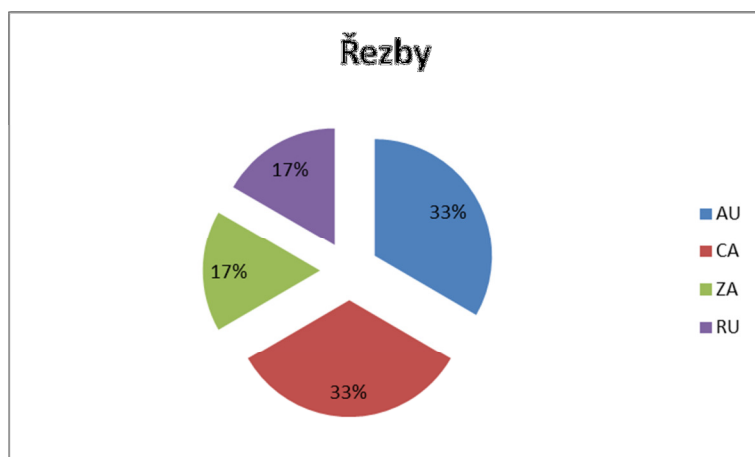
Deriváty

V období 2004 - 2013 bylo vyvezeno celkem 7 derivátů (Tab. 29). Všechny exempláře byly vyvezeny v roce 2010 z Jihoafrické republiky, 6 ex. směřovalo v téže roce do Mexika a 1 ex. do Dánska.

Řezby

Vývoz řezeb v uvedeném období čítal 6 exemplářů (Tab. 29).

Vývozce řezeb představovaly tyto státy (Obr. 19): Austrálie 33%, Kanada 33%, Jihoafrická republika 17% a Rusko 17%.

Obr. 21: Procentuální zastoupení vývozců řezeb nosorožce tuponosého ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Vývozců řezeb:

Austrálie vyvezla 2 řezby do Hong Kongu. Kanada vyvezla po 1 exempláři do USA a Hong Kongu. Jihoafrická republika vyvezla 1 řezbu do Spojeného království a stejný počet vyvezlo Rusko do Rakouska.

Řezby z rohu

Celkem byly v daném období vyvezeny 3 řezby z rohu (Tab.29) , 2005 ~ 1 ex. a 2012 ~ 2 ex.. Všechny exempláře byly vyvezeny z USA, 2 ex. na Macao a 1 ex. do Austrálie.

4.2.4.2. Export ze světa dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Naprostá většina trofejí pocházela z volné přírody (96%), dále pak zdrojem trofejí byly exempláře narozené v zajetí (3,2%), z období před úmluvou (0,7%) a nevyplněný zdroj (0,1%). Živí nosorožci dle očekávání pocházeli z 81% z volné přírody, 11,6% nosorožců představovali chovaní v zajetí a 7,4% připadlo na narozené v zajetí. Většinový zdroj rohů představovala volná příroda (96,8%), následovaly exempláře z období před úmluvou (2,8%) a zbývajícími zdroji byly nevyplněné (0,3%) a narozené v zajetí (0,1%) (Tab. 30).

Tab. 30: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce tuponosého ze světa (bez EU) dle zdroje ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - zdroj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
trofeje		150	220	252	220	187	70	138	117	3	1357
W		147	215	232	203	187	70	135	111	3	1303
F		3	5	20	16						44
O					1			3	5		9
(prázdné)									1		1
živí		25	99	97	85	47	124	189	114	31	811
W		24	75	59	73	23	97	168	108	30	657
C		1	23	29	10	10	14	3	3	1	94
F			1	9	2	14	13	18	3		60
roh		2	112	9	8	91	159	190	79	4	654
W			112	9	2	90	158	179	79	4	633
O		2			6	1	1	8			18
(prázdné)								2			2
F								1			1
deriváty							7				7
W							7				7
řezby		2	2			1		1			6
O		2	2			1		1			6
řezby z rohu		1							2		3
I									2		2
O		1									1
Celkem		180	433	358	313	326	360	518	312	38	2838

Legenda k Tab. 30

W	z volné přírody	C	chov v zajetí
F	narození v zajetí	O	před úmluvou
I	konfiskované		

Účel vývozu

Hlavním účelem vývozu trofejí byly lovecké trofeje (96,9%), následoval osobní účel (2,5%), vzdělávací (0,2%), komerční (0,2%), zoo (0,1%) a nevyplněné (0,1%). Živí nosorožci byli vyváženi nejčastěji za účelem vývozu do zoo (33,9%), následoval chov v zajetí (25,4%), reintrodukce / introdukce do volné přírody (18%), vědecký účel (10,5%), lovecká trofej (6%), komerční účely (5,7%) a cirkus / putovní výstava (0,5%). Nejčastějším účelem vývozu rohů byly lovecké trofeje (95,2%), 2,3% osobní účel, komerční účel (1,1%), vzdělávací účel (0,9%), vědecký (0,3%) a cirkus / putovní výstava (0,2%). Všechny deriváty byly vyváženy účelem lovecké trofeje. U řezeb dominoval (66,6%) komerční účel a cirkus/ putovní výstava (33,4%). U všech řezeb z rohu byl důvodem vývozu komerční účel. (Tab. 31).

Tab. 31: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce tuponosého ze světa (bez EU) dle účelu transakce ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - účel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
trofeje		150	220	252	220	187	70	138	117	3	1357
H		149	220	250	209	179	66	134	105	3	1315
P		1		1	7	8	3	4	10		34
E					2		1				3
T					2				1		3
(prázdné)									1		1
Z				1							1
živí		25	99	97	85	47	124	189	114	31	811
Z		5	50	39	22	15	66	45	27	6	275
B			14	50	42	26	18	15	16	25	206
N		17	21	7	13	1	17	23	47		146
S								85			85
H						3	18	19	9		49
T		3	14		7	2	5		15		46
Q				1	1			2			4
roh		2	112	9	8	91	159	190	79	4	654
H			112	9		90	154	175	79	4	623
P					6		3	6			15
T		2						5			7
E							2	4			6
S					2						2
Q						1					1
deriváty							7				7
H							7				7
řezby		2	2			1		1			6
T		1	2					1			4
Q		1				1					2
řezby z rohu		1							2		3
T		1							2		3
Celkem		180	433	358	313	326	360	518	312	38	2838

Legenda k Tab. 31

H	lovecká trofej	T	komerční
P	osobní	N	reintrodukce nebo introdukce do volné přírody
E	vzdělávací	Z	zoo
B	chov v zajetí	S	vědecký
Q	cirkus nebo putovní výstava		

Původ exempláře

U většiny trofejí (98%) nebyl původ vyplněn, 1,6% exemplářů pocházelo z Jihoafrické republiky, 0,2% zahrnovalo neznámý původ a 0,2% Zimbabwe. Živí nosorožci neměli původ ve většině případů vyplněný (97,2%) a zbylé 2,8% připadaly na Svazijsko, Jihoafrickou republiku, Namibii, neznámý původ, Austrálii, Německo a USA. Rovněž rohy neměly původ u většiny vyplněn (96,9%), následoval původ neznámý (1,8%). Zbývající 1,7% původu patřilo Jihoafrické republice, Zimbabwe, Súdánu a Spojenému království. Deriváty neměly původ u všech exemplářů vyplněn. Všechny řezby i řezby z rohu měly neznámý původ (Tab. 32).

Tab. 32: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce tuponosého ze světa (bez EU) dle země původu ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - původ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
trofeje		150	220	252	220	187	70	138	117	3	1357
(prázdne)		150	219	251	215	185	69	121	117	3	1330
ZA			1	1	4		1	15			22
XX					1			2			3
ZW						2					2
živí		25	99	97	85	47	124	189	114	31	811
(prázdne)		24	97	92	82	47	115	187	114	30	788
SZ		1	2	3	2		1				9
ZA							4	2			6
NA							3				3
XX				1						1	2
AU							1				1
DE				1							1
US					1						1
rohy		2	112	9	8	91	159	190	79	4	654
(prázdne)			110	9	2	90	158	182	79	4	634
XX					6	1		5			12
ZA			2					2			4
ZW		2					1				3
GB								1			1
deriváty							7				7
(prázdne)							7				7
řezby		2	2			1		1			6
XX		2	2			1		1			6
řezby z rohu		1							2		3
XX		1							2		3
Celkem		180	433	358	313	326	360	518	312	38	2838

Legenda k Tab. 32

XX	neznámý	GB	Spojené království
NA	Namibie	ZA	Jihoafrická republika
SD	Súdán	ZW	Zimbabwe
SZ	Svazijsko	AU	Austrálie
DE	Německo	US	Spojené státy americké

4.3. Nosorožec černý (*Diceros bicornis*)

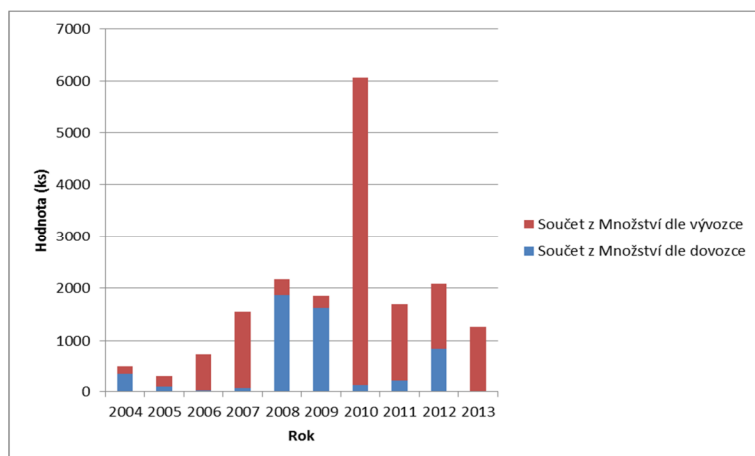
V letech 2004 - 2013 bylo obchodováno (dovoz a vývoz) celkem 21 druhů exemplářů, přičemž údaje o importu dosáhly hodnoty 5 237,326 a exportu 12 956,14 (Tab. 33). Nejčastěji obchodovaným exemplářem podobně jako u nosorožce tuponosého byly vzorky, u kterých je množství výrazně ovlivněno typem a jednotkou, např. krev v ml.

Tab. 33: Celkový přehled dovozu a vývozu u jednotlivých exemplářů nosorožce černého v období 2004 - 2013

Exemplář	Celkem Import	Celkem Export
vzorky	4851,326	12251,14
živí	118	79
řezby	60	104
chlupy	60	180
řezby z rohu	37	7
roh	29	52
trofeje	26	38
deriváty	22	
kůže	16	2
zuby	10	60
nohy	6	1
nespecifikované	1	
genitálie	1	
kožené výrobky (malé)		1
kosti		100
ocasy		1
kůže - části		5
těla		1
roh - části		71
lebky		2
kožené výrobky (velké)		1
Celkem	5237,326	12956,14

Z hlediska časového vývoje se trend u jednotlivých exemplářů liší. Je však možné konstatovat, že nejvyšších hodnot dosáhl import v letech 2008 - 2009 a export

v roce 2010. V roce 2013 došlo k poklesu dovozu na minimum, zatímco vývoz se držel na úrovni předešlých 2 let.

Obr. 22: Přehled dovozu a vývozu všech exemplářů u nosorožce černého v období 2004 - 2013

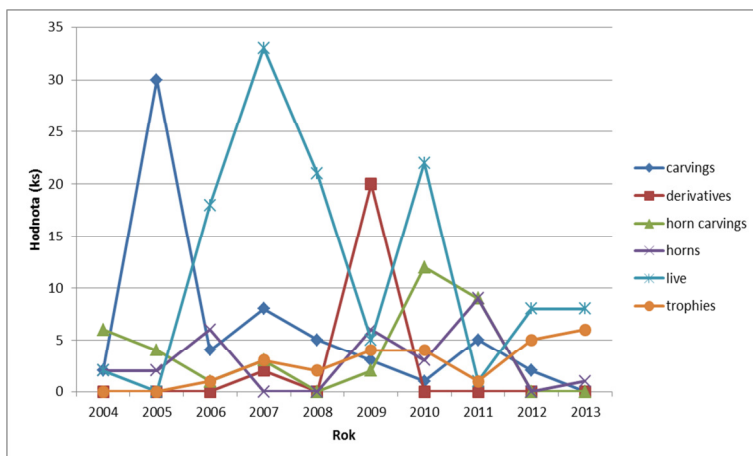
(součet z Množství dovozce = dovoz, součet z Množství vývozců = vývoz)

U vybraných hodnocených exemplářů (trofeje, živí nosorožci, rohy, řezby, řezby z rohu a deriváty) představoval celkový obchod 572 ks exemplářů, z toho import ~ 292 ex. a export ~ 280 ex (Tab. 34).

Tab. 34: Přehled dovozu a vývozu u vybraných exemplářů v období 2004 - 2013

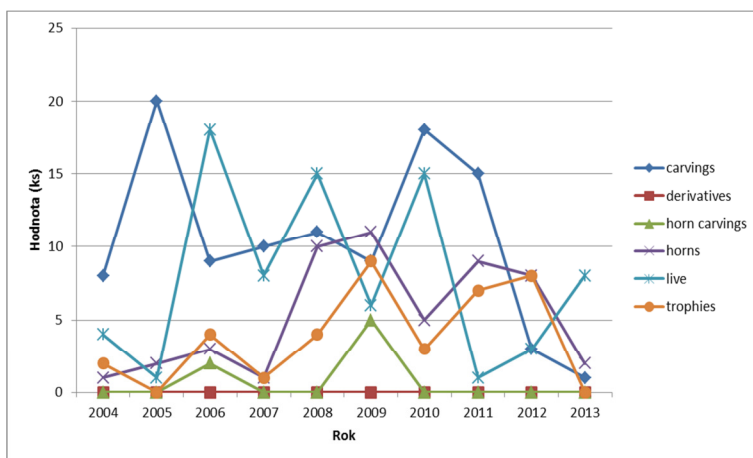
Exemplář	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		Celkem Import	Celkem Export
	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export				
živí	2	4		1	18	18	33	8	21	15	5	6	22	15	1	1	8	3	8	8	118	79
řezby	2	8	30	20	4	9	8	10	5	11	3	9	1	18	5	15	2	3		1	60	104
řezby z rohu	6		4		1	2	3				2	5	12		9						37	7
rohy	2	1	2	2	6	3		1		10	6	11	3	5	9	9		8	1	2	29	52
trofeje		2			1	4	3	1	2	4	4	9	4	3	1	7	5	8	6		26	38
deriváty							2				20										22	
Celkem	12	15	36	23	30	36	49	20	28	40	40	40	42	41	25	32	15	22	15	11	292	280

V období 2004 - 2013 byly nejvíce dováženy tyto vybrané exempláře: živí nosorožci ~118 jedinců s vrcholem v roce 2007 ~ 33 jedinců, řezby~ 60ks s vrcholem v roce 2005 ~30 ks a řezby z rohu ~ 37 ks s vrcholem v roce 2010 ~12 ks. Trend v dovozu u většiny jednotlivých exemplářů zaznamenával v průběhu desetiletí značné výkyvy.(Obr. 23).

Obr. 23: Celkový import sledovaných exemplářů nosorožce černého v období 2005 - 2014

Ve sledovaném období 2004 - 2013 byly nejvíce vyváženy tyto vybrané exempláře: řezby ~ 104 ks s vrcholem v roce 2005 ~ 20 ex., živí nosorožci ~ 79 jedinců s vrcholem v roce 2006 ~ 18 jedinců a rohy ~ 52 ks s vrcholem v roce 2009 ~ 11 ks. U většiny vybraných exemplářů se jednalo o vývoz s výkyvy, který ke konci sledovaného období zaznamenal pokles s výjimkou živých nosorožců (Obr. 24).

Obr. 24: Celkový export sledovaných exemplářů nosorožce černého v období 2005 - 2014

Legenda k Obr. 23 a 24

carvings	řezby	horns	rohy
derivatives	řezby z rohu	live	živí nosorožci
horn carvings	deriváty	trophies	trofeje

4.3.1. Import do EU

Do zemí Evropské unie bylo celkem dovezeno celkem 51 exemplářů (Tab. 35). Importu dominovaly řezby s počtem 34ks, dále bylo dovezeno 12 trofejí, 4 rohy a 1 živý nosorožec. Deriváty a řezby z rohu nebyly ve sledovaném období do zemí EU dováženy. V roce 2004 se neuskutečnil dovoz vybraných exemplářů.

Tab. 35: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce černého do EU v období 2004 - 2013

Exempláře - dovozci	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby	20	1	4	2	3	1	3			34
FR			3		1					4
GB	20	1	1	2	2	1	3			30
trofeje		1	2		1	1	1	4	2	12
AT						1				1
DE								1	1	2
DK			1		1					2
EE			1							1
ES		1						1		2
FI										
GB										
HU							1			1
PL								2	1	3
PT										
rohy					2		2			4
DE										
FR					2					2
GB										
PL										
PT							2			2
živí				1						1
CZ				1						1
Celkem	20	2	6	3	6	2	6	4	2	51

Legenda k Tab. 35, Obr. 25 - 27

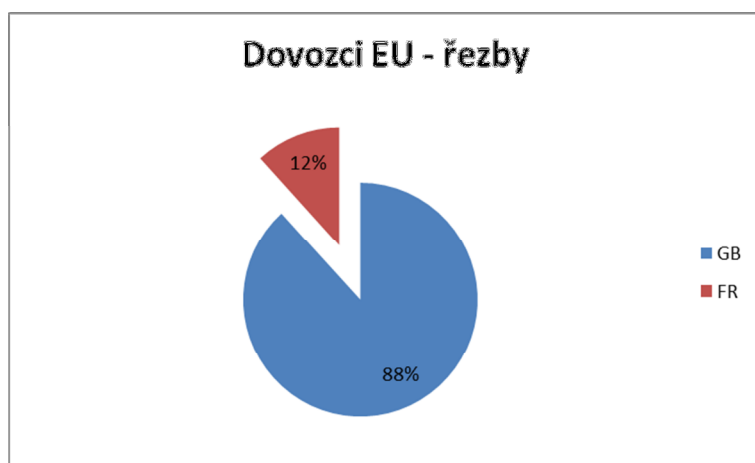
GB	Spojené království	ES	Španělsko
FR	Francie	HU	Maďarsko
PL	Polsko	EE	Estonsko
DK	Dánsko	AT	Rakousko
DE	Německo	PT	Portugalsko
CZ	Česká republika		

4.3.1.1. Import do EU dle druhu exempláře

Řezby

Řezby byly nejvíce dováženým exemplářem (Tab. 35). Jednalo se o dovozy v řádu jednotek s výjimkou roku 2005, kdy bylo dovezeno 20 ex. Import řezeb do EU ustal v roce 2011, v letech 2012 - 2013 nebyly zaznamenány žádné importy.

Mezi země, kam byly řezby dováženy, patřily tyto státy (Obr. 25): Spojené království (88%) a Francie (12%).

Obr. 25: Procentuální zastoupení dovozců řezeb nosorožce černého do EU v období 2004 - 2013

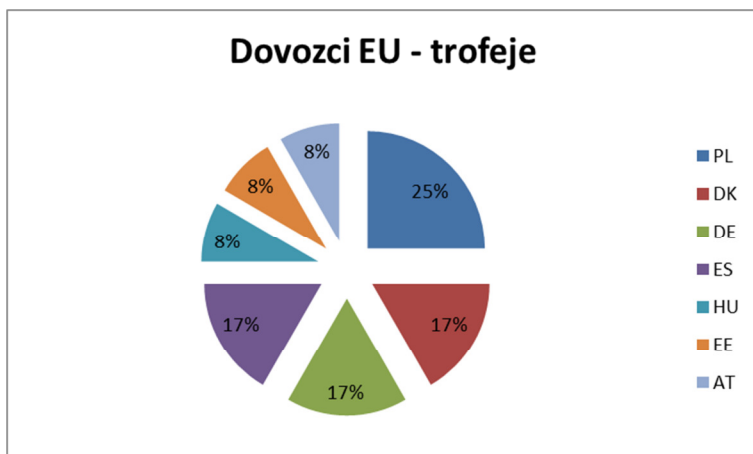
Dovozci řezeb:

Spojené království, největší importér řezeb, dovezlo celkem 30 řezeb, nejvíce exemplářů bylo dovezeno v roce 2005 ~ 20 ex. Nejvíce řezeb bylo dovezeno z Hong Kongu ~ 21 ex., dále pak 5 ex. ze Spojených států, 3 ex. z Argentiny a 1 ex. z Austrálie. Do Francie byly dovezeny 4 řezby, z toho 3 z Jihoafrické republiky a 1 z Argentiny.

Trofeje

Trofeje (Tab. 35) byly v celkovém počtu 12 ks druhým nejvíce dováženým exemplářem do EU.

Dovozní státy reprezentovaly tyto země (Obr. 26): Polsko 25%, Dánsko 17%, Německo 17%, Španělsko 17%, Maďarsko 8%, Estonsko 8%, Rakousko 8%.

Obr. 26: Procentuální zastoupení dovozců trofejí nosorožce černého do EU v období 2004 - 2013

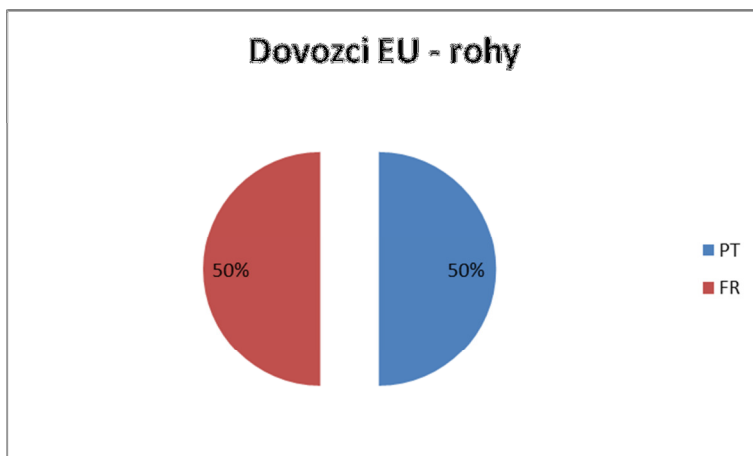
Dovozci trofejí:

Polsko dovezlo celkem 3 trofeje, Dánsko ~ 2 ex., Německo ~ 2 ex., Španělsko 2 ex., Maďarsko ~ 1 ex., Estonsko ~1 ex., Rakousko ~ 1 ex.. Všechny trofeje byly dovezeny z Jihoafrické republiky s výjimkou 1 trofeje z Namibie, která byla dovezena do Rakouska.

Rohy

Úhrnem byly do zemí EU dovezeny 4 rohy (Tab. 35).

Mezi dovozce patřily tyto státy (Obr. 27): Portugalsko (50%) a Francie (50%).

Obr. 27: Procentuální zastoupení dovozců rohů nosorožce černého do EU v období 2004 - 2013

Dovozci rohů

Portugalsko dovezlo celkem 2rohy. Oba byly dovezeny z Mexika. Francie dovezla také 2rohy, zemí vývozu byla Středoafriická republika.

Živí nosorožci

V roce 2008 byl do České republiky dovezen 1 nosorožec ze Švýcarska.

4.3.1.2. Import do EU dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Z Tab. 36 je patrné, že většinovým zdrojem 94,1% u řezeb byly exempláře z období před úmluvou. Dále pak u 5,9% řezeb. nebyl zdroj znám. Ve všech případech exempláře trofeje se jednalo o zdroj z volné přírody. Rohy (100%) byly dováženy jako exempláře z období před úmluvou. V případě živých nosorožců se jednalo o jedince chovaného v zajetí.

Tab. 36: Přehled dovezených exemplářů nosorožce černého do EU dle zdroje ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - zdroj	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby	20	1	4	2	3	1	3			34
O	20	1	4		3	1	3			32
U				2						2
trofeje		1	2		1	1	1	4	2	12
W		1	2		1	1	1	4	2	12
rohy					2		2			4
O					2		2			4
živí				1						1
C				1						1
Celkem	20	2	6	3	6	2	6	4	2	51

Legenda k Tab. 36

W	z volné přírody	C	chov v zajetí
U	neznámý	O	před úmluvou

Účel dovozu

Řezby byly dováženy v 100% pro komerční účely. Účel dovozu u trofejí představovaly v 100% lovecké trofeje. Rohy byly dováženy pro osobní účely a nosorožec byl dovezen do zoo (Tab. 37).

Tab. 37: Přehled dovezených exemplářů nosorožce černého do EU dle účelu transakce ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - účel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby	20	1	4	2	3	1	3			34
T	20	1	4	2	3	1	3			34
trofeje		1	2		1	1	1	4	2	12
H		1	2		1	1	1	4	2	12
rohý					2		2			4
P					2		2			4
živí				1						1
Z				1						1
Celkem	20	2	6	3	6	2	6	4	2	51

Legenda k Tab. 37

H	lovecká trofej	T	komerční
P	osobní	Z	zoo

Původ exempláře

Z Tab. 38 je zřejmé, že původ nebyl vyplněn u exempláře trofeje. Řezby a rohy neměly původ určen - označen jako neznámý. Živý nosorožec pocházel z České republiky.

Tab. 38: Přehled dovezených exemplářů nosorožce černého do EU dle země původu ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - původ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby	20	1	4	2	3	1	3			34
XX	20	1	4	2	3	1	3			34
trofeje		1	2		1	1	1	4	2	12
(prázdné)		1	2		1	1	1	4	2	12
rohý					2		2			4
XX					2		2			4
živí				1						1
CZ				1						1
Celkem	20	2	6	3	6	2	6	4	2	51

Legenda k Tab. 38

XX	neznámý		
----	---------	--	--

4.3.2. Export z EU

Ze zemí Evropské unie bylo celkem vyvezeno 120 exemplářů (Tab. 39), z toho 94 řezeb, 15 živých nosorožců, 6 rohů a trofejí. Vývoz ustal v roce 2012. Deriváty a řezby z rohu nebyly ve sledovaném období ze zemí EU vyváženy.

Tab. 39: Celkový přehled vývozu vybraných exemplářů nosorožce černého z EU v období 2004 - 2013

Exempláře - vývozci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem
řezby	8	19	6	9	10	9	16	14	3	94
GB	8	18	6	9	9	9	14	14	3	90
DE		1					1			2
PT					1					1
FR							1			1
živí	4	1		3		4			3	15
GB	2	1		2					3	8
CZ				1		3				4
DE	2									2
FR						1				1
rohý			1			2	3			6
DE			1				2			3
GB						2				2
FR							1			1
trofeje	2				1	1	1			5
GR	2									2
GB					1	1				2
ES							1			1
Celkem	14	20	7	12	11	16	20	14	6	120

Legenda k Tab. 39, Obr. 28 - 31

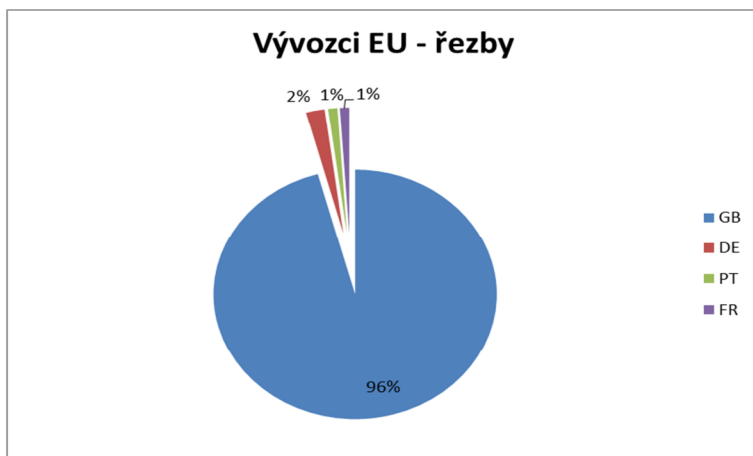
DE	Německo	PT	Portugalsko
GB	Spojené království	CZ	Česká republika
FR	Francie	ES	Španělsko
GR	Řecko		

4.3.2.1. Export z EU dle druhu exempláře

Řezby

Nejpočetnějším exemplářem, který byl ze zemí EU vyvážen, byly řezby. Většinou se jednalo o jednotkové vývozy v celkovém počtu 94 kusů do 4 zemí EU (Tab. 39). Největší objem byl vyvezen v roce 2005 ~ 19 ex..

Mezi vývozní státy patřily tyto země (Obr. 25): Spojené království 96%, Německo 2%, Portugalsko 1% a Francie 1%.

Obr. 28: Procentuální zastoupení vývozců řezeb nosorožce černého z EU v období 2004 - 2013

Vývozci řezeb:

Spojené království se svými 90 vývozy tvořilo naprostou většinu všech exportů řezeb. Největší počet řezeb (44 ks) bylo vyvezeno do Číny, 18 ex. na Taiwan, 16 ex. do USA, 5 ex. do Austrálie, 5 ex. do Hong Kongu a po 1 ex. do Švýcarska a do Singapuru. Z Německa byly vyvezeny celkem 2 řezby, 1 ex. do Číny a 1 ex. do Ruska. Portugalsko vyvezla 1 řezbu do Brazílie a Francie vyvezla 1 řezbu do Číny.

Živí nosorožci

V úhrnu bylo vyvezeno celkem 15 živých nosorožců ze 4 evropských zemí (Tab. 39).

Mezi vývozce patřily tyto země (Obr. 29): Spojené království 55%, Česká republika 36%, Francie 9%.

Obr. 29: Procentuální zastoupení vývozců živých nosorožců černých z EU v období 2004 - 2013

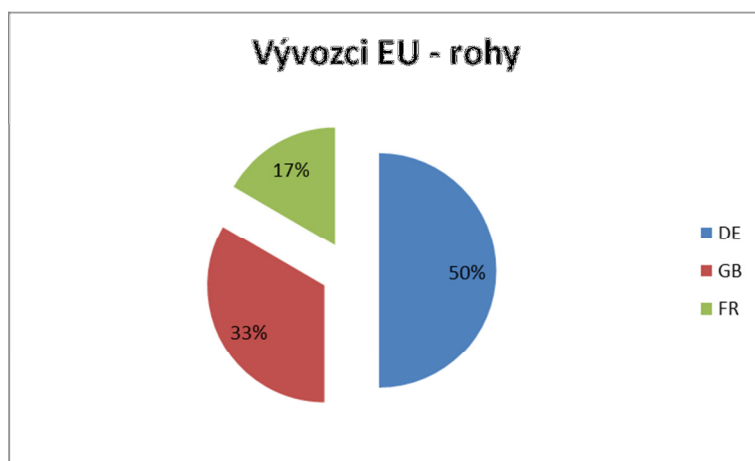
Vývozci živých nosorožců:

Celkem bylo vyvezeno ze Spojeného království 8 nosorožců, z toho 5 ex. do Tanzanie, 2 ex. do Jihoafrické republiky a 1 ex. do USA. Z Česka byly vyvezeny 4 jedinci, 3 ex. do Tanzanie a 1 ex. do Švýcarska. Německo vyvezlo celkem 2 nosorožce, 1 ex. do Jihoafrické republiky a 1 ex. do Švýcarska. Francie vyvezla 1 nosorožce do Švýcarska.

Rohy

Celkem 6 exemplářů rohů bylo vyvezeno ze 3 zemí EU (Tab. 39).

Země vývozu představovaly tyto státy (Obr. 30): Německo 50%, Spojené království 33% a Francie 17%.

Obr. 30: Procentuální zastoupení vývozců rohů nosorožce černého z EU v období 2004 - 2013

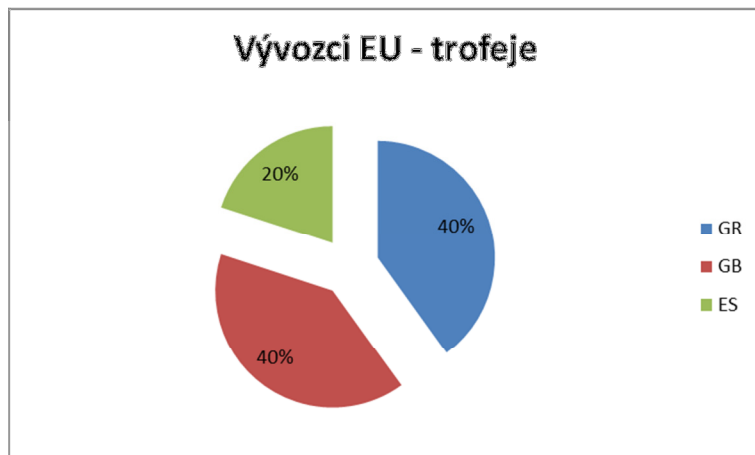
Vývozci rohů:

Německo vyvezlo celkem 3 rohy, 2 ex. do Austrálie a 1 ex. do Indonésie. Ze Spojeného království byly vyvezeny 2 rohy, oba směřovaly na Taiwan. Francie vyvezla 1 roh do Číny.

Trofeje

Ve sledovaném období bylo vyvezeno 5 trofejí ze 3 evropských zemí (Tab. 39).

K vývozcům patřily tyto státy (Obr. 31): Řecko 40%, Spojené království 40% a Španělsko 20%.

Obr. 31: Procentuální zastoupení vývozců trofejí nosorožce černého z EU v období 2005 - 2014

Vývozci trofejí:

Řecko vyvezlo celkem 2 trofeje, obě směřovaly do USA. Spojené království vyvezlo celkem 2 trofeje, 1 ex. do Číny a 1 ex. na Taiwan a Španělsko vyvezlo 1 trofej do Argentiny.

4.3.2.2. Export z EU dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

U 81,9% řezeb se jednalo o exempláře z období před úmluvou a zbylých 18,1% představoval neznámý zdroj. Většinu živých nosorožců (86,6 %) tvořili jedinci chovaní v zajetí, 6,7% připadlo na narozené v zajetí a 6,7% na neznámý zdroj. Všechny rohy pocházely z období před úmluvou. Trofeje představovaly exempláře z období před úmluvou (60%) a z volné přírody (40%) (Tab. 40).

Tab. 40: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce černého z EU dle zdroje ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - zdroj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem
řezby	8	19	6	9	10	9	16	14	3	94
O	2	16	4	6	10	9	15	12	3	77
U	6	3	2	3			1	2		17
živí	4	1		3		4			3	15
C	4			2		4			3	13
F				1						1
U		1								1
rohy			1			2	3			6
O			1			2	3			6
trofeje	2				1	1	1			5
O					1	1	1			3
W	2									2
Celkem	14	20	7	12	11	16	20	14	6	120

Legenda k Tab. 40

C	chov v zajetí	U	neznámý
F	narození v zajetí	O	před úmluvou
W	z volné přírody		

Účel vývozu

Z Tab. 41 vyplývá, že většina řezeb (79,8%) byla vyvážena pro komerční účely, dále pak osobní účely 19,1% a vzdělávací účel 1,1%. Živí nosorožci byli vyváženi za účelem reintrodukce / introdukce do volné přírody 60%, chovu v zajetí 20%, vývozu do zoologické zahrady 13,3% a pro komerční účely 6,7%. Všechny rohy byly vyváženy pro komerční účely. Vývoz trofejí byl v 60% pro osobní účely a zbývajících 40% představovaly komerční účely.

Tab. 41: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce černého z EU dle účelu transakce ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - účel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem
řezby	8	19	6	9	10	9	16	14	3	94
T	5	11	3	6	9	9	15	14	3	75
P	3	8	3	3			1			18
E					1					1
živí	4	1		3		4			3	15
N	1			2		3			3	9
B	3									3
Z				1		1				2
T		1								1
rohy			1			2	3			6
T			1			2	3			6
trofeje	2				1	1	1			5
P	2						1			3
T					1	1				2
Celkem	14	20	7	12	11	16	20	14	6	120

Legenda k Tab. 41

Z	zoo	T	komerční
P	osobní	N	reintrodukce nebo introdukce do volné přírody
E	vzdělávací	B	chov v zajetí

Původ exempláře

Dle Tab. 42 ve všech případech řezeb nebyl původ znám. Živí nosorožci neměly v 80% původ vyplněn, 1 nosorožec pocházel z České republiky (6,7%) a stejný počet z Německa a neznámého původu. Rohy byly z 50% neznámého původu, 33,3% exemplářů pocházely z Keni a 16,7% z Republiky Kongo. U trofejí tvořilo 40% neznámý původ, 40% Tanzanie a 20% pocházelo z Keni.

Tab. 42: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce černého z EU dle země původu ve sledovaném období 2004 - 2013

Exemplář - původ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem
řezby	8	19	6	9	10	9	16	14	3	94
XX	8	19	6	9	10	9	16	14	3	94
živí	4	1		3		4			3	15
(prázdné)	4			3		3			2	12
XX		1								1
DE									1	1
CZ						1				1
roh			1			2	3			6
XX			1			2				3
KE							2			2
CG							1			1
trofeje	2				1	1	1			5
TZ	2									2
XX					1	1				2
KE							1			1
Celkem	14	20	7	12	11	16	20	14	6	120

Legenda k Tab. 42

XX	neznámý	CG	Republika Kongo
CZ	Česká republika	KE	Keňa
DE	Německo	TZ	Tanzanie

4.3.3. Import do světa

Do světa (bez EU) bylo celkem dovezeno 241 vybraných exemplářů, což představuje více než čtyřnásobek dovozu EU. Největší objem tvořili živí nosorožci ~ 117 ex., následovaly řezby z rohu ~ 37 ex., řezby ~26 ex., rohy ~ 25 ex., deriváty ~ 22 ex. a trofeje ~ 14 ex. (Tab. 43).

Tab. 43: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce černého do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Exempláře - dovozci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
živí	2		18	33	20	5	22	1	8	8	117
ZA	1		8	20	14		15				58
ZM			10		5		5				20
MX						4	2		3	2	11
MW				7							7
CN				3					2	1	6
CU										5	5
TZ									3		3
CH	1			1		1					3
LK				2							2
ME					1						1
SZ								1			1
řezby z rohu	6	4	1	3		2	12	9			37
US	6	4	1	3			5				19
HK						1	7	9			17
CH						1					1
řezby	2	10	3	4	3			2	2		26
HK	2	10	3	4	3			1	2		25
US										1	1
rohy	2	2	6			4	3	7		1	25
US	1		3			3	1	2			10
HK						1	1	3		1	6
ZA	1		3								4
CA		2						1			3
MO								1			1
CH							1				1
deriváty				2		20					22
CH						20					20
NZ				2							2
trofeje				1	2	3	3		1	4	14
RU				1	1	2	2				6
MX									1	3	4
US						1				1	2
MO					1						1
KE							1				1
Celkem	12	16	28	43	25	34	40	19	11	13	241

Legenda k Tab. 43, Obr. 32 - 37

ZA	Jihoafrická republika	ME	Černá Hora
ZM	Zambie	SZ	Svazijsko

MX	Mexiko	HK	Hong Kong
MW	Malawi	US	USA
CN	Čína	CA	Kanada
CU	Kuba	MO	Macao
TZ	Tanzanie	NZ	Nový Zéland
CH	Švýcarsko	RU	Rusko
LK	Srí Lanka	KE	Keňa

4.3.3.1. Import do světa dle druhu exempláře

Živí nosorožci

Nejvíce dováženým exemplářem do světa (bez EU) byli živí nosorožci. Jejich počet dosáhl 117 jedinců (Tab. 43). Největší počet jedinců byl dovezen v roce 2007 ~ 33 ex..

Hlavní státy dovozu představovaly tyto země (Obr. 32): Jihoafrická republika 50%, Zambie 17%, Mexiko 9%, Malawi 6%, Čína 5%, Kuba 4%, Švýcarsko 3%, Tanzanie 2%, Srí Lanka 2%, Černá Hora 1% a Svazijsko 1%.

Obr. 32: Procentuální zastoupení dovozců živých nosorožců černých do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Hlavních 5 dovozců živých nosorožců:

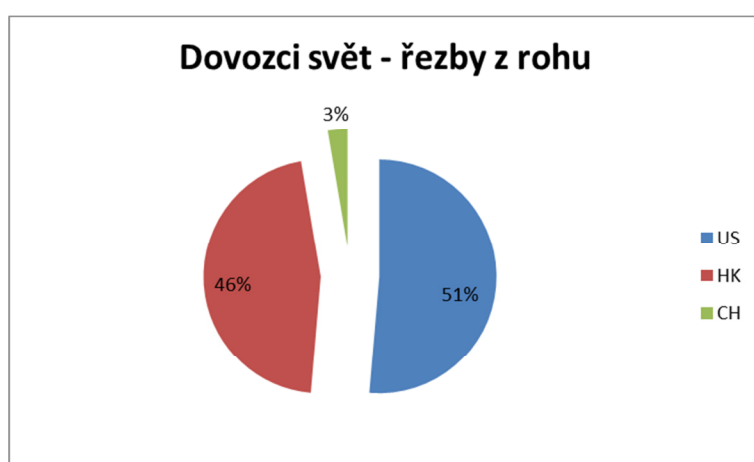
Největším importérem nosorožců se stala Jihoafrická republika, která celkem dovezla 58 živých nosorožců, 55 ex. z Namibie a 2 ex. z Malawi a 1 ex. z Německa. Zambie dovezla 20 nosorožců a všechny z Jihoafrické republiky. Mexiko dovezlo 11

nosorožců a všechny ze Spojených států amerických. Malawi dovezla 7 nosorožců z Jihoafrické republiky. Čína dovezla 6 nosorožců, 3 ex. z Japonska a 3 ex. z Jihoafrické republiky.

Řezby z rohu

Řezby z rohu s počtem 37 exemplářů byly druhým nejlépe dováženým exemplářem (Tab. 43). Jednalo se o dovozy v řádu jednotek, nejlépe exemplářů bylo dovezeno v roce 2010 ~ 12 ks.

Dovozce řezeb z rohu reprezentovaly tyto 3 země (Obr. 33): USA 51%, Hong Kong 46%, a Švýcarsko 3%.

Obr. 33: Procentuální zastoupení dovozců řezeb z rohu nosorožce černého do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Dovozci řezeb z rohu:

Hlavního importéra řezeb z rohu představovaly USA, které dovezly 19 exemplářů, . 14 ex. ze Spojeného království, 4 ex. z Jemenu a 1 ex. z Hong Kongu. Hong Kong dovezl celkem 17 řezeb z rohu, 16 ex. ze Spojeného království a 1 ex. z Nového Zélandu. Švýcarsko dovezlo 1 řezbu z rohu ze Spojeného království.

Řezby

Celkem bylo dovezeno 26 řezeb do 2 zemí (Tab. 43).

Dovozce řezeb představovaly tyto země (Obr. 34): Hong Kong 96% a USA 4%.

Obr. 34: Procentuální zastoupení dovozců řezeb nosorožce černého do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

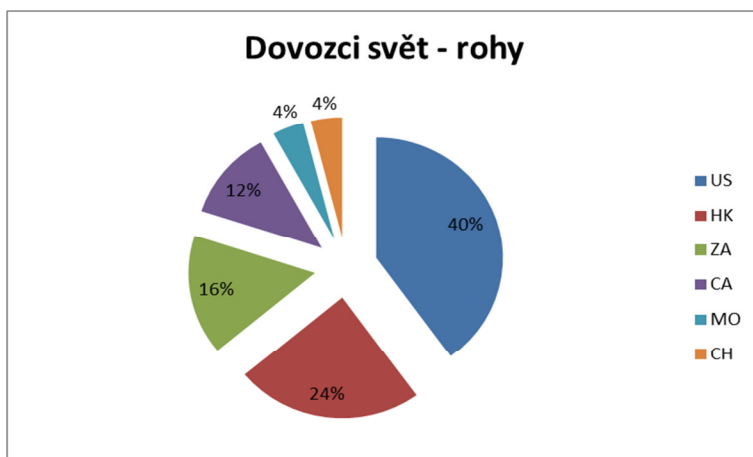
Dovozci řezeb:

Hong Kong dovezl celkem 25 exemplářů a všechny ze Spojeného království. USA dovezly 1 exemplář z Kanady.

Rohy

Ve sledovaném období bylo dovezeno 25 rohů. Jednalo se o dovozy v řádu jednotek, nejsilnějším rokem byl 2007 ~ 7 ex. (Tab. 43).

Mezi státy dovozu patřily tyto země (Obr. 35): USA 40%, Hong Kong 24%, Jihoafrická republika 16%, Kanada 12%, Macao 4% a Švýcarsko 4%.

Obr. 35: Procentuální zastoupení dovozců rohů nosorožce černého do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Dovozci rohů:

USA dovezly dohromady 10 rohů, 6 ex. ze Spojeného království, 3 ex. z Itálie a 1 ex. z Hong Kongu. Hong Kong dovezl 6 rohů, 2 ex. z Nového Zélandu a po 1 ex. z Austrálie, Kanady, Spojeného království a Švýcarska. Kanada dovezla 3 rohy z Jihoafrické republiky. Jihoafrická republika dovezla 4 rohy, 2 ex. ze Spojeného království, 1 ex. z Kanady a 1 ex. z Namibie. Kanada dovezla 3 rohy z Jihoafrické republiky. Švýcarsko dovezlo 1 ex. ze Spojeného království a Macao také ex. z Kanady.

Deriváty

V uvedeném období bylo dovezeno 22 ks derivátů, jednalo se o 2 dodávky do 2 států (Tab. 43).

Importéry bylo Švýcarsko 91% a Nový Zéland 9% (Obr. 36).

Obr. 36: Procentuální zastoupení dovozců derivátů nosorožce černého do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

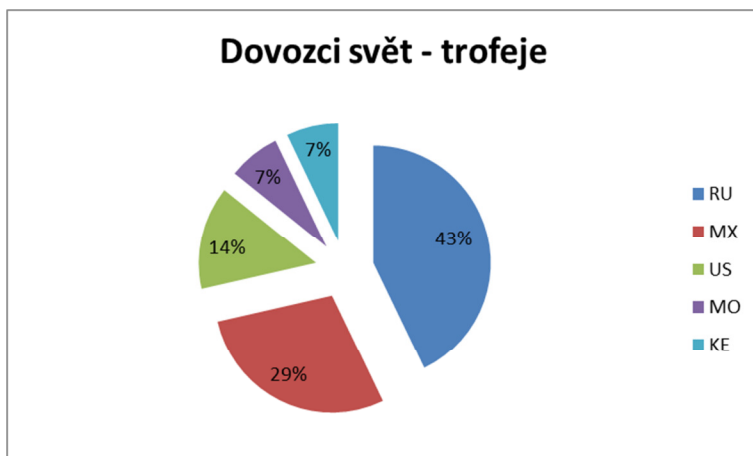
Dovozci derivátů

Švýcarsko dovezlo 20 ks exemplářů, všechny z Jihoafrické republiky. Na Nový Zéland byly dovezeny 2 ex. z Číny.

Trofeje

Celkem bylo dovezeno 14 ks trofejí do 5 zemí (Tab. 43). Jednalo o dovozy v řádu jednotek.

Dovozce trofejí představovaly tyto státy (Obr. 37): Rusko 43%, Mexiko 29%, USA 14%, Macao 7% a Keňa 7%.

Obr. 37: Procentuální zastoupení dovozců trofejí nosorožce černého do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Dovozci trofejí:

Rusko dovezlo celkem 6 trofejí, 5 ex. z Jihoafrické republiky a 1 ex. z Namibie. Do Mexika byly dovezeny 4 trofeje a všechny z Jihoafrické republiky. USA dovezly 2 trofeje, 1 ex. z Namibie a 1 ex. z Itálie. Na Macao byl dovezen 1 exemplář ze Spojeného království. Do Keni byl dovezen 1 exemplář z Číny.

4.3.3.2. Import do světa dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Z Tab. 44 je patrné, že většinovým zdrojem (65,8%) u živých nosorožců byli dle předpokladu exempláře z volné přírody. Zbývajícimi zdroji byli exempláře narození v zajetí 21,4% a chovaní v zajetí 12,8%. V případě řezeb z rohu se jednalo o exempláře z období před úmluvou 78,4%, dále exempláře s neznámým původem 10,8% a konfiskované 10,8%. Řezby většinou pocházely z období před úmluvou 96,2% a 3,8% exemplářů byly konfiskáty. Rohy v 68% případů pocházely z období před úmluvou, z volné přírody 16%, neznámý původ 12% a zbývajících 4% pocházely z exempláře narozeného v zajetí. Deriváty byly z 90,9% z volné přírody a ve 2 případech (9,1%) se jednalo o konfiskáty. Převahu mezi trofejemi měly exempláře z volné přírody 78,6%, zbývajících 14,3% představovaly exempláře z období před úmluvou a 7,1% narozené v zajetí.

Tab. 44: Přehled dovezených exemplářů nosorožce černého do světa (bez EU) dle zdroje ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - zdroj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
živí	2		18	33	20	5	22	1	8	8	117
W			10	28	11	2	20	1			77
F			8		8	2	2		3	2	25
C	2			5	1	1			5	1	15
řezby z rohu	6	4	1	3		2	12	9			37
O	4	2	1	3		2	8	9			29
U	2	2									4
I							4				4
řezby	2	10	3	4	3			2	2		26
O	2	10	3	4	3			1	2		25
I								1			1
rohý	2	2	6			4	3	7		1	25
O	2					4	3	7		1	17
W		2	2								4
U			3								3
F			1								1
deriváty				2		20					22
W						20					20
I				2							2
trofeje				1	2	3	3		1	4	14
W					1	2	3		1	4	11
O					1	1					2
F				1							1
Celkem	12	16	28	43	25	34	40	19	11	13	241

Legenda k Tab. 44

W	z volné přírody	C	chov v zajetí
F	narození v zajetí	O	před úmluvou
U	neznámý	I	konfiskované

Účel dovozu

Hlavním účelem dovozu živých nosorožců představovala reintrodukce / introdukce do volné přírody 43,6%, následovaly exempláře ze zoo 22,2%, chov v zajetí 19,7%, osobní účely 6,8%, stejný počet komerční účely a pro účely cirkusu / putovní výstavy 0,9%. Řezby z rohu byly dováženy především pro komerční účely 75,7% a zbývající případy (24,3%) byly dováženy z osobních důvodů. Řezby byly dováženy z komerčních důvodů 96,2% a zbývající 3,8% připadly na vymáhání práva / soudy. V případě dovozu rohů se jednalo o osobní účely 60% a komerční účely 40%. Deriváty byly dováženy zejména pro vědecké účely 90,9% a z osobních důvodů 9,1%. Import trofejí proběhl ve většině případů (78,7%) jako dovoz lovecké trofeje, následovaly osobní účely 7,1%, cirkus/putovní výstava 7,1% a komerční účel 7,1% (Tab. 45).

Tab. 45: Přehled dovezených exemplářů nosorožce černého do světa (bez EU) dle účelu transakce ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - účel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
živi	2		18	33	20	5	22	1	8	8	117
N	1		10	21	11		5		3		51
Z				6		5	2		5	8	26
B	1			6			15	1			23
T					8						8
P			8								8
Q					1						1
řezby z rohu	6	4	1	3		2	12	9			37
T	4	2	1	3		2	7	9			28
P	2	2					5				9
řezby	2	10	3	4	3			2	2		26
T	2	10	3	4	3			1	2		25
L								1			1
roh	2	2	6			4	3	7		1	25
P	2	2	6			3	1	1			15
T						1	2	6		1	10
deriváty				2		20					22
S						20					20
P				2							2
trofeje				1	2	3	3		1	4	14
H				1	1	2	2		1	4	11
Q							1				1
T					1						1
P						1					1
Celkem	12	16	28	43	25	34	40	19	11	13	241

Legenda k Tab. 45

H	lovecká trofej	Q	cirkus nebo putovní výstava
P	osobní	Z	zoo
E	vzdělávací	B	chov v zajetí
N	reintrodukce nebo introdukce do volné přírody	T	komerční
L	vymáhání práva / soudy	S	vědecký

Původ exempláře

Z Tab. 46 je evidentní, že původ nebyl vyplněn či byl označen jako neznámý u exempláře deriváty a řezby. Živí nosorožci měli původ v 95,7% nevyplněný, v 1,7% neznámý původ a dále Jihoafrická republika 0,9%, Česko 0,9% USA 0,9%. V případě řezeb z rohu byl původ označen jako neznámý v 97,3% a 2,7% připadly na Čínu. V případě rohů byl původ neznámý u 56% exemplářů, zbývající pocházely ze Somálska 12%, nevyplněný původ 8%, Zambie 8%, Mozambik 8% a Tanzanie 8%. Trofeje neměly původ vyplněn v 78,6%, dále neznámý původ 14,3% a Somálsko 7,1% exemplářů.

Tab. 46: Přehled dovezených exemplářů nosorožce černého do světa (bez EU) dle země původu ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - původ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
živí	2		18	33	20	5	22	1	8	8	117
(prázdné)	1		18	33	19	2	22	1	8	8	112
XX						2					2
ZA	1										1
CZ						1					1
US					1						1
řezby z rohu	6	4	1	3		2	12	9			37
XX	6	4	1	3		2	11	9			36
CN							1				1
řezby	2	10	3	4	3			2	2		26
XX	2	10	3	4	3			2			24
(prázdné)									2		2
rohý	2	2	6			4	3	7		1	25
XX	2		3			1	3	4		1	14
SO						3					3
(prázdné)			1					1			2
ZM		2									2
MZ								2			2
TZ			2								2
deriváty				2		20					22
(prázdné)						20					20
XX				2							2
trofeje				1	2	3	3		1	4	14
(prázdné)				1	1	2	2		1	4	11
XX					1		1				2
SO						1					1
Celkem	12	16	28	43	25	34	40	19	11	13	241

Legenda k Tab. 46

XX	neznámý	CZ	Česko
US	USA	CN	Čína
SO	Somálsko	ZM	Zambie
MZ	Mozambik	TZ	Tanzanie
ZA	Jihoafrická republika		

4.3.4. Export ze světa

Úhrnem bylo vyvezeno ze světa (bez EU) 160 vybraných exemplářů (Tab. 47), což je o 40 ks více než činil export z EU. Vývozy probíhaly každoročně, přičemž v roce 2004 a 2005 se jednalo o nejnižší objemy. Nejvíce exemplářů bylo vyvezeno v roce 2006 a 2008 po 29 ks. Celkem bylo vyvezeno 64 živých nosorožců, 46 rohů, 33 trofejí, 10 řezeb a 7 řezeb z rohu. Deriváty nebyly vyváženy.

Tab. 47: Celkový přehled vývozu vybraných exemplářů nosorožce černého ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Exempláře - vývozci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
živí			18	5	15	2	15	1		8	64
NA			7		8		8			5	28
ZA			10		6		5	1			22
US							2			2	4
JP				2						1	3
MW				3							3
SZ						2					2
ZW			1								1
CH					1						1
rohý	1	2	2	1	10	9	2	9	8	2	46
ZA		2	1	1		2	1	4	5		16
AU					10	2	1	1	2		16
NZ						1		2			3
CA	1		1					1			3
CF						2					2
NA										2	2
CH						2					2
KE									1		1
AR								1			1
trofeje			4	1	3	8	2	7	8		33
ZA			4	1	3	7		3	6		24
MX								4			4
NZ							1				1
KE							1				1
RU									1		1
AU									1		1
NA						1					1
řezby		1	3	1	1		2	1		1	10
HK		1	2		1						4
CH			1							1	2
NZ							1				1
ZA				1							1
US								1			1
AR							1				1
řezby z rohu			2			5					7
US			2			4					6
AR						1					1
Celkem	1	3	29	8	29	24	21	18	16	11	160

Legenda k Tab. 47, Obr. 38 -

KE	Keňa	US	Spojené státy americké
ZA	Jihoafrická republika	JP	Japonsko
AU	Austrálie	MW	Malawi
NZ	Nový Zéland	SZ	Svazijsko
NA	Namibie	ZW	Zimbabwe
CA	Kanada	MX	Mexiko
CF	Středoafriická republika	KE	Keňa

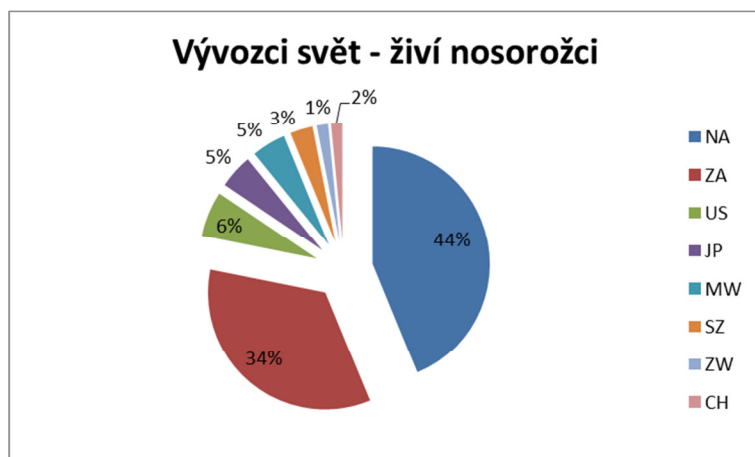
CH	Švýcarsko	RU	Rusko
AR	Argentina	HK	Hong Kong

4.3.4.1. Export ze světa dle druhu exempláře

Živí nosorožci

Živí nosorožci v celkovém počtu 64 jedinců byli nejvíce vyváženým exemplářem (Tab. 47). Vrcholem ve vývozu byl rok 2006, kdy bylo vyvezeno 18 jedinců.

Státy vývozu reprezentovaly tyto země (Obr. 38): Namibie 44%, Jihoafrická republika 34%, USA 6%, Japonsko 5%, Malawi 5%, Svazijsko 3% a Zimbabwe a Švýcarsko celkem 3%.

Obr. 38: Procentuální zastoupení vývozců živých nosorožců černých ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

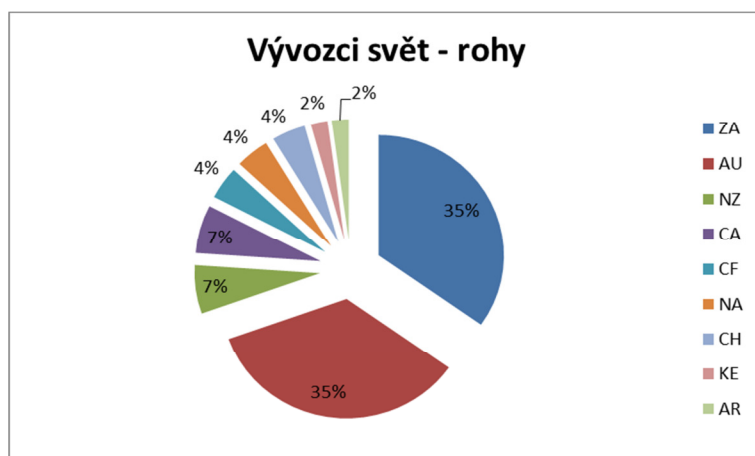
Hlavních 5 vývozců nosorožců:

Z Namibie bylo vyvezeno dohromady 28 nosorožců, 23 ex. do Jihoafrické republiky a 5 ex. na Kubu. Z Jihoafrické republiky bylo vyvezeno 22 nosorožců, 20 ex. směřovalo do Zambie, 1 ex. do Svazijska a 1 ex. do Číny. USA vyvezly 4 nosorožce do Mexika. Japonsko vyvezlo celkem 3 nosorožce, 2 jedinci putovali na Srí Lanku a 1 jedinec do Číny. Z Malawi byli vyvezeni 3 nosorožci do Jihoafrické republiky.

Rohy

Rohy byly s hodnotou 46 ks druhým nejčastěji vyváženým exemplářem (Tab. 47). Ve sledovaném období byly vyváženy kontinuálně, nejsilnějším vývozním rokem byl 2008 - 10 ex..

Mezi vývozce patřily tyto země (Obr. 39): Jihoafrická republika 35%, Austrálie 35%, Nový Zéland 7%, Kanada 7%, Středoafriická republika 4%, Namibie 4%, Švýcarsko 4%, Austrálie 9%, Keňa a Argentina po 1%.

Obr. 39: Procentuální zastoupení vývozců trofejí nosorožce černého ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

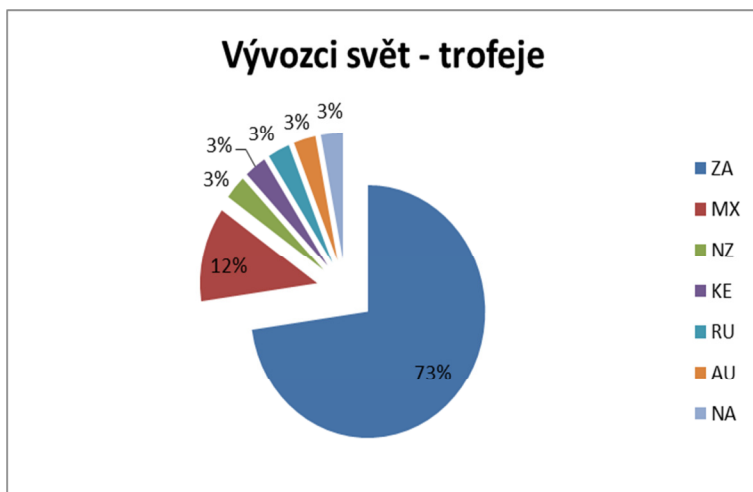
Hlavní vývozci rohů:

Jihoafrická republika vyvezla celkem 16 rohů, 6 ex. do Kandy, 3 ex. do Austrálie, 2 ex. do Německa, 2 ex. do Spojeného království, 2 ex. do Polska a 1 ex. na Nový Zéland. Austrálie vyvezla rovněž 16 rohů, 10 ex. do Číny, 3 ex. do Spojeného království a 3 ex. do Hong Kongu. Nový Zéland vyvezl dohromady 3 rohy, 1 ex. do Spojeného království a 2 ex. do Hong Kongu. Kanada vyvezla také 3 rohy, po 1 ex. do Spojeného království, USA a Jihoafrické republiky. Středoafriická republika vyvezla 2 rohy do Francie. Namibie vyvezla 2 rohy do USA a Švýcarsko 2 rohy do Německa.

Trofeje

Třetím nejpočetnějším exemplářem z hlediska vývozu tvořily trofeje (Tab. 47). Celkový vývoz tvořil 33 trofejí, nejvíce exemplářů bylo vyvezeno v roce 2009 a 2012 po 8 ks.

Mezi exportéry patřily tyto země (Obr. 40): Jihoafrická republika 73%, Mexiko 12% a po 3% Nový Zéland, Keňa, Rusko, Austrálie a Namibie

Obr. 40: Procentuální zastoupení vývozců trofejí nosorožce černého ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

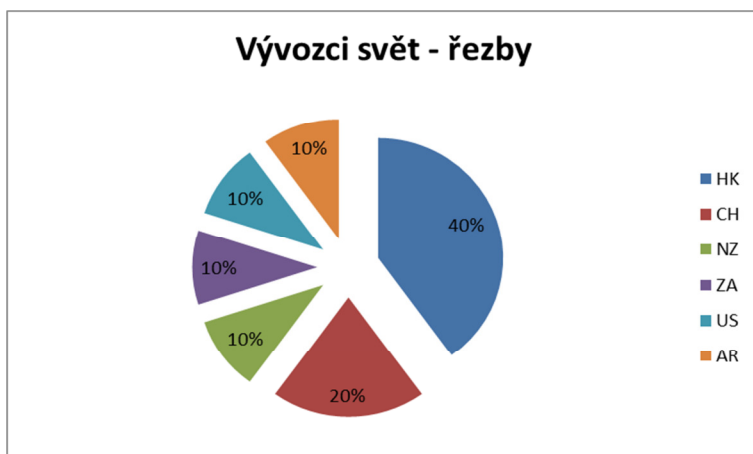
Vývoz ci trofejí:

Jihoafrická republika vyvezla celkem 24 trofejí., 7 ex. do Ruska, 5 ex. do Španělska, 3 ex. do Dánska, 2 ex. do Maďarska a po 1 ex. do Polska, Spojeného království, Mexika, Estonska, Kanady, Argentiny a Finska. Mexiko vyvezlo celkem 4 trofeje a všechny směřovaly do Portugalska. Následující státy - Nový Zéland, Keňa, Rusko, Austrálie a Namibie vyvezly každá 1 trofej, Nový Zéland do Austrálie, Keňa do Číny, Rusko do Gruzie, Austrálie do Kataru a Namibie do Rakouska.

Řezby

Řezby byly vyvezeny v celkovém počtu 10 ks (Tab. 47). Jednalo o jednotkové vývozy.

Vývozce tvořily tyto země (Obr. 41): Hong Kong 40%, Švýcarsko 20%, Nový Zéland 10%, Jihoafrická republika 10%, USA 10% a Argentina 10%.

Obr. 41: Procentuální zastoupení vývozců řezeb nosorožce černého ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

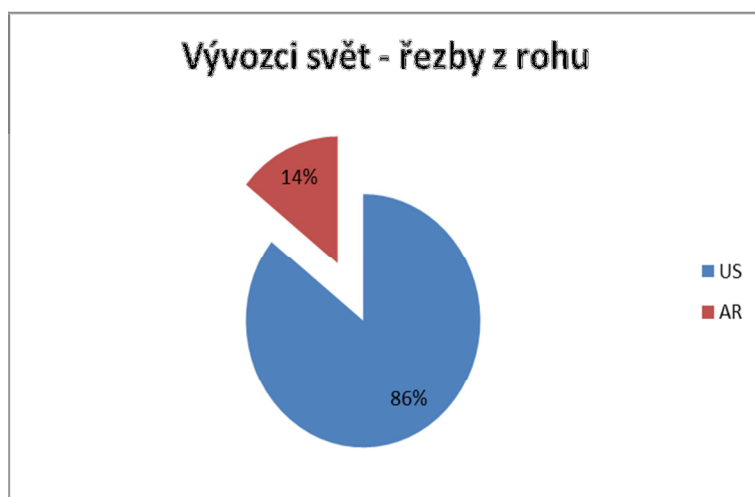
Vývozci řezeb:

Hong Kong vyvezl celkem 4 řezby, 3 ex. byly vyvezeny do Spojeného království a 1 ex. do USA. Švýcarsko vyvezlo 2 řezby, 1 ex. do Spojeného království a 1 ex. do Hong Kongu. Z Nového Zélandu, Jihoafrické republiky, USA, a Argentiny bylo vyvezeno po 1 řezbě, Nový Zéland do Hong Kongu, Jihoafrická republika do Francie, USA do Spojeného království, Argentina do Spojeného království.

Řezby z rohu

Řezby z rohu byly vyvezeny v celkovém počtu 7ks. Vývoz probíhal v roce 2006 a 2009 do 2 zemí (Tab. 47).

Vývozce představovaly tyto země: USA 86% a Argentina 14%.

Obr. 42: Procentuální zastoupení vývozců řezeb z rohu nosorožce černého ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Vývozci řezeb z rohu:

Z USA bylo vyvezeno celkem 6 řezeb z rohu, 3 ex. do Spojeného království, 2 ex. na Taiwan, 1 ex. na Bahamy. Argentina vyvezla 1 exemplář do Francie.

4.3.4.2. Export ze světa dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Živí nosorožci pocházeli z 84,4% z volné přírody, 10,9 % byli chováni v zajetí a 4,7% narození v zajetí. Většina rohů (71,8%) pocházela z období před úmluvou, 21,7% exemplářů z volné přírody, 4,3% exemplářů nemělo zdroj vyplněný a 1 exemplář (2,2%) byl konfiskát. Trofeje z 78,8% tvořily exempláře z volné přírody a v 21,2% exemplářů z období před úmluvou. V případě řezeb se jednalo v 90% o exempláře z období před úmluvou a zbylých 10% tvořily konfiskované exempláře. Všechny řezby z rohu pocházely z období před úmluvou (Tab. 48).

Tab. 48: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce černého ze světa (bez EU) dle zdroje ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - zdroj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
živí			18	5	15	2	15	1		8	64
W			17	3	13	2	13	1		5	54
C			1	1	2					3	7
F				1			2				3
roh	1	2	2	1	10	9	2	9	8	2	46
O	1	2	2	1	10	7	2	3	5		33
W								5	3	2	10
(prázdne)						2					2
I								1			1
trofeje			4	1	3	8	2	7	8		33
W			4	1	3	8	1	3	6		26
O							1	4	2		7
řezby		1	3	1	1		2	1		1	10
O		1	3	1	1		1	1		1	9
I							1				1
řezby z rohu			2			5					7
O			2			5					7
Celkem	1	3	29	8	29	24	21	18	16	11	160

Legenda k Tab. 48

W	z volné přírody	C	chov v zajetí
F	narození v zajetí	O	před úmluvou
I	konfiskované		

Účel vývozu

Z Tab. 49 vyplývá, že vývoz živých nosorožců probíhal za účelem reintrodukce / introdukce do volné přírody 70,3%, vývoz do zoo 20,3%, chov v zajetí 7,8% a pro komerční účely 1,6%. Většina rohů (69,6%) byla vyvezeny pro osobní účely, dále pak jako lovecké trofeje 17,4%, z komerčních důvodů 8,7% pro účely vymáhání práva / soudy 4,3% . Trofeje byly vyváženy jako lovecké trofeje 72,7%, osobní účely 24,2% a cirkus / putovní výstava 3,1%. Řezby byly vyváženy zejména pro komerční účely 80% a pro osobní účely 20%. Řezby z rohu byly vyváženy pro komerční účely 85,7% a osobní čely 14,3%.

Tab. 49: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce černého ze světa (bez EU) dle účelu transakce ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - účel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
živi			18	5	15	2	15	1		8	64
N			17	3	13	2	10				45
Z				2	2		2			7	13
B							3	1		1	5
T			1								1
roh	1	2	2	1	10	9	2	9	8	2	46
P	1	2	2	1	10	5	2	4	5		32
H						2		2	2	2	8
T						2		2			4
L								1	1		2
trofeje			4	1	3	8	2	7	8		33
H			4	1	3	8		3	5		24
P							1	4	3		8
Q							1				1
řezby		1	3	1	1		2	1		1	10
T		1	2	1	1		2	1			8
P			1							1	2
řezby z rohu			2			5					7
T			1			5					6
P			1								1
Celkem	1	3	29	8	29	24	21	18	16	11	160

Legenda k Tab. 49

H	lovecká trofej	T	komerční
P	osobní	N	reintrodukce nebo introdukce do volné přírody
B	chov v zajetí	Z	zoo
Q	cirkus nebo putovní výstava	L	vymáhání práva / soudy

Původ exempláře

Živí nosorožci neměli původ ve většině případů vyplněný (98,4%) a 1,6% exemplářů z Česka. Původ rohů byl nevyplněný 41,3%, neznámý 41,3%, Mozambik 4,3%, Zambie 4,3%, Keňa 4,3% a Jihoafrická republika 4,3%. V případě 75,8% trofejí nebyl původ vyplněn, 18,2% exemplářů mělo původ neznámý a 6,1% pocházely z Jihoafrické republiky. 80% řezeb měly původ neznámý, 10% nevyplněný a 10% původ v Číně. Řezby z rohu měly v 85,7% původ neznámý a 14,3% původ nevyplněný (Tab. 50).

Tab. 50: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce černého ze světa (bez EU) dle země původu ve sledovaném období 2005 - 2014

Exempláře - původ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
živí			18	5	15	2	15	1		8	64
(prázdné)			18	5	14	2	15	1		8	63
CZ					1						1
rohy	1	2	2	1	10	9	2	9	8	2	46
(prázdné)			1	1		4	1	4	6	2	19
XX	1		1		10	3	1	3			19
MZ								2			2
ZM		2									2
KE						2					2
ZA									2		2
trofeje			4	1	3	8	2	7	8		33
(prázdné)			4	1	3	8	1	2	6		25
XX							1	4	1		6
ZA								1	1		2
řezby		1	3	1	1		2	1		1	10
XX		1	3		1		1	1		1	8
(prázdné)				1							1
CN							1				1
řezby z rohu			2			5					7
XX			2			4					6
(prázdné)						1					1
Celkem	1	3	29	8	29	24	21	18	16	11	160

Legenda k Tab. 50

XX	neznámý	MZ	Mozambik
ZM	Zambie	CZ	Česká republika
KE	Keňa	CN	Čína
ZA	Jihoafrická republika		

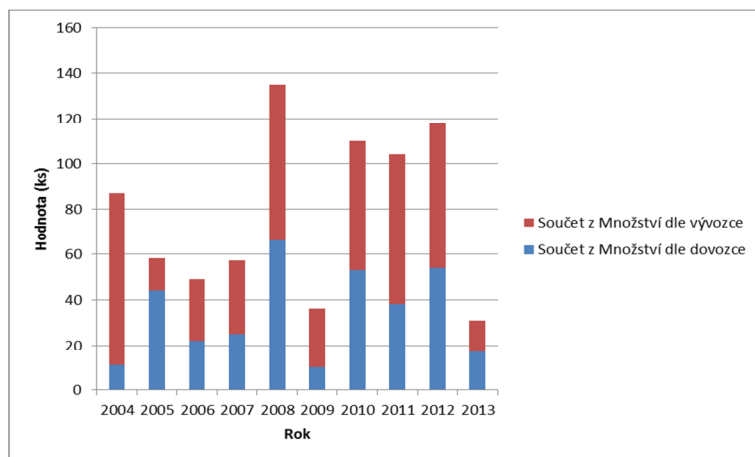
4.4. Nosorožec indický (*Rhinoceros unicornis*)

V letech 2004 - 2013 bylo obchodováno (dovoz a vývoz) celkem 10 druhů exemplářů, přičemž údaje o importu dosáhly hodnoty 340 a exportu 445 (Tab. 51). Počet obchodovaných druhů exemplářů je zhruba na polovině počtu afrických nosorožců. Nejčastěji obchodovaným exemplářem byly z hlediska importu řezby a z hlediska exportu řezby a řezby z rohu.

Tab. 51: Celkový přehled dovozu a vývozu u jednotlivých exemplářů nosorožce indického v období 2004 - 2013

Exempláře	Celkem Import	Celkem Export
řezby	200	167
řezby z rohu	80	167
živí	25	26
deriváty	15	1
rohy	13	21
lebky	2	2
kožené výrobky (malé)	2	
roh - části	2	2
kůže - části	1	1
vzorky		58
Celkem	340	445

Z hlediska časového vývoje se trend u jednotlivých exemplářů liší. Většina transakcí se uskutečnila v řádu jednotek, výjimkou byly řezby a řezby z rohu, kde probíhal poměrně pravidelný import a export i v řádu desítek až do roku 2012, v roce 2013 došlo k poklesu (Obr. 43).

Obr. 43: Přehled dovozu a vývozu všech exemplářů v období 2004 - 2013

(součet z Množství dle vývozce = vývoz, součet z Množství dle dovozce = dovoz)

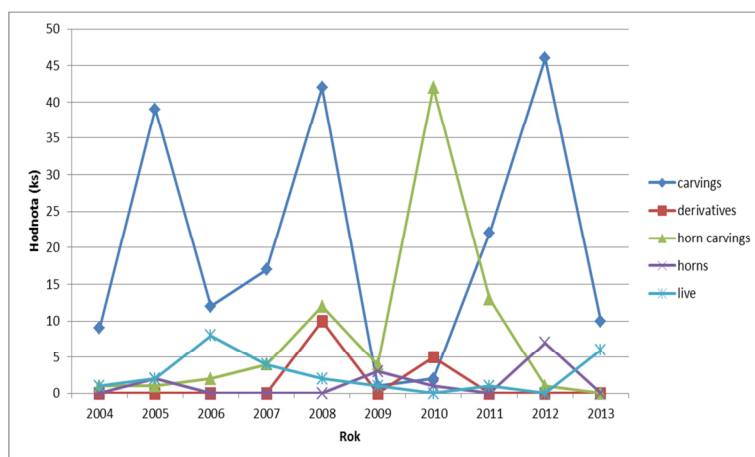
U vybraných hodnocených exemplářů (řezby, řezby z rohu, deriváty, rohy, trofeje a živí nosorožci) bylo celkem dovozeno 333 a vyvezeno 382 kusů (Tab. 52). Trofeje nebyly ve sledovaném období obchodovány.

Tab. 52: Přehled dovozu a vývozu u vybraných exemplářů v období 2004 - 2013

Exempláře	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		Celkem Import	Celkem Export
	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export				
řezby	9	13	39	3	12	11	17	8	42	21	1	18	2	13	22	56	46	24	10		200	167
řezby z rohu	1	6	1	11	2	7	4	16	12	38	4	6	42	36	13	6	1	35		6	80	167
živí	1	3	2		8	8	4	8	2	1	1	2			1			1	6	3	25	26
deriváty									10				5	1							15	1
rohy			2							4	3		1	7		2	7	4		4	13	21
Celkem	11	22	44	14	22	26	25	32	66	64	9	26	50	57	36	64	54	64	16	13	333	382

V období 2005 - 2014 byly nejvíce dováženy tyto vybrané exempláře: řezby ~ 200 ex (nejvíce v roce 2012 ~ 46 ex.), řezby z rohu ~ 80 ex. (nejvíce v roce 2010 ~42 ex.) a živí nosorožci ~25 jedinců (nejvíce v roce 2006 ~ 8 jedinců).

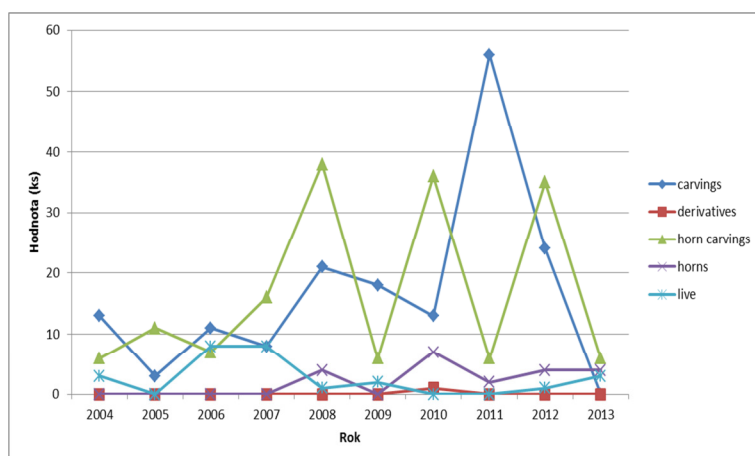
Trend v dovozu u většiny jednotlivých exemplářů zaznamenával v průběhu desetiletí výkyvy (Obr. 44).

Obr. 44: Celkový import sledovaných exemplářů nosorožce indického v období 2004 - 2013

Ve sledovaném období 2005 - 2014 byly nejvíce vyváženy tyto vybrané exempláře: řezby ~ 167 ex. (nejvíce v roce 2011 ~ 56 ex.), řezby z rohu ~ 167 ex.(nejvíce v roce 2008 ~ 38 ex.) a živí nosorožci ~ 26 ex (nejvíce v roce 2006 a 2007 ~ 8 ex.).

Největší vývozy probíhaly většinou mezi lety 2008 a 2012, v roce 2013 došlo k výraznému poklesu (Obr. 45).

Obr. 45: Celkový export sledovaných exemplářů nosorožce indického v období 2004 - 2013

Legenda k Obr. 44 a 45

carvings	řezby	horns	rohy
derivatives	řezby z rohu	live	živí nosorožci
horn carvings	deriváty		

4.4.1. Import do EU

Do zemí Evropské unie bylo celkem dovezeno 35 exemplářů (Tab. 53), z toho 29 řezeb a 6 živých nosorožců. Trofeje, rohy, deriváty a řezby z rohu nebyly ve sledovaném období do zemí EU dováženy.

Tab. 53: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce indického do EU v období 2004 - 2013

Exempláře - dovozci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	Celkem
řezby		13	2	11	1	1		1		29
GB		12	2	11				1		26
LT					1					1
ES		1								1
FR						1				1
živí	1		3		1				1	6
GB	1		1		1					3
AT			2							2
FR									1	1
Celkem	1	13	5	11	2	1		1	1	35

Legenda k Tab. 53, Obr. 45 - 46

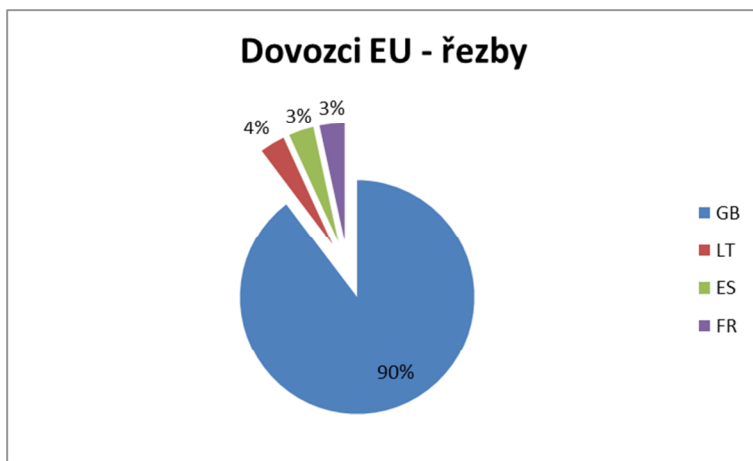
GB	Spojené království	ES	Španělsko
FR	Francie	LT	Litva
AT	Rakousko		

4.4.1.1. Import do EU dle druhu exempláře

Řezby

Řezby byly nejvíce dováženým exemplářem (Tab. 53). Jednalo se o dovozy v řádu jednotek, výjimkou byl rok 2005 ~ 13 ks a 2007 ~ 11 ks. V roce 2004 nebyla do EU dovezena žádná řezba a import řezeb ustal v roce 2011.

Mezi země, kam byly řezby dováženy, patřily tyto státy (Obr. 45): Spojené království 90%, Litva 4%, Španělsko 3% a Francie 3%.

Obr. 45: Procentuální zastoupení dovozců řezeb nosorožce indického do EU v období 2004 - 2013

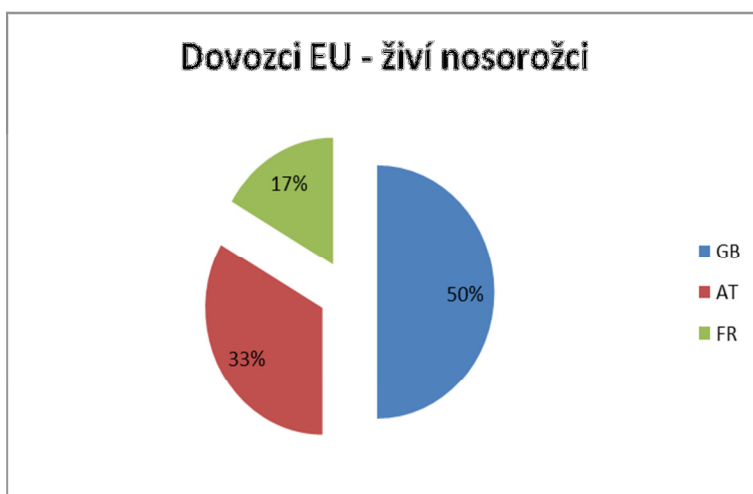
Dovozci řezeb:

Spojené království dovezlo celkem 26 řezeb, 12 ex. ze Švýcarska, 11 ex. z USA, 2 ex. z Hong Kongu a 1 ex. z Číny. Do Litvy, Španělska a Francie bylo dovezeno po 1 řezbě, do Litvy a Španělska z USA a do Francie z Indonésie.

Živí nosorožci

Živí nosorožci byli dovezeni do EU v počtu 6 jedinců (Tab. 53).

Dovozní státy reprezentovaly tyto země (Obr. 46): Spojené království 50%, Rakousko 33% a Francie 17%.

Obr. 46: Procentuální zastoupení dovozců živých nosorožců indických do EU v období 2004 - 2013

Dovozci živých nosorožců

Spojené království dovezlo celkem 2 nosorožce, oba ze Švýcarska. Rakousko dovezlo 2 nosorožce, oba z Nepálu. Francie dovezla 1 nosorožce ze Švýcarska.

4.4.1.2. Import do EU dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Nejpočetněji zastoupený exemplář řezby byl dovážen zejména jako exemplář z období před úmluvou 89,7%, jako neznámý zdroj 6,9% a z volné přírody 3,4%. Živí nosorožci byli dováženi z 50% jako exempláře chovaní v zajetí a z 33,3% jako exempláře z volné přírody a z 16,7% jako exempláře narozené v zajetí (Tab. 54).

Tab. 54: Přehled dovezených exemplářů nosorožce indického do EU dle zdroje ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - zdroj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	Celkem
řezby		13	2	11	1	1		1		29
O		13	2	9		1		1		26
U				2						2
W					1					1
živí	1		3		1				1	6
C			1		1				1	3
W			2							2
F	1									1
Celkem	1	13	5	11	2	1		1	1	35

Legenda k Tab. 54

W	z volné přírody	C	chov v zajetí
U	neznámý	O	před úmluvou
F	narození v zajetí		

Účel dovozu

Řezby byly dováženy v 100% pro komerční účely. Živí nosorožci byli dováženi především do zoo 83,3% a dále pro chov zajetí 16,7% (Tab. 55).

Tab. 55: Přehled dovezených exemplářů nosorožce indického do EU dle účelu transakce ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - účel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	Celkem
řezby		13	2	11	1	1		1		29
T		13	2	11	1	1		1		29
(prázdné)										
živí	1		3		1				1	6
Z			3		1				1	5
B	1									1
Celkem	1	13	5	11	2	1		1	1	35

Legenda k Tab. 55

T	komerční	Z	zoo
B	chov v zajetí		

Původ exempláře

Z Tab. 56 je zřejmé, že původ všech řezeb byl označen jako neznámý. Většina nosorožců (83,3%) neměla původ vyplněn, pouze v 1 případě (16,7%) se jednalo o exemplář z USA.

Tab. 56: Přehled dovezených exemplářů nosorožce indického do EU dle země původu ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - původ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	Celkem
řezby		13	2	11	1	1		1		29
XX		13	2	11	1	1		1		29
živí	1		3		1				1	6
(prázdné)			3		1				1	5
US	1									1
Celkem	1	13	5	11	2	1		1	1	35

Legenda k Tab. 56

XX	neznámý	US	USA
----	---------	----	-----

4.4.2. Export z EU

Ze zemí Evropské unie bylo celkem vyvezeno 99 exemplářů (Tab. 57), z toho 98 řezeb a 1 živý nosorožec. Vývoz ustal v roce 2012. Trofeje, rohy, řezby z rohu a deriváty nebyly ve sledovaném období ze zemí EU vyváženy.

Tab. 57: Celkový přehled vývozu vybraných exemplářů nosorožce indického z EU v období 2004 - 2013

Exempláře - vývozci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem
řezby	10	2	8	8	8	17	11	10	24	98
GB	4	2	8	7	3	1	6	1	24	56
FR				1	4	16	5	9		35
NL	5									5
LT					1					1
DE	1									1
živí					1					1
GB					1					1
Celkem	10	2	8	8	9	17	11	10	24	99

Legenda k Tab. 57, Obr. 47

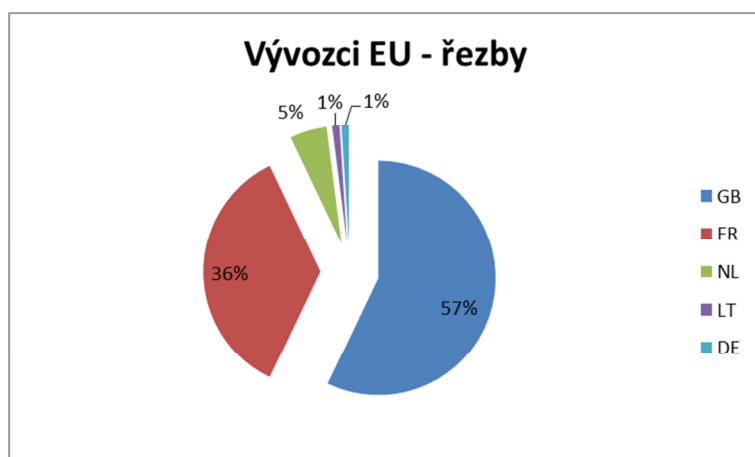
DE	Německo	LT	Litva
GB	Spojené království	CZ	Česká republika
FR	Francie	NL	Nizozemsko

4.4.2.1. Export z EU dle druhu exempláře

Řezby

Nejpočetnějším exemplářem, který byl ze zemí EU vyvážen, byly řezby. Celkem bylo vyvezeno 98 řezeb do 5 zemí EU (Tab. 57).

Mezi vývozní státy patřily tyto země (Obr. 43): Spojené království 57%, Francie 36%, Nizozemsko 5%, Litva 1% a Německo 1%.

Obr. 47: Procentuální zastoupení vývozců řezeb nosorožce indického z EU v období 2004 - 2013

Vývozci řezeb:

Spojené království se svými 56 vývozy tvořilo většinu všech exportů řezeb. 38 exemplářů bylo vyvezeno do Číny, 10 ex. do USA, 5 ex. na Taiwan, 2 ex. do Hong Kongu a 1 ex. do Guernsey. Francie vyvezla celkem 35 řezeb, 18 ex. směřovalo na Taiwan, 13 ex. do Číny a po 2 ex. do Austrálie a USA. Nizozemsko vyvezlo celkem 5 řezeb a všechny do Singapur. Z Litvy byla vyvezena 1 řezba do Číny. Z Německa byla vyvezena 1 řezba do Číny.

Živí nosorožci

Z EU byl vyvezen 1 nosorožec (Tab. 57). Vývoz proběhl v roce 2008 ze Spojeného království do Švýcarska.

4.4.2.2. Export z EU dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Řezby byly dováženy především jako exemplář z období před úmluvou 85,7%, dále pak jako neznámý zdroj 13,3% a jako exemplář z volné přírody 1%. Živí nosorožci byli narozeni v zajetí (Tab. 58).

Tab. 58: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce indického z EU dle zdroje ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - zdroj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem
řezby	10	2	8	8	8	17	11	10	24	98
O	9		6	5	6	17	7	10	24	84
U	1	2	2	3	1		4			13
W					1					1
živí					1					1
F					1					1
Celkem	10	2	8	8	9	17	11	10	24	99

Legenda k Tab. 58

W	Z volné přírody	U	neznámý
F	narození v zajetí	O	před úmluvou

Účel vývozu

Z Tab. 59 je evidentní, že naprostá většina řezeb (93,9) byla vyvážena pro komerční účely a zbývající exempláře (6,1%) pro osobní účely. Nosorožec byl vyvezen jako exemplář chovaný v zajetí.

Tab. 59: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce indického z EU dle účelu transakce ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - účel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem
řezby	10	2	8	8	8	17	11	10	24	98
T	5	2	7	8	8	17	11	10	24	92
P	5		1							6
živí					1					1
B					1					1
Celkem	10	2	8	8	9	17	11	10	24	99

Legenda k Tab. 59

B	chov v zajetí	T	komerční
P	osobní		

Původ exempláře

Dle Tab. 60 byl původ u řezeb označen jako neznámý v 78,6%, nevyplněný 16,3% a Čína 5,1%. Nosorožec pocházel z USA.

Tab. 60: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce indického z EU dle země původu ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - původ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem
řezby	10	2	8	8	8	17	11	10	24	98
XX	5	2	8	8	8	1	11	10	24	77
(prázdné)						16				16
CN	5									5
živí					1					1
US					1					1
Celkem	10	2	8	8	9	17	11	10	24	99

Legenda k Tab. 60

XX	neznámý	CN	Čína
US	USA		

4.4.3. Import do světa

Do světa (bez EU) bylo celkem dovezeno 298 vybraných exemplářů, což představuje více než osminásobek dovozu EU. Nejdováženějším artiklem byly řezby ~ 171 ex., následovaly tyto exempláře: řezby z rohu ~ 80 ex., živí nosorožci ~ 19

ex., deriváty ~ 15 ex. a rohy ~ 13 ex..Nejvíce exemplářů bylo dovezeno v roce 2008 ~ 64 ks (Tab. 61).

Tab. 61: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce indického do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Exempláře - dovozci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby	9	26	10	6	41		2	21	46	10	171
HK	9	9	10	5	37		2	20	46	10	148
US		17						1			18
CH					3						3
JP				1	1						2
řezby z rohu	1	1	2	4	12	4	42	13	1		80
HK						2	41	13			56
US	1	1	2	4	12	2	1		1		24
živí		2	5	4	1	1		1		5	19
CA		2	4					1			7
US			1	3							4
AE										4	4
AU						1					1
IN				1							1
CH					1						1
CN										1	1
deriváty					10		5				15
NZ					10		5				15
rohy		2				3	1		7		13
HK		1				3			7		11
US		1									1
SG							1				1
Celkem	10	31	17	14	64	8	50	35	54	15	298

Legenda k Tab. 61, Obr. 48 - 51

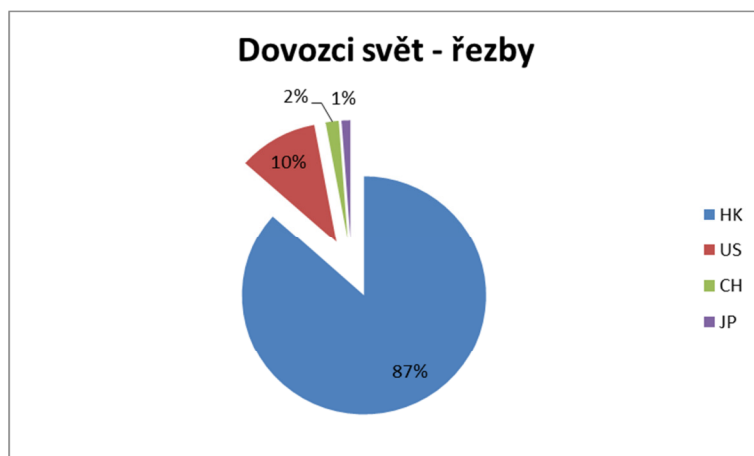
HK	Hong Kong	CN	Čína
US	USA	AU	Austrálie
CH	Švýcarsko	IN	Indie
JP	Japonsko	NZ	Nový Zéland
CA	Kanada	SG	Singapur
AE	Spojené arabské emiráty		

4.4.3.1. Import do světa dle druhu exempláře

Řezby

Nejvíce dováženým exemplářem do světa (bez EU) byly řezby. Jejich počet dosáhl 171 ex. (Tab. 61). Největší počet řezeb byl dovezen v roce 2012 ~ 46 ex..

Hlavní státy dovozu představovaly tyto země (Obr. 48): Hong Kong 87%, USA 10%, Švýcarsko 2% a Japonsko 1%.

Obr. 48: Procentuální zastoupení dovozců řezeb nosorožce indického do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

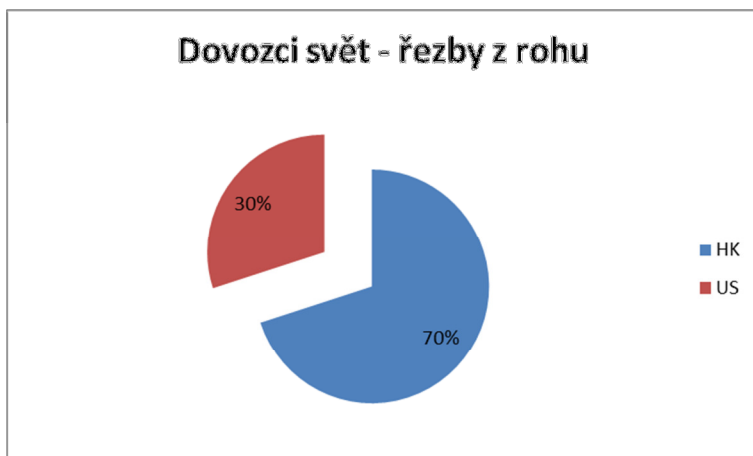
Dovozci řezeb:

Hong Kong dovezl celkem 148 řezeb, 115 ex. bylo dovezeno z USA a 33 ex. ze Spojeného království. Do USA bylo dovezeno celkem 18 řezeb, všechny z Hong Kongu. Švýcarsko dovezlo celkem 3 řezby, 2ex. z USA a 1 ex. z Hong Kongu. Japonsko dovezlo celkem 2 řezby, obě z USA.

Řezby z rohu

Řezby z rohu byly druhým nejvíce dováženým exemplářem, úhrnem bylo dovezeno 80 exemplářů do 2 zemí (Tab. 61). Nejvíce exemplářů bylo dovezeno v roce 2010 ~ 42 řezeb z rohu.

Dovozce řezeb z rohu reprezentovaly tyto země (Obr. 49): Hong Kong 70% a USA 30%.

Obr. 49: Procentuální zastoupení dovozců řezeb z rohu nosorožce indického do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Dovozci řezeb z rohu:

Hong Kong dovezl 56 exemplářů, 50 exemplářů bylo dovezeno z USA, 4 ex. ze Spojeného království a po 1 ex. z Kanady a Singapuru. Spojené státy americké dovezly 24 řezeb z rohu, 12 ex. z Hong Kongu a 9 ex. ze Spojeného království a 3 ex. z Francie.

Živí nosorožci

Celkem bylo dovezeno 19 nosorožců do 7 zemí světa, jednalo se o dovozy v řádu jednotek. (Tab. 61).

Dovozce živých nosorožců představovaly tyto země (Obr. 50): Kanada 37%, Spojené arabské emiráty 21%, USA 21%, Čína 6% a po 5% Austrálie, Indie a Švýcarsko.

Obr. 50: Procentuální zastoupení dovozců živých nosorožců indických do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Dovozci nosorožců:

Kanada dovezla 7 nosorožců, všichni jedinci byli dovezeni z USA. Do Spojených arabských emirátů byli dovezeni 4 nosorožci, všichni z USA. Do USA byli dovezeni celkem 4 nosorožci, 3 ex. z Indie a 1 ex. z Kanady. Do Číny, Austrálie, Indie a Švýcarska byl do každé země dovezen 1 nosorožec indický, do Číny z Kanady, do Austrálie od neznámého vývozce, do Indie z USA a do Švýcarska ze Spojeného království.

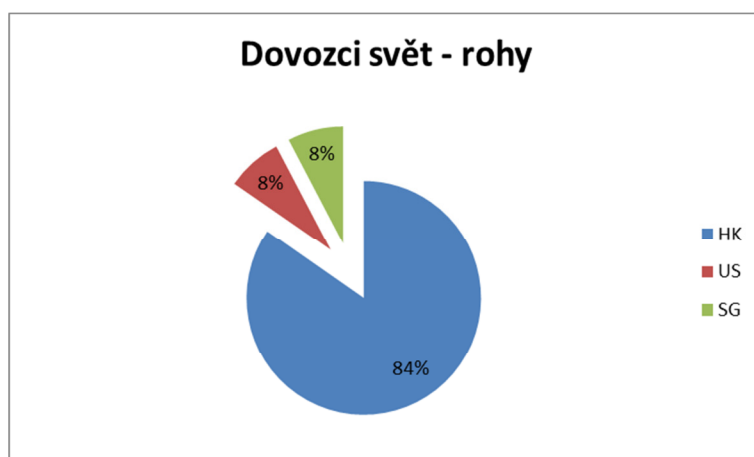
Deriváty

Do EU bylo dovezeno celkem 15 ks derivátů (Tab. 61). Všechny exempláře byly ve 2 importech dovezeny na Nový Zéland z Číny.

Rohy

Ve sledovaném období bylo dovezeno celkem 13 rohů. Jednalo se o dovozy v řádu jednotek do 3 států (Tab. 61).

Mezi státy dovozu patřily tyto země (Obr. 51): Hong Kong 84%, USA 8% a Singapur 8%.

Obr. 51: Procentuální zastoupení dovozců rohů nosorožce indického do světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Dovozci rohů:

Hong Kong dovezl celkem 11 rohů, 9 ex. z USA a 2 ex. ze Spojeného království.

USA dovezly 1 roh ze Spojeného království. Singapur dovezl 1 roh z USA.

4.4.3.2. Import do světa dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Z Tab. 62 je patrné, že většinovým zdrojem (95,3%) u řezeb byly exempláře z období před úmluvou. Zbývající zdroje tvořily exempláře nevyplněné 2,9%, neznámé zdroje 1,2% a z volné přírody 0,6%. 96,3% řezeb z rohu tvořily exempláře z období před úmluvou, zbývající podíl připadl na konfiskát 2,5% a neznámý zdroj 1,2%. U živých nosorožců převládaly exempláře narozené v zajetí 73,7% a doplnily je exempláře chované v zajetí 26,3%. Všechny deriváty byly dováženy jako konfiskáty. 100% rohů bylo dovezeno jako exempláře z období před úmluvou.

Tab. 62: Přehled dovezených exemplářů nosorožce indického do světa (bez EU) dle zdroje ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - zdroj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby	9	26	10	6	41		2	21	46	10	171
O	9	26	10	6	39			17	46	10	163
(prázdné)							2	3			5
U					2						2
W								1			1
řezby z rohu	1	1	2	4	12	4	42	13	1		80
O		1	2	4	12	3	42	13			77
U	1								1		2
I						1					1
živí		2	5	4	1	1		1		5	19
F		2	4	1	1			1		5	14
C			1	3		1					5
deriváty					10		5				15
I					10		5				15
rohy		2				3	1		7		13
O		2				3	1		7		13
Celkem	10	31	17	14	64	8	50	35	54	15	298

Legenda k Tab. 62

W	z volné přírody	C	chov v zajetí
F	narození v zajetí	O	před úmluvou
U	neznámý	I	konfiskované

Účel dovozu

Řezby byly dováženy pro komerční účely 75,5%, osobní účely 17,5%, nevyplněné 2,9%, vzdělávací účely 2,9%, vymáhání práva/soudy 0,6% a pro dovoz do cirkusu / putovní výstavu 0,6%. Řezby z rohu byly dováženy zejména pro komerční účely

97,5% a zbývající 2,5% připadlo na osobní účely. Živí nosorožci byli dováženi především jako exempláře do zoo 84,2%, pro chov v zajetí 10,5% a pro komerční účel 5,3%. Deriváty byly dováženy pouze pro osobní účely. Většina rohů (84,6%) byla dovezena pro komerční účely, 7,7% exemplářů pro osobní účely a 7,7% exemplářů pro účely cirkusu / putovní výstavy (Tab. 63).

Tab. 63: Přehled dovezených exemplářů nosorožce indického do světa (bez EU) dle účelu transakce ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - účel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby	9	26	10	6	41		2	21	46	10	171
T	3	2	6	6	39			17	46	10	129
P	1	24	4		1						30
(prázdne)							2	3			5
E	5										5
L								1			1
Q					1						1
řezby z rohu	1	1	2	4	12	4	42	13	1		80
T	1	1	2	4	12	4	41	13			78
P							1		1		2
živí		2	5	4	1	1		1		5	19
Z		2	4	3		1		1		5	16
B			1		1						2
T				1							1
deriváty					10		5				15
P					10		5				15
roh		2				3	1		7		13
T		1				3			7		11
P		1									1
Q							1				1
Celkem	10	31	17	14	64	8	50	35	54	15	298

Legenda k Tab. 63

H	lovecká trofej	Q	cirkus nebo putovní výstava
P	osobní	Z	zoo
L	vymáhání práva / soudy	B	chov v zajetí
		T	komerční

Původ exempláře

Z Tab. 64 je patrné, že původ řezeb byl neznámý 70,2% a a zbývající 29,8% řezeb mělo původ nevyplněný. Řezby z rohu měly v 100% neznámý původ. Živí nosorožci neměli původ vyplněný 84,2% a 15,8% nosorožců pocházelo z USA. Deriváty měly původ neznámý v 66,7% a nevyplněný v 33,3%. Podobný stav byl i u rohů, 53,9% rohů mělo nevyplněný původ a 46,1% mělo původ neznámý.

Tab. 64: Přehled dovezených exemplářů nosorožce indického do světa (bez EU) dle země původu ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - původ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby	9	26	10	6	41		2	21	46	10	171
XX	9	26	10	6	41			18		10	120
(prázdné)							2	3	46		51
řezby z rohu	1	1	2	4	12	4	42	13	1		80
XX	1	1	2	4	12	4	42	13	1		80
živí		2	5	4	1	1		1		5	19
(prázdné)		2	4	4				1		5	16
US			1		1	1					3
deriváty					10		5				15
XX					10						10
(prázdné)							5				5
rohý		2				3	1		7		13
(prázdné)									7		7
XX		2				3	1				6
Celkem	10	31	17	14	64	8	50	35	54	15	298

Legenda k Tab. 64

XX	neznámý	US	Spojené státy americké
----	---------	----	------------------------

4.4.4. Export ze světa

Vývoz ze světa (bez EU) téměř trojnásobně převýšil vývoz z EU. Celkem bylo ve sledovaném období vyvezeno 283 exemplářů (Tab. 65). Největší vývozy proběhly v roce 2011 ~ 54 ex.. Pouze u řezeb z rohu probíhal kontinuální export, u ostatních vybraných exemplářů se jednalo o nepravdělné vývozy. Největší podíl představovaly řezby z rohu ~ 167 ks, dále bylo vyvezeno 69 řezeb, 25 živých nosorožců, 21 rohů a 1 derivát. Trofeje nebyly v uvedeném období vyváženy.

Tab. 65: Celkový přehled vývozu vybraných exemplářů nosorožce indického ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Exempláře - vývozci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby z rohu	6	11	7	16	38	6	36	6	35	6	167
US	6	11	6	16	38	5	36		35	6	159
HK								6			6
IL			1								1
ID						1					1
řezby	3	1	3		13	1	2	46			69
US			1					46			47
HK			2		13						15
GG	2										2
JP						1					1
IL	1										1
AU							1				1
AR							1				1
CH		1									1
živí	3		8	8		2			1	3	25
US	1		3	3		2			1	2	12
CH	1		2	2						1	6
IN				3							3
NP			2								2
CA	1		1								2
rohy					4		7	2	4	4	21
US					2		4	2	4	4	16
AU					2						2
SG							1				1
BR							1				1
CH							1				1
deriváty							1				1
CH							1				1
Celkem	12	12	18	24	55	9	46	54	40	13	283

Legenda k Tab. 65, Obr. 52 - 55

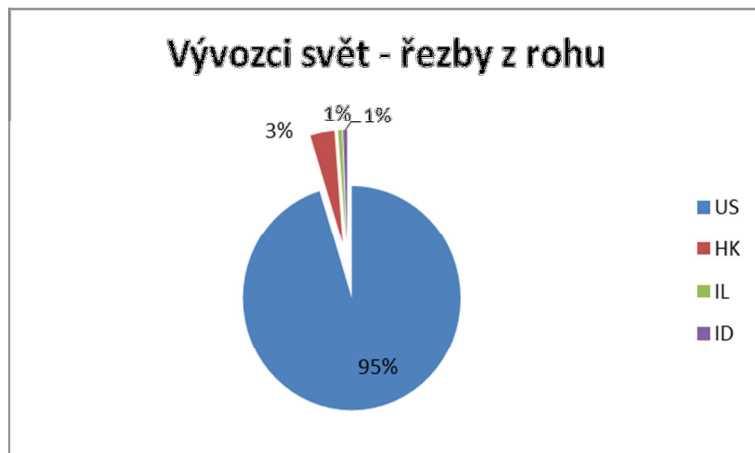
US	Spojené státy americké	IN	Indie
HK	Hong Kong	NP	Nepál
IL	Izrael	CA	Kanada
ID	Indonésie	SG	Singapur
AU	Austrálie	BR	Brazílie
JP	Japonsko	CH	Švýcarsko
AR	Argentina	GG	Guernsey

4.4.4.1. Export ze světa dle druhu exempláře

Řezby z rohu

Řezby z rohu byly nejdříve vyváženým exemplářem, s hodnotou 167 kusů tvořily cca 59% celkového exportu (Tab. 65). Po dobu celého období probíhal kontinuální vývoz, objemy vývozu se pohybovaly od jednotek po 38 ex. / rok. Z hlediska vývozu byl nejsilnějším rokem 2008 ~ 38 exemplářů.

Mezi vývozce patřily tyto země (Obr. 52): USA 95%, Hong Kong 3%, Izrael 1% a Indonésie 1%.

Obr. 52: Procentuální zastoupení vývozců řezeb z rohu nosorožce indického ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

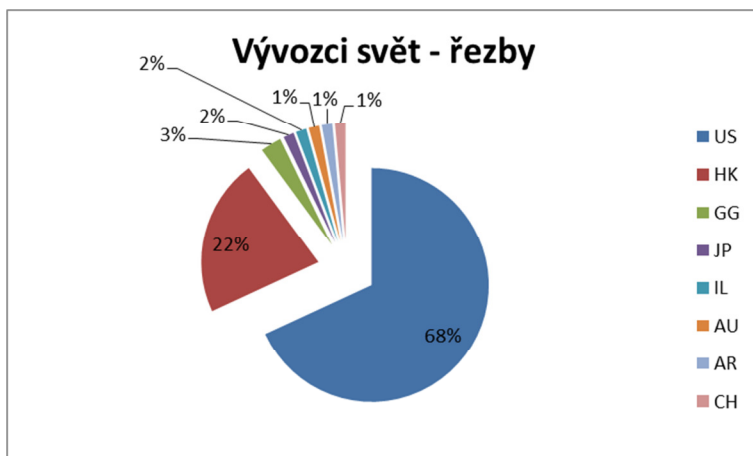
Vývozci řezeb z rohu:

Z USA bylo celkem vyvezeno 159 řezeb z rohu, 136 řezeb z rohu bylo vyvezeno do Hong Kongu, 10 ex. do Spojeného království, 4 ex. na Taiwan, 3 ex. do Číny, 2 ex. do Japonska a po 1 ex. do Singapuru, Španělska, Litvy a Francie. Hong Kong vyvezl 6 řezeb z rohu, 5 ex. do Francie a 1 ex. do Austrálie. Izrael a Indonésie vyvezly po 1 řezbě, z Izraele do Spojeného království a z Indonésie do Francie.

Řezby

Řezby v celkovém počtu 69 exemplářů byly druhým nejvíce vyváženým exemplářem (Tab. 65). Vrcholem ve vývozu byl rok 2011, kdy bylo vyvezeno 46 ex..

Státy vývozu reprezentovaly tyto země (Obr. 53): USA 68%, Hong Kong 22%, Guernsey 3%, Japonsko 2%, Izrael 2%, Austrálie, Argentina a Švýcarsko po 1%.

Obr. 53: Procentuální zastoupení vývozců řezeb nosorožce indického ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Vývozci řezeb:

USA vyvezlo celkem 47 řezeb, 46 ex. do Hong Kongu, 1 ex. na Taiwan. Hong Kong vyvezl 15 řezeb, 12 ex. do USA, 2 ex. do Spojeného království a 1 ex. do Švýcarska. Guernsey vyvezlo 2 řezby do Spojeného království. Z Austrálie, Izraele, Japonska, Argentiny a Švýcarska byla vyvezena z každé země 1 řezba, z Austrálie do Hong Kongu, z Izraele do Francie, z Japonska do USA, z Argentiny a Švýcarska do Spojeného království.

Živí nosorožci

Třetí nejpočetnější exemplář z hlediska vývozu tvořili živí nosorožci (Tab. 65). Celkový vývoz činil 25 jedinců. Vývozy probíhaly nepravidelně v řádu jednotek.

Mezi exportéry patřily tyto země (Obr. 54): USA 48%, Švýcarsko 24%, Indie 12%, Nepál 8% a Kanada 8%.

Obr. 54: Procentuální zastoupení vývozců živých nosorožců indických ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

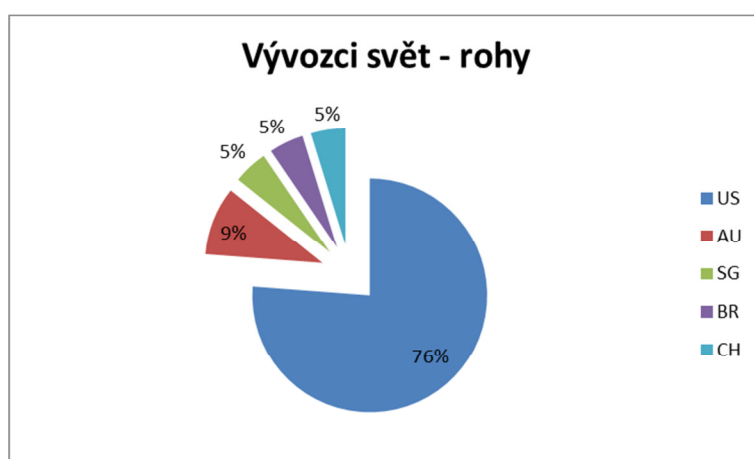
Vývozci nosorožců:

USA vyvezlo celkem 12 nosorožců, po 3 ex. do Indie a Kanady, po 2 ex. do Austrálie a Spojených arabských emirátů a 1 ex. do Singapuru a 1 ex. do Polska. Švýcarsko vyvezlo celkem 6 nosorožců, 4 ex. do Spojeného království, po 1 ex. do Španělska a Francie. Z Indie byli vyvezeni 3 nosorožci, všichni do USA. Z Nepálu byli vyvezeni 2 nosorožci do Rakouska. Kanada vyvezla 1 nosorožce do USA.

Rohy

Rohy byly vyvezeny v celkovém počtu 21 ks (Tab. 65). Jednalo o jednotkové nepravidelné vývozy.

Vývozce reprezentovaly tyto státy: (Obr. 55): USA 76%, Austrálie 9%, Singapur 5%, Brazílie 5% a Švýcarsko 5%.

Obr. 55: Procentuální zastoupení vývozců rohů nosorožce indického ze světa (bez EU) v období 2004 - 2013

Vývozci rohů:

USA vyvezlo celkem 16 rohů, 14 ex. do Hong Kongu, 2 ex. do Švýcarska. Z Austrálie byly vyvezeny 2 rohy, oba do Číny. Ze Singapuru, Brazílie a Švýcarska by vyvezen vždy 1 roh, ze Singapur do Hong Kongu, z Brazílie do Číny a z Švýcarska do Hong Kongu.

Deriváty

Celkem byl vyvezen 1 derivát ze Švýcarska do Belgie (Tab. 65).

4.4.4.2. Export ze světa dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Většina řezeb z rohů (91,6%) pocházela z období před úmluvou, dále pak z volné přírody 7,8% a konfiskát 0,6%. 76,8% řezeb představovalo exempláře z období před úmluvou a zbývajících 23,2% byly konfiskáty. Živí nosorožci v 56%% představovali jedince chované v zajetí, jedince narozené v zajetí 40% a jedince z volné přírody 4%. Všechny rohy i deriváty představovaly exempláře z období před úmluvou (Tab. 66).

Tab. 66: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce indického ze světa (bez EU) dle zdroje ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - zdroj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby z rohu	6	11	7	16	38	6	36	6	35	6	167
O		4	7	16	38	5	36	6	35	6	153
W	6	7									13
I						1					1
řezby	3	1	3		13	1	2	46			69
O	3	1	3		13	1	1	31			53
I							1	15			16
živí	3		8	8		2			1	3	25
C	1		7	4						2	14
F	2		1	3		2			1	1	10
W				1							1
rohy					4		7	2	4	4	21
O					4		7	2	4	4	21
deriváty							1				1
O							1				1
Celkem	12	12	18	24	55	9	46	54	40	13	283

Legenda k Tab. 66

W	z volné přírody	C	chov v zajetí
F	narození v zajetí	O	před úmluvou
I	konfiskované		

Účel vývozu

Z Tab. 67 vyplývá, že 90,4% řezeb z rohu bylo vyvezeno pro komerční účely, pro vzdělávací účely 7,2% a osobní důvody 2,4%. Důvodem vývozu řezeb byly komerční účely 92,8%, cirkus či putovní výstava 2,9%, osobní důvody 2,9% a nevyplněné 1,4%. Živí nosorožci byli vyváženi jako exempláře do zoo 76%, chování v zajetí 20% a nevyplněné důvody 4%. Vývoz rohů probíhal zejména pro komerční účely 81%, dále pak osobní důvody 14,3% a vývoz pro cirkus / putovní výstavu 4,7%. Derivát byl vyvezen za účelem obchodu (komerční účel).

Tab. 67: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce indického ze světa (bez EU) dle účelu transakce ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - účel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby z rohu	6	11	7	16	38	6	36	6	35	6	167
T		4	7	16	38	5	34	6	35	6	151
E	5	7									12
P	1					1	2				4
řezby	3	1	3		13	1	2	46			69
T	2		1		13		2	46			64
Q	1					1					2
P			2								2
(prázdné)		1									1
živí	3		8	8		2			1	3	25
Z	2		7	5		1			1	3	19
B			1	3		1					5
(prázdné)	1										1
rohý					4		7	2	4	4	21
T					2		5	2	4	4	17
P					2		1				3
Q							1				1
deriváty							1				1
T							1				1
Celkem	12	12	18	24	55	9	46	54	40	13	283

Legenda k Tab. 67

E	vzdělávací	T	komerční
P	osobní	N	reintrodukce nebo introdukce do volné přírody
B	chov v zajetí	Z	zoo
Q	cirkus nebo putovní výstava		

Původ exempláře

Většina řezeb z rohu (94,6%) měla původ neznámý, Čína 2,4%, nevyplněný původ 1,8% a Indie 1,2%. 98,6% řezeb bylo neznámého původu a nevyplněný původ 1,4%. Živí nosorožci neměli původ ve většině případů vyplněný (92%) a USA 8%. Rohy měly zejména původ neznámý 85,7%, dále Čína 9,5% a nevyplněný původ 4,8%. Vyvezený derivát neměl původ známý (Tab. 68).

Tab. 68: Přehled vyvezených exemplářů nosorožce indického ze světa (bez EU) dle země původu ve sledovaném období 2004 - 2013

Exempláře - původ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
řezby z rohu	6	11	7	16	38	6	36	6	35	6	167
XX	6	9	6	16	37	6	33	6	35	4	158
CN		2			1		1				4
(prázdné)			1				2				3
IN										2	2
řezby	3	1	3		13	1	2	46			69
XX	3	1	3		13		2	46			68
(prázdné)						1					1
živí	3		8	8		2			1	3	25
(prázdné)	2		7	8		2			1	3	23
US	1		1								2
rohý					4		7	2	4	4	21
XX					4		5	1	4	4	18
CN							1	1			2
(prázdné)							1				1
deriváty							1				1
XX							1				1
Celkem	12	12	18	24	55	9	46	54	40	13	283

Legenda k Tab. 68

XX	neznámý	CN	Čína
IN	Indie	US	Spojené státy americké

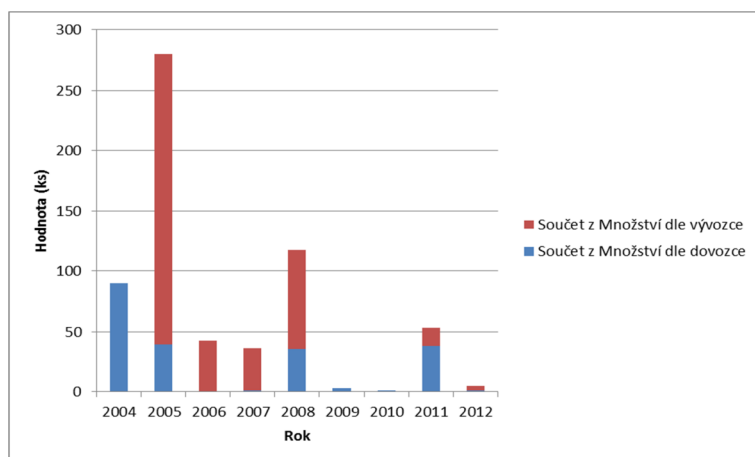
4.5. Nosorožec sumaterský (*Dicerorhinus sumatrensis*)

V letech 2004 - 2013 bylo obchodováno (dovoz a vývoz) celkem 8 druhů exemplářů, přičemž údaje o importu dosáhly hodnoty 211 a exportu 418,5 (Tab. 69). Nejčastěji obchodovaným exemplářem byly z hlediska importu i exportu vzorky. U nosorožce sumaterského bylo v porovnání s předešlymi nosorožci obchodováno (dovoz i vývoz) výrazně menší množství

Tab. 69: Celkový přehled dovozu a vývozu u jednotlivých exemplářů nosorožce sumaterského v období 2004 - 2013

Exempláře	Celkem Import	Celkem Export
vzorky	205	407,5
deriváty	4	
rohý	1	3
řezby	1	1
chlupy		2
kůže - části		3
živí		1
řezby z rohu		1
Celkem	211	418,5

Z hlediska časového vývoje se jedná o individuální nepravidelné dovozy a vývozy. Rok 2004 byl nejsilnějším dovozním rokem a následující rok byl nejvýraznějším z hlediska vývozu. V roce 2013 nebyly evidovány dovozy ani vývozy (Obr. 56).

Obr. 56: Přehled dovozu a vývozu všech exemplářů v období 2004 - 2013

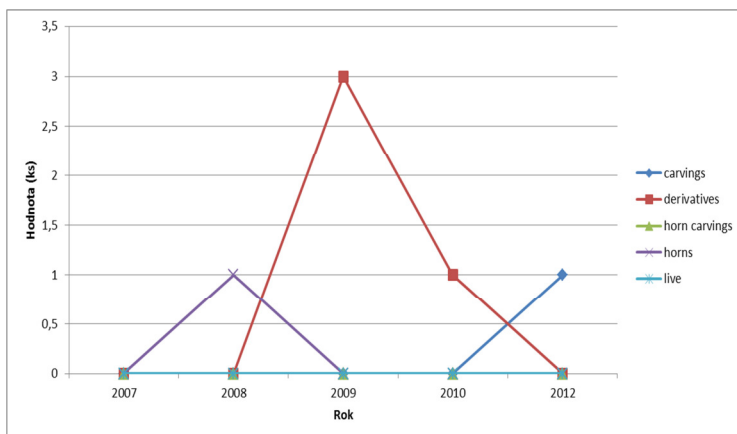
(*součet z Množství dle vývozce = vývoz, součet z Množství dle dovozce = dovoz*)

U vybraných hodnocených exemplářů bylo celkem dovozeno 6 ks a vyvezeno 6 ks (Tab. 70). Trofeje nebyly v uvedeném období dováženy ani vyváženy. Dovoz nebyl evidován u živých nosorožců a řezb z rohu a vývoz nebyl zaznamenán u exempláře deriváty.

Tab. 70: Přehled dovozu a vývozu u vybraných exemplářů v období 2004 - 2013

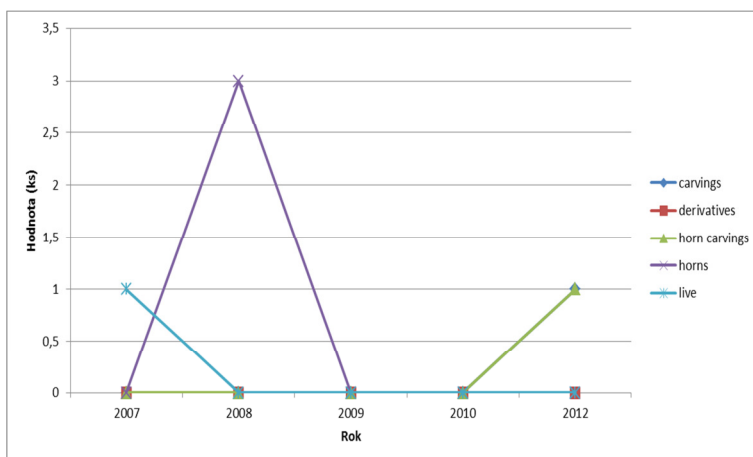
Exempláře	2007		2008		2009		2010		2012		Celkem Import	Celkem Export
	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export		
deriváty					3		1				4	
roh			1	3							1	3
řezby									1	1	1	1
živí		1										1
řezby z rohu										1		1
Celkem		1	1	3	3		1		1	2	6	6

Ve sledovaném období byly nejvíce dováženy deriváty ~ 4 ex (nejvíce v roce 2009 ~ 3 ex.). V případě dovozu exemplářů se jednalo o nepravidelné a jednotlivé dovozy bez trendu. U všech vybraných exemplářů byl zaznamenán dovoz pouze ve vybraných letech (Obr. 57).

Obr. 57: Celkový import sledovaných exemplářů nosorožce sumaterského v období 2004 - 2013

V daném období se uskutečnilo pouze několik jednotlivých vývozů o celkovém objemu 6 ex., nelze tedy mluvit o jakémkoliv trendu (Obr. 58). Nejvíce byly vyváženy rohy, a to v počtu 3 ks.

Obr. 58: Celkový export sledovaných exemplářů nosorožce sumaterského v období 2004 - 2013

Legenda k Obr. 57 a 58

carvings	řezby	horns	rohy
derivatives	deriváty	live	živí nosorožci
horn carvings	řezby z rohu		

4.5.1. Import dle druhu exempláře

Ve sledovaném období bylo celkem dovezeno 6 exemplářů, z toho 4 deriváty, 1 roh a 1 řezba (Tab. 71). Nebyly dovezeny trofeje ani řezby z rohu a živí nosorožci. Dovozy probíhaly v roce 2008, 2009, 2010 a 2012.

Tab. 71: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce sumaterského 2004 - 2013

Exempláře - dovozci	2008	2009	2010	2012	Celkem
deriváty		3	1		4
US		3			3
NZ			1		1
roh	1				1
AT	1				1
řezby				1	1
HK				1	1
Celkem	1	3	1	1	6

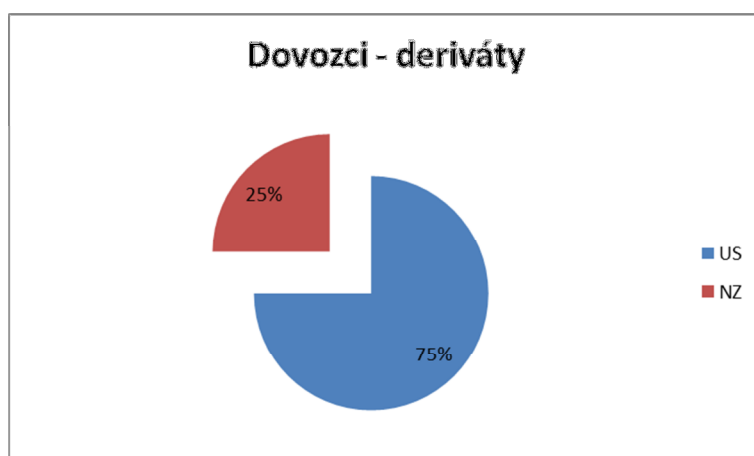
Legenda k Tab. 71, Obr. 59

NZ	Nový Zéland	US	USA
AT	Rakousko	HK	Hong Kong

Deriváty

Celkem byly dovezeny 4 exempláře ve 2 letech (2009, 2010) (Tab. 71).

Mezi dovozce patřil (Obr. 59): Nový Zéland 99% a USA 1%.

Obr. 59: Procentuální zastoupení dovozců derivátů nosorožce sumaterského v období 2004 - 2013

Dovozci derivátů:

USA dovezly 3 deriváty, všechny exempláře z Laosu. Nový Zéland dovezl 1 exempláře z Číny.

Rohy

Celkem byl dovezen 1 roh v roce 2008. Dovozcem bylo Rakousko a exemplář byl dovezen z Taiwanu.

Řezby

Celkem byla dovezena 1 řezba v roce 2012. Hong Kong dovezl 1 ex. z USA.

4.5.2. Import dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Dle Tab. 72 představovaly všechny deriváty konfiskované exempláře. Dovezený roh pocházel z exempláře z volné přírody a řezba představovala exemplář z období před úmluvou.

Tab. 72: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce sumaterského dle zdroje v období 2004 - 2013

Exempláře - zdroj	2008	2009	2010	2012	Celkem
deriváty		3	1		4
I		3	1		4
rohy	1				1
W	1				1
řezby				1	1
O				1	1
Celkem	1	3	1	1	6

Legenda k Tab. 72

I	konfiskované	W	z volné přírody
O	před úmluvou		

Účel dovozu

Jak vyplývá z Tab. 73, představovaly hlavní účel dovozu derivátů komerční důvody 75% a ve zbývajících 25% se jednalo o osobní účel. Roh byl dovezen pro účely cirkusu / putovní výstavy. Zatímco řezba byla dovezena z komerčních důvodů.

Tab. 73: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce sumaterského dle účelu v období 2004 - 2013

Exempláře - účel	2008	2009	2010	2012	Celkem
deriváty		3	1		4
T		3			3
P			1		1
rohy	1				1
Q	1				1
řezby				1	1
T				1	1
Celkem	1	3	1	1	6

Legenda k Tab. 73

P	osobní	T	komerční
Q	cirkus nebo putovní výstava		

Původ exempláře

Původ všech derivátů a řezby nebyl vyplněn. Roh měl svůj původ označen jako neznámý (Tab. 74).

Tab. 74: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce sumaterského dle původu v období 2004 - 2013

Exempláře - původ	2008	2009	2010	2012	Celkem
deriváty		3	1		4
(prázdné)		3	1		4
rohy	1				1
XX	1				1
řezby				1	1
(prázdné)				1	1
Celkem	1	3	1	1	6

Legenda k Tab. 74

XX	neznámý		
----	---------	--	--

4.5.3. Export dle druhu

Celkem bylo vyvezeno 6 exemplářů, z toho 3 rohy, 1 živý nosorožec, 1 řezba a 1 řezba z rohu (Tab. 75). Nebyly vyvezeny trofeje ani deriváty. Vývozy probíhaly v roce 2007, 2008 a 2012.

Tab. 75: Celkový přehled vývozu vybraných exemplářů nosorožce sumaterského 2004 - 2013

Exempláře - vývozci	2007	2008	2012	Celkem
rohý		3		3
AU		2		2
AT		1		1
živí	1			1
US	1			1
řezby			1	1
GB			1	1
řezby z rohu			1	1
US			1	1
Celkem	1	3	2	6

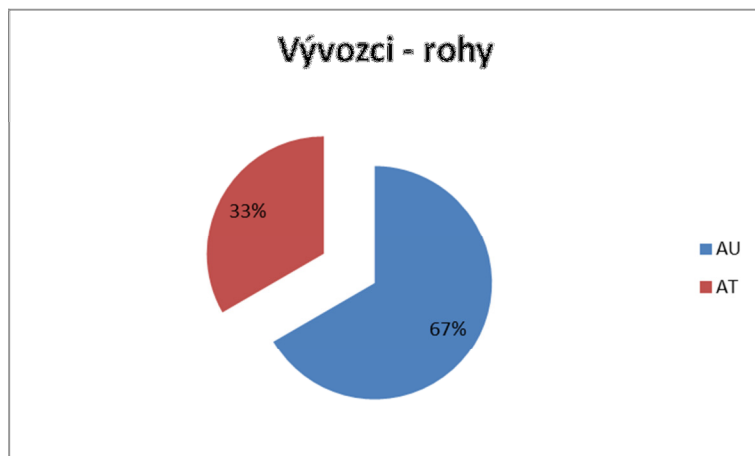
Legenda k Tab. 75, Obr. 60

AU	Austrálie	AT	Rakousko
US	USA	GB	Spojené království

Rohy

Celkem byly vyvezeny 3 rohy, vývozy se uskutečnily v roce 2008 (Tab. 75).

Mezi vývozce patřily tyto 2 státy (Obr. 60): Austrálie 67% a Rakousko 33%.

Obr. 60: Procentuální zastoupení vývozců rohů nosorožce sumaterského v období 2004 - 2013

Vývozci rohů:

Austrálie vyvezla celkem 2 rohy, vývoz proběhl v roce 2008 do Číny. Rakousko vyvezlo celkem 1 roh. Jednalo se o vývoz na Taiwan, a to v roce 2008.

Živí nosorožci

Celkem byl vyvezen 1 nosorožec (Tab. 75). Vývozcem byly Spojené státy americké, které v roce 2007 vyvezly 1 ex. do Indonésie.

Řezby

Celkem byla vyvezena 1 řezba (Tab. 75). Vývoz proběhl v roce 2012 ze Spojeného království na Taiwan.

Řezby z rohu

Byla vyvezena 1 řezba z rohu (Tab. 75). Vývoz proběhl v roce 2012 ze Spojených států amerických do Hong Kongu.

4.5.4. Export dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Většina rohů (66,7%) pocházela z období před úmluvou, zbývající exemplář pocházel z volné přírody. Vyvezený nosorožec pocházel z chovu v zajetí. V případě řezeb i řezeb z rohu se jednalo o exempláře z období před úmluvou (Tab. 76).

Tab. 76: Celkový přehled vývozu vybraných exemplářů nosorožce sumaterského dle zdroje v období 2004 - 2013

Exempláře - zdroj	2007	2008	2012	Celkem
rohý		3		3
O		2		2
W		1		1
živí	1			1
C	1			1
řezby			1	1
O			1	1
řezby z rohu			1	1
O			1	1
Celkem	1	3	2	6

Legenda k Tab. 76

C	chov v zajetí	W	z volné přírody
O	před úmluvou		

Účel dovozu

Jak vyplývá z Tab. 77, představovaly hlavní účel vývozu rohů osobní důvody 66,7% a ve zbývajících 33,3% se jednalo o vývoz pro účely cirkusu / putovní výstavy.

Nosorožec byl vyvezen pro účely zoologické zahrady. Zatímco řezba a řezba z rohu byla vyvezena pro komerční účely.

Tab. 77: Celkový přehled vývozu vybraných exemplářů nosorožce sumaterského dle účelu v období 2004 - 2013

Exempláře - účel	2007	2008	2012	Celkem
roh		3		3
P		2		2
Q		1		1
živí	1			1
Z	1			1
řezby			1	1
T			1	1
řezby z rohu			1	1
T			1	1
Celkem	1	3	2	6

Legenda k Tab. 77

P	osobní	T	komerční
Q	cirkus nebo putovní výstava	Z	zoo

Původ exempláře

Původ všech rohů, řezby a řezby z rohu nebyl znám. Vyvezený nosorožec neměl původ vyplněn (Tab. 78).

Tab. 78: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce sumaterského dle původu v období 2004 - 2013

Exempláře - původ	2007	2008	2012	Celkem
roh		3		3
XX		3		3
živí	1			1
(prázdné)	1			1
řezby			1	1
XX			1	1
řezby z rohu			1	1
XX			1	1
Celkem	1	3	2	6

Legenda k Tab. 78

XX	neznámý		
----	---------	--	--

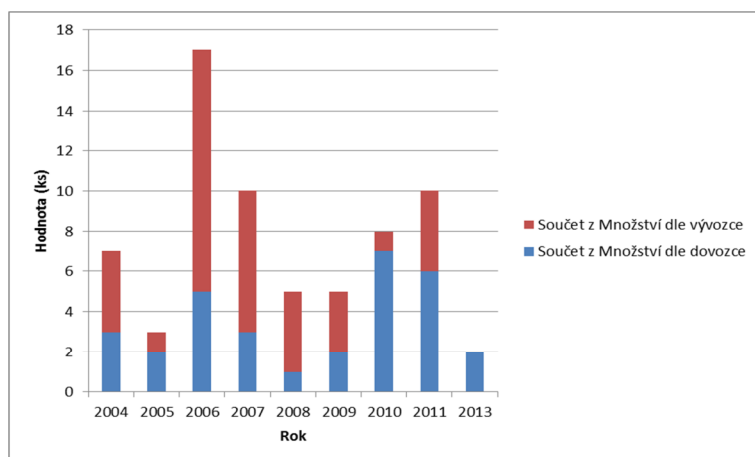
4.6. Nosorožec jávský (*Rhinoceros sondaicus*)

V letech 2004 - 2013 bylo obchodováno (dovoz a vývoz) celkem 8 druhů exemplářů, přičemž údaje o importu dosáhly hodnoty 31 ex. a exportu 36 ex. (Tab. 79). Nejčastěji obchodovaným exemplářem byly z hlediska importu řezby ~ 14 ex. a z hlediska exportu také řezby ~ 12 ex..

Tab. 79: Celkový přehled dovozu a vývozu u jednotlivých exemplářů nosorožce jávského v období 2004 - 2013

Exempláře	Celkem Import	Celkem Export
řezby	14	12
roh	5	7
řezby z rohu	5	8
vzorky	3	8
zuby	2	
deriváty	1	
roh - části	1	
trofeje		1
Celkem	31	36

Z hlediska časového vývoje se jednalo o nepravidelné dovozy a vývozy v řádu jednotek. Souvislejší dovozy a vývozy byly evidovány pouze u exempláře řezby. Rok 2010 byl nejsilnějším z hlediska dovozu, nejvíce vývozů se uskutečnilo v roce 2006. V roce 2013 došlo k výraznému poklesu importu, export neproběhl (Obr. 61).

Obr. 61: Přehled dovozu a vývozu všech exemplářů v období 2004 - 2013

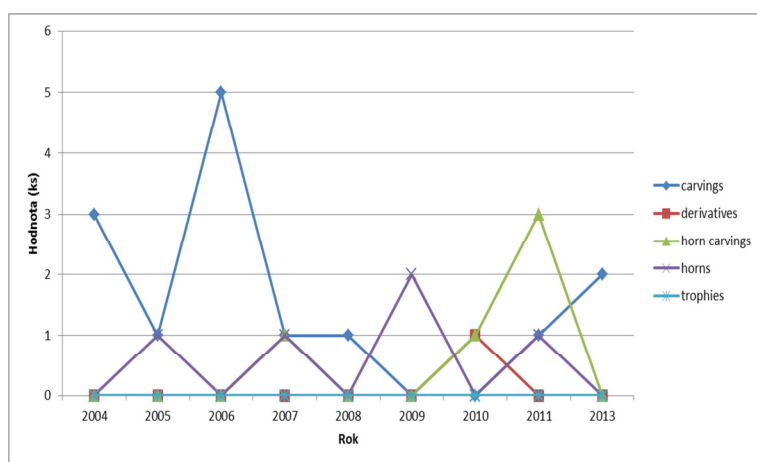
(součet z Množství dle vývozce = vývoz, součet z Množství dle dovozce = dovoz)

U vybraných hodnocených exemplářů bylo celkem obchodováno 53 ex., dovozeno 25 ks exemplářů a vyvezeno 28 ks exemplářů. V rámci importu a exportu nebyly zaznamenány žádné transakce s živými nosorožci (Tab. 80).

Tab. 80: Přehled dovozu a vývozu u vybraných exemplářů v období 2004 - 2013

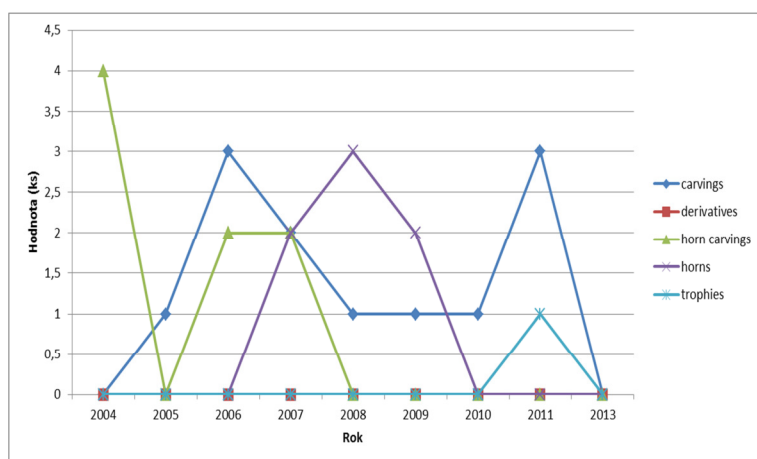
Exempláře	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2013		Celkem Import	Celkem Export
	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export				
řezby	3		1	1	5	3	1	2	1	1		1	1	3	2			14	12	
rohy			1				1	2		3	2				1			5	7	
řezby z rohu		4				2	1	2				1		3				5	8	
deriváty												1						1	1	
trofeje															1				1	
Celkem	3	4	2	1	5	5	3	6	1	4	2	3	2	1	5	4	2	25	28	

Celkem bylo dovezeno 25 exemplářů. Ve sledovaném období byly nejvíce dováženy řezby ~ 14 ex.. Dovozy vybraných exemplářů probíhaly v řádu jednotek a nepravidelně, pouze u řezeb lze hovořit o souvislejším dovozu. Trofeje nebyly ve sledovaném období dováženy (Obr. 56).

Obr. 62: Celkový import sledovaných exemplářů nosorožce jávského v období 2004 - 2013

V daném období se uskutečnilo pouze několik jednotlivých vývozu o celkovém objemu 28 ex.. Jistá kontinuita byla zaznamenána pouze u řezeb(Obr. 63), které zároveň byly nejvyváženenějším exemplářem ~ 12 ex.. Vývoz nebyl zaznamenán u derivátů.

Obr. 63: Celkový export sledovaných exemplářů nosorožce jávského v období 2004 - 2013

Legenda k Obr.. 62 a 63

carvings	řezby	horns	rohy
derivatives	deriváty	trophies	trofeje
horn carvings	řezby z rohu		

4.6.1. Import dle druhu exempláře

Celkem bylo dovezeno 25 exemplářů do 7 zemí, z toho 14 řezeb, 5 rohů a 11 řezeb, 5 rohů, 5 řezeb z rohu a 1 derivát (Tab. 81). Nejvíce exemplářů bylo dovezeno v roce 2006 a 2011 po 5 kusech. Dovoz trofejí a nosorožců neproběhl.

Země EU v dovozu reprezentovaly Spojené království a Rakousko. Spojené království dovezlo 3 řezby. Rakousko dovezlo 1 roh.

Tab. 81: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce jávského 2004 - 2013

Exempláře - dovozci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	Celkem
řezby	3	1	5	1	1			1	2	14
HK	2			1	1				2	8
GB	1		2							3
US			1					1		2
RU		1								1
rohy		1		1		2		1		5
HK						1		1		2
SG						1				1
US				1						1
AT		1								1
řezby z rohu				1			1	3		5
HK							1	3		4
US				1						1
deriváty							1			1
NZ							1			1
Celkem	3	2	5	3	1	2	2	5	2	25

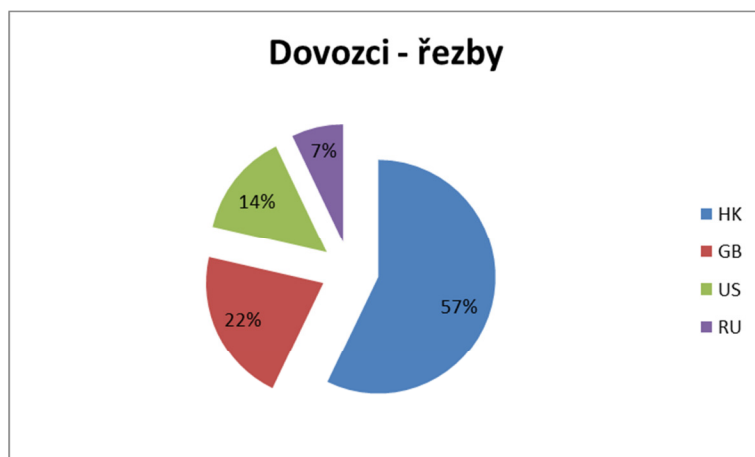
Legenda k Tab. 81, Obr. 64 - 66

NZ	Nový Zéland	US	Spojené státy americké
AT	Rakousko	HK	Hong Kong
GB	Spojené království	RU	Rusko
SG	Singapur		

Řezby

Úhrnem bylo dovezeno 14 řezeb do 4 zemí. Největší objem importu se uskutečnil v roce 2006 ~ 5ex.

K dovozcům řezeb patřily tyto země (Obr. 64): Hong Kong 57%, Spojené království 22% USA 14%, a Rusko 7%.

Obr. 64: Procentuální zastoupení dovozců řezeb nosorožce jávského v období 2004 - 2013

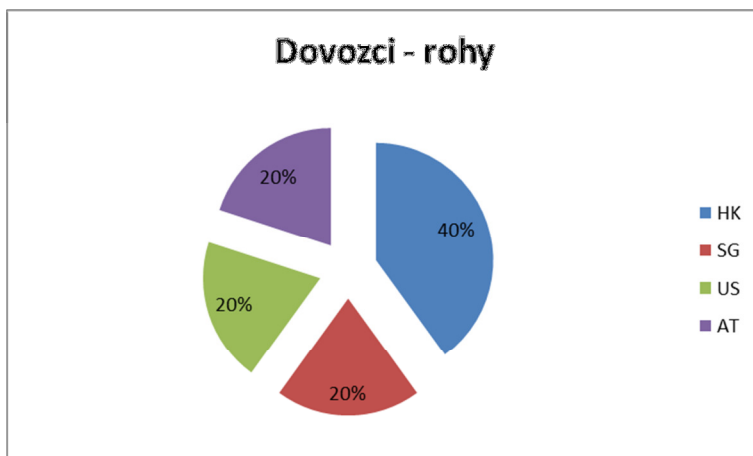
Dovozci řezeb:

Hong Kong dovezl celkem 8 řezeb, 4 ex. z USA, 2 ex. z Francie, a 2 ex. z Jihoafrické republiky. Spojené království dovezlo 3 řezby, 2 ex. z Hong Kongu a 1 ex. z USA. USA dovezly 2 řezby, po 1 ex. z Francie a Hong Kongu. Rusko dovezlo 1 řezbu z Rakouska.

Rohy

Celkem byl dovezen 5 rohů.

Mezi dovozce patřily tyto státy (Obr. 65): Hong Kong 40%, Singapur 20%, USA 20% a Rakousko 20%.

Obr. 65: Procentuální zastoupení dovozců rohů nosorožce jávského v období 2004 - 2013

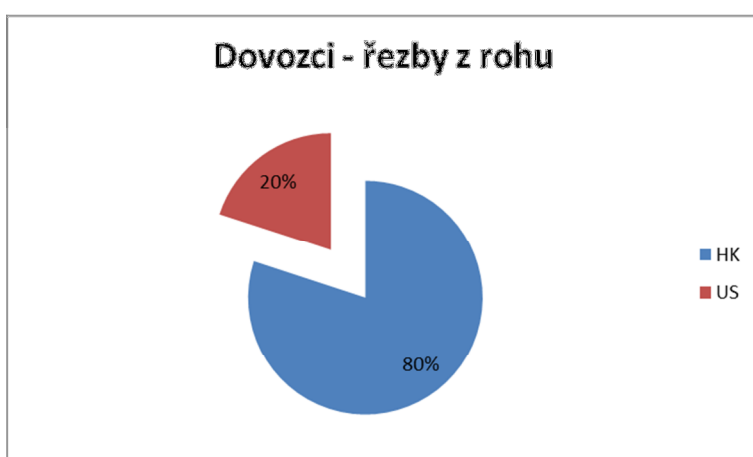
Dovozci rohů:

Hong Kong dovezl 2 rohy, 1 ex. z Kanady a 1 ex. ze Singapuru. Singapur, Rakousko a USA dovezly každý 1 roh, Singapur z Francie, USA z Nového Zélandu a Rakousko z Ruska.

Řezby z rohu

Celkem bylo dovezeno 5 řezeb z rohu do 2 zemí.

Dovozce tvořily tyto státy (Obr. 66): Hong Kong 80% a USA 20%.

Obr. 66: Procentuální zastoupení dovozců řezeb z rohu nosorožce jávského v období 2004 - 2013

Dovozci řezeb z rohu:

Hong Kong dovezl dohromady 4 řezby z rohu, 3 ex. z Kanady a 1 ex. z Francie. USA dovezly 1 exemplář z Rakouska.

Deriváty

Celkem byl dovezen 1 exemplář v roce 2010 (Tab. 81). Derivát byl dovezen na Nový Zéland z Číny.

4.6.2. Import dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Dle Tab. 82 představovaly všechny deriváty konfiskované exempláře. Rohy i řezby z rohu představovaly exempláře z období před úmluvou. Většina řezeb (85,7%) byly exempláře z období před úmluvou a zbývající 2 exempláře (14,3%) představovaly konfiskát a exemplář z volné přírody.

Tab. 82: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce jávského dle zdroje v období 2004 - 2013

Exempláře - zdroj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	Celkem
řezby	3	1	5	1	1			1	2	14
O	2	1	5	1	1				2	12
W	1									1
I								1		1
rohy		1		1		2		1		5
O		1		1		2		1		5
řezby z rohu				1			1	3		5
O				1			1	3		5
deriváty							1			1
I							1			1
Celkem	3	2	5	3	1	2	2	5	2	25

Legenda k Tab. 82

I	konfiskované	W	z volné přírody
O	před úmluvou		

Účel dovozu

Jak vyplývá z Tab. 83, všechny deriváty byly dovezeny pro osobní účely. Většina řezeb (71,4%) byla dovezena pro komerční účely, dále pak pro osobní účely 21,4% a pro účely cirkusu / putovní výstavy 7,2%. Dovoz rohů probíhal za účelem komerce 60% a cirkusu / putovní výstavy 40%. Řezby z rohu byly dováženy jako exempláře pro komerční účely 80% a jako exempláře pro vzdělávací účely 20%.

Tab. 83: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce jávského dle účelu v období 2004 - 2013

Exempláře - účel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	Celkem
řezby	3	1	5	1	1			1	2	14
T	1		4	1	1			1	2	10
P	2		1							3
Q		1								1
rohy		1		1		2		1		5
T				1		1		1		3
Q		1				1				2
řezby z rohu				1			1	3		5
T							1	3		4
E				1						1
deriváty							1			1
P							1			1
Celkem	3	2	5	3	1	2	2	5	2	25

Legenda k Tab. 83

P	osobní	T	komerční
Q	cirkus nebo putovní výstava	E	vzdělávací

Původ exempláře

Původ derivátů nebyl vyplněn. Řezby měly původ označen jako neznámý v 92,9%, ve zbývajícím případě (1 ex.) se jednalo o Čínu 7,1%. Původ rohů byl v 60% označen jako neznámý a ve zbylých 40% figurovala Čína. Řezby z rohu měly ve všech případech původ označený jako neznámý (Tab. 84).

Tab. 84: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce jávského dle původu v období 2004 - 2013

Exempláře - původ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	Celkem
řezby	3	1	5	1	1			1	2	14
XX	3	1	5		1			1	2	13
CN				1						1
rohy		1		1		2		1		5
XX		1		1				1		3
CN						2				2
řezby z rohu				1			1	3		5
XX				1			1	3		5
deriváty (prázdné)							1			1
Celkem	3	2	5	3	1	2	2	5	2	25

Legenda k Tab. 84

XX	neznámý	CN	Čína
----	---------	----	------

4.6.3. Export dle druhu

Celkem bylo vyvezeno 28 exemplářů, z toho 12 řezeb, 8 řezeb z rohu, 7 rohů a 1 trofej (Tab. 85). Nebyli vyváženi živí nosorožci ani deriváty. Vývozy probíhaly na úrovni jednotek. Z hlediska objemu bylo nejvíce exemplářů vyvezeno 6 exemplářů v roce 2007.

Země EU zde reprezentovala Francie, Nizozemsko a Rakousko. Celkem vyvezly 10 exemplářů. Francie vyvezla 5 řezeb a 2 rohy. Nizozemsko vyvezlo 1 řezbu. Rakousko vyvezlo 2 rohy.

Tab. 85: Celkový přehled vývozu vybraných exemplářů nosorožce jávského 2004 - 2013

Exempláře - vývozci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Celkem
řezby		1	3	2	1	1	1	3	12
FR				1	1	1		2	5
HK			3						3
CA							1	1	2
RU		1							1
NL				1					1
řezby z rohu	4		2	2					8
US	4		2	2					8
rohy				2	3	2			7
AU					2				2
AT				2					2
FR					1	1			2
SG						1			1
trofeje								1	1
AU								1	1
Celkem	4	1	5	6	4	3	1	4	28

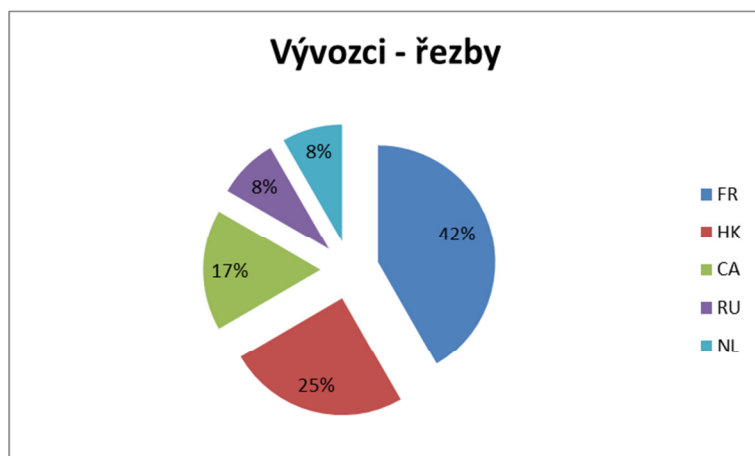
Legenda k Tab. 85, Obr. 67 - 68

FR	Francie	NL	Nizozemsko
HK	Hong Kong	AU	Austrálie
CA	Kanada	AT	Rakousko
RU	Rusko	SG	Singapur
US	USA		

Řezby

Úhrnem bylo vyvezeno 12 řezeb do 5 zemí.

Mezi vývozce patřila (Obr. 67): Francie 42%, Hong Kong 25%, Kanada 17%, Rusko 8% a Nizozemsko 8%.

Obr. 67: Procentuální zastoupení dovozců řezeb nosorožce jávského v období 2004 - 2013

Vývozci řezeb:

Francie vyvezla celkem 5 řezeb, 3 ex. do Číny a po 1 ex. do USA a Singapuru. Hong Kong vyvezl celkem 3 řezby, 2 ex. do Spojeného království a 1 ex. do USA. Kanada vyvezla 2 řezby, obě směřovaly do Hong Kongu. Rusko vyvezlo 1 exemplář do Rakouska a Nizozemsko vyvezlo 1 ex. do USA.

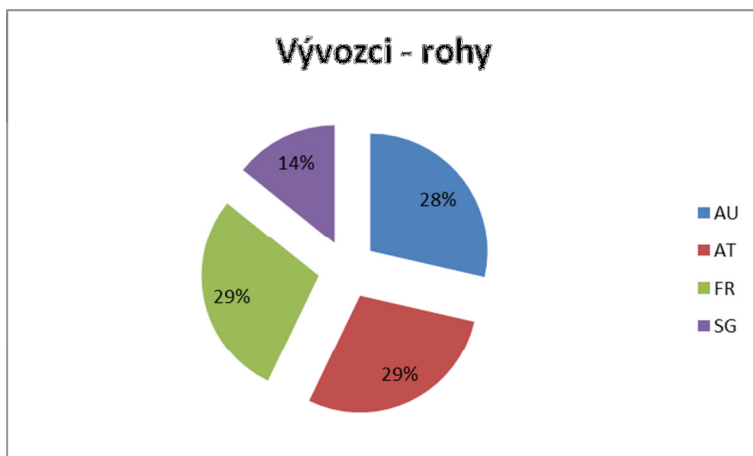
Řezby z rohu

Úhrnem bylo vyvezeno 8 řezeb z rohu, 4 ex. do Hong Kongu, 2 ex. do Rakouska a po 1 ex. do Spojeného království a na Taiwan.

Rohy

Celkem bylo vyvezeno 7 rohů, vývozy se uskutečnily v letech 2007 - 2009.

Mezi vývozce patřily tyto státy (Obr. 68): Rakousko 29%, Francie 29%, Austrálie 28% a Singapur 14%.

Obr. 68: Procentuální zastoupení vývozců rohů nosorožce jávského v období 2004 - 2013

Vývozci rohů:

Austrálie vyvezla celkem 2 rohy, oba exempláře do Číny. Rakousko vyvezlo 2 rohy do USA. Francie vyvezla 2 rohy, 1 ex. do USA a 1 ex. do Spojeného království. Singapur vyvezl 1 roh do Hong Kongu.

Trofeje

Celkem byla vyvezena 1 trofej v roce 2011, jednalo se o vývoz z Austrálie do Kanady.

4.6.4. Export dle zdroje, účelu a původu exempláře

Zdroj exempláře

Všechny řezby, rohy a řezby z rohu byly vyvezeny jako exempláře z období před úmluvou. Vyvezená trofej pocházela z volné přírody (Tab. 86).

Tab. 86: Celkový přehled vývozu vybraných exemplářů nosorožce jávského dle zdroje v období 2004 - 2013

Exempláře - zdroj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Celkem
řezby		1	3	2	1	1	1	3	12
O		1	3	2	1	1	1	3	12
řezby z rohu	4		2	2					8
O	4		2	2					8
rohy				2	3	2			7
O				2	3	2			7
trofeje								1	1
W								1	1
Celkem	4	1	5	6	4	3	1	4	28

Legenda k Tab. 86

O	před úmluvou	W	z volné přírody
---	--------------	---	-----------------

Účel dovozu

Jak vyplývá z Tab. 87, představovaly hlavní účel vývozu řezeb komerční důvody 75%, dále pak osobní účely 16,7% a cirkus / putovní výstava 8,3%. Řezby z rohu byly vyvezeny pro účely komerční 75% a vzdělávací 25%. Rohy byly vyvezeny za účelem cirkusu / putovní výstavy 42,8%, osobní účely 28,6% a komerční důvody 28,6%. Trofej byla vyvezena pro komerční účely.

Tab. 87: Celkový přehled vývozu vybraných exemplářů nosorožce jávského dle účelu v období 2004 - 2013

Exempláře - účel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Celkem
řezby		1	3	2	1	1	1	3	12
T			1	2	1	1	1	3	9
P			2						2
Q		1							1
řezby z rohu	4		2	2					8
T	4		2						6
E				2					2
rohy				2	3	2			7
Q				2		1			3
T					1	1			2
P					2				2
trofeje								1	1
T								1	1
Celkem	4	1	5	6	4	3	1	4	28

Legenda k Tab. 87

P	osobní	T	komerční
---	--------	---	----------

Q	cirkus nebo putovní výstava	E	vzdělávací
---	-----------------------------	---	------------

Původ exempláře

Původ řezeb byl v 75% neznámý a v 25% Čína. Řezby z rohu měly většinou neznámý původ (87,5%) a ve 12,5% figurovala Čína. Rohy byly v 57,1% neznámého původu a 42,9% pocházelo z Číny. Trofej byla neznámého původu (Tab. 88).

Tab. 88: Celkový přehled dovozu vybraných exemplářů nosorožce jávského dle původu v období 2004 - 2013

Exempláře - původ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Celkem
řezby		1	3	2	1	1	1	3	12
XX		1	3		1		1	3	9
CN				2		1			3
řezby z rohu	4		2	2					8
XX	4		1	2					7
CN			1						1
roh				2	3	2			7
XX				2	2				4
CN					1	2			3
trofeje								1	1
XX								1	1
Celkem	4	1	5	6	4	3	1	4	28

Legenda k Tab. 88

XX	neznámý	CN	Čína
----	---------	----	------

4.7. Shrnutí dle vybraných exemplářů

1. Živí nosorožci

Celkově nejvíce dovážený exemplář (35,8%), na dovozu se druhově podílel nosorožec tuponosý (85,4%), nosorožec černý (12,1%) a nosorožec indický (2,5%). Největším importérem v EU byly tyto země: Francie (1,6%), Německo (1,2%) a Spojené království (0,9%); ve světě: Namibie (39,2%), Čína (16,8%) a Jihoafrická republika (8,3%). Většina nosorožců pocházela z volné přírody (71,8%), u 96% nebyl vyplněn původ a byli dováženi za účelem reintrodukce / introdukce do volné přírody (39,4%) a přemístění do zoologické zahrady (36,6%).

Z hlediska vývozu byli nosorožci druhým nejvíce vyváženým exemplářem (25,9%), na vývozu se druhově podílel nosorožec tuponosý (88,5%), nosorožec černý (8,6%), nosorožec indický (2,8%) a nosorožec sumaterský (0,1%). Největším exportéry v EU představovaly tyto státy: Spojené království (1%), Česká republika (0,9%) a Německo (0,2%); ve světě: Jihoafrická republika (70,8%), Keňa (9,7%) a Namibie (3,8%). Většina vyvezených nosorožců pocházela z volné přírody, u 96,6% nebyl vyplněn původ a byli vyvázeni za účelem přemístění do zoologických zahrad (33,7%) a chovu v zajetí (23,9%).

2. Trofeje

Druhý nejvíce dovážený exemplář (25,8%), na celkovém dovozu se druhově podílel nosorožec tuponosý (96,3%) a nosorožec černý (3,7%). Největším importérem v EU představovaly tyto státy: Španělsko (10,1%), Dánsko (4,5%) a Polsko (4,4%); ve světě: USA (43,8%), Vietnam (9,9%) a Mexiko (3,8%). Významná většina trofejí pocházela z volné přírody (96,3%), u 96,2% exemplářů nebyl původ vyplněn a 93% exemplářů bylo dovezeno jako lovecké trofeje.

Z hlediska vývozu představovaly trofeje nejvíce vyvážený exemplář (39,4%), na vývozu se druhově podílel nosorožec tuponosý (97,2%), nosorožec černý (2,7%) a nosorožec jávský (0,1%). Největší exportéry v EU reprezentovaly tyto země: Německo (0,2%), Portugalsko (0,1%), Spojené království (0,1%), Francie (0,1%) a Řecko (0,1%); ve světě: Jihoafrická republika (94,7%), Namibie (2,6%) a Mexiko (0,5%). 95,4% vyvezených trofejí pocházelo z volné přírody, u 96,6% nebyl vyplněn původ a byly vyvezeny jako lovecké trofeje (95,6%).

3. Rohy

Třetí nejčastěji dovážený exemplář (12,1%), na celkovém dovozu se podílel nosorožec tuponosý (85,5%), nosorožec černý (8,8%), nosorožec indický (3,9%), nosorožec jávský (1,5%) a nosorožec sumaterský (0,3%). Hlavní importérem v EU byly tyto země: Polsko (6%), Německo (4,8%), Slovensko (4,2%); ve světě: Vietnam (36,3%), USA (16%) a Thajsko (7,9%). Většina rohů (84,6%) pocházela z volné přírody, u 81,3% nebyl vyplněn původ a byly dovezeny zejména jako lovecká trofej (73,4%).

V souvislosti s vývozem představovaly třetí nejčastěji obchodovaný exemplář (20,9%), na vývozu se druhově podílel nosorožec tuponosý (88,8%), nosorožec černý (7%), nosorožec indický (2,8%), nosorožec jávský (1%) a

nosorožec sumaterský (0,4%). Hlavní vývozce v EU reprezentovaly tyto státy: Francie (0,7%), Německo (0,5%), Rakousko (0,4%) a Spojené království (0,4%); ve světě: Jihoafrická republika (86,2%), Austrálie (3,8%) a USA (2,3%). Vyváženě rohy pocházely většinou z volné přírody (87,1%), u 87,9% nebyly označen původ a ve většině případů byly vyváženy jako lovecké trofeje (84,8%).

4. Deriváty

Tento exemplář představoval 11,2% celkového dovozu, na dovozu se podílel nosorožec tuponosý (86,3%), nosorožec černý (7,2%), nosorožec indický (4,9%), nosorožec sumaterský (1,3%) a nosorožec jávský (0,3%). Jediným importérem derivátů v EU bylo Německo (2%). Hlavními importéry ve světě byly tyto země: Nový Zéland (88,5%), Švýcarsko (6,6%) a Čína (2%). U 89,5% derivátů se jednalo o konfiskáty, které neměly vyplněn původ či byl označen jako neznámý a byly dovezeny zejména pro osobní účely (88,5%). V souvislosti s vývozem se jednalo o nejméně vyvážený druh exempláře (0,2%). Deriváty byly vyvezeny pouze Jihoafrickou republikou (87,5%) a Švýcarskem (12,5%). Většina vyvezených derivátů pocházela z volné přírody (87,5%), neměla vyplněný původ či byl označen jako neznámý a byly vyvezeny především jako lovecká trofej.

5. Řezby

Řezby reprezentovaly 10,6% celkového dovozu, na importu se druhově podílel nosorožec indický (69%), nosorožec černý (20,7%), nosorožec tuponosý (5,2%), nosorožec jávský (4,8%) a nosorožec sumaterský (0,3%). Hlavními dovozci v EU byly tyto státy: Spojené království (20,3%), Francie (1,7%) a Španělsko (0,7%); ve světě: Hong Kong (65,2%), USA (7,2%) a Nový Zéland (2,1%). Značná většina dovezených řezeb pocházela z období před úmluvou (91%), v 79,7% neměly vyplněný původ a v 79,7% byly dovezeny pro komerční účely.

Z hlediska vývozu činily řezby 8,4%, na vývozu se druhově podílel nosorožec indický (55,7%), nosorožec černý (34,7%), nosorožec tuponosý (5,3%), nosorožec jávský (4%) a nosorožec sumaterský (0,3%). Největšími importéry v EU byly tyto země: Spojené království (50,3%), Francie (14%) a Německo (2,7%); ve světě: USA (16%), Hong Kong (7,3%) a Kanada (1,3%). Vyvezené řezby pocházely ve většině případů z období pře úmluvou 83,7%, 91% řezeb mělo původ označen jako neznámý a v 87% byly dovezeny pro komerční účely.

6. Řezby z rohu

Řezby z rohu představovaly 4,5% celkového dovozu, na dovozu se podílel nosorožec indický (64,5%), nosorožec černý (29,9%), nosorožec jávský (4%) a nosorožec tuponosý (1,6%). Země importu reprezentovaly tyto státy: Hong Kong (62,9%), USA (36,3%) a Švýcarsko (0,8%). Řezby z rohu byly dováženy zejména z období před úmluvou (90,3%), u 98,4% exemplářů byl označen původ jako neznámý a 89,5% řezeb z rohu bylo dovezeno pro komerční účely.

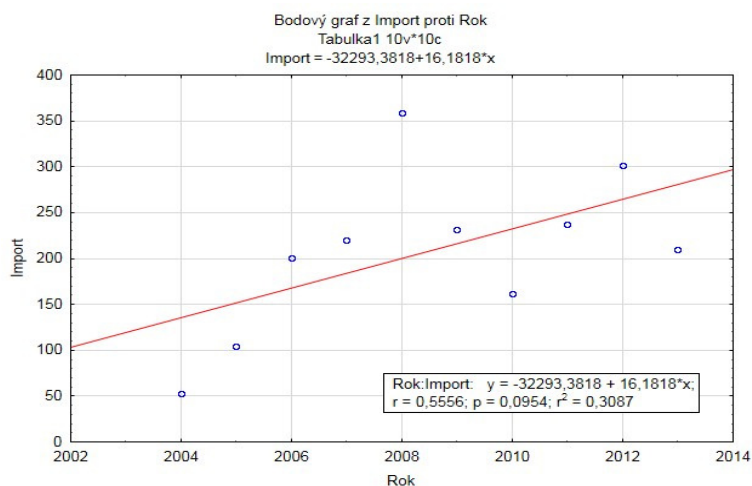
Vývoz řezeb z rohu představoval 5,2% celkového exportu, na vývozu se podílel nosorožec indický (89,8%), nosorožec jávský (4,3%), nosorožec černý (3,8%), nosorožec tuponosý (1,6%) a nosorožec sumaterský (0,5%). Dovoze tvořily tyto státy: USA (95,3%), Hong Kong (3,2%), Izrael (0,5%), Argentina (0,5%) a Indonésie (0,5%). 91,4% řezeb z rohu pocházela z období před úmluvou, v 94,1% exemplářů byl původ označen jako neznámý a většina řezeb z rohu byla vyvážena pro komerční účely (89,8%).

4.8. Statistické vyhodnocení obchodu

4.8.1. Nosorožec tuponosý

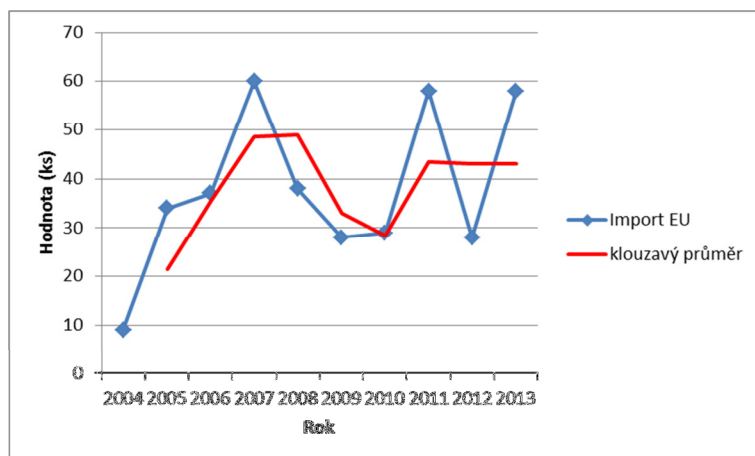
Import

V období 2004 - 2013 bylo možné pozorovat zvyšující se trend v importu vybraných exemplářů nosorožce tuponosého. Tento trend však nebyl statisticky průkazný ($p = 0,09$) (Obr. 69), proto byla k vyhodnocení trendu použita metoda klouzavého průměru, která lépe popisovala situaci s ohledem na výkyvy (Obr. 70 a 71).

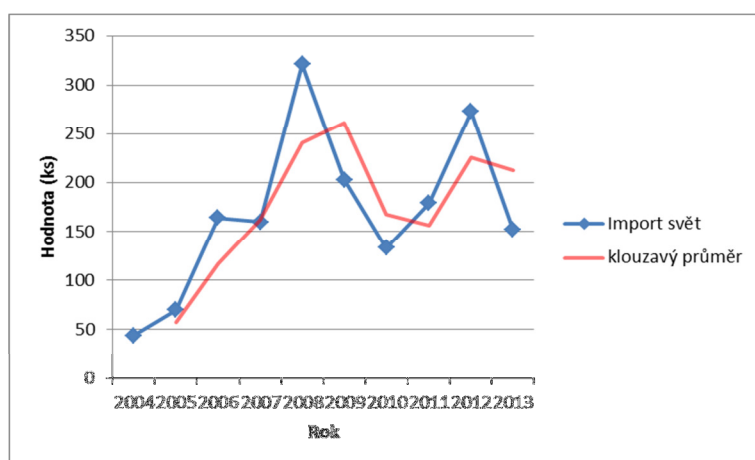
Obr. 69: Regresní model lineární závislosti počtu dovezených vybraných exemplářů nosorožce tuponosého v letech 2004 - 2013

Import EU

Obr. 70: Spojnice trendu dvouletého klouzávého průměru dovozu vybraných exemplářů nosorožce tuponosého do EU v letech 2004 - 2013

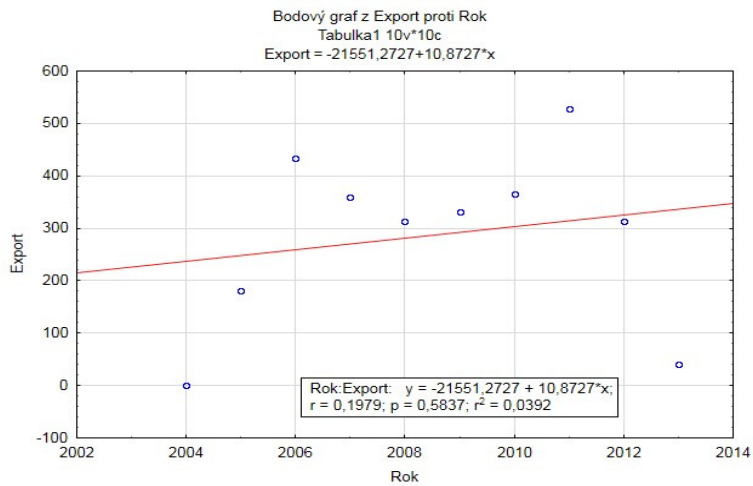
Import svět

Obr. 71: Spojnice trendu dvouletého klouzávého průměru dovozu vybraných exemplářů nosorožce tuponosého do světa v letech 2004 - 2013

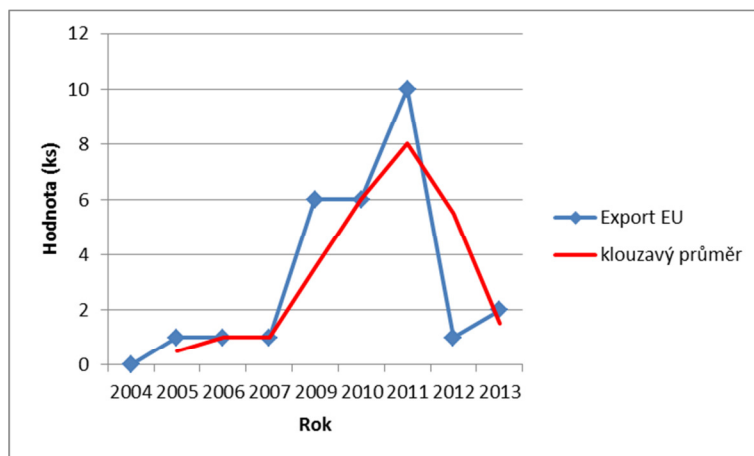
Export

Vývoz vybraných exemplářů nosorožce tuponosého probíhal v období 2004 - 2013 se značnými výkyvy a trend exportu nebylo možné statisticky potvrdit ($p = 0,58$) (Obr. 72), proto byla exportní data vyhodnocena pomocí klouzávého průměru zobrazující trend vývozu (Obr. 73 a 74), který se skokově měnil.

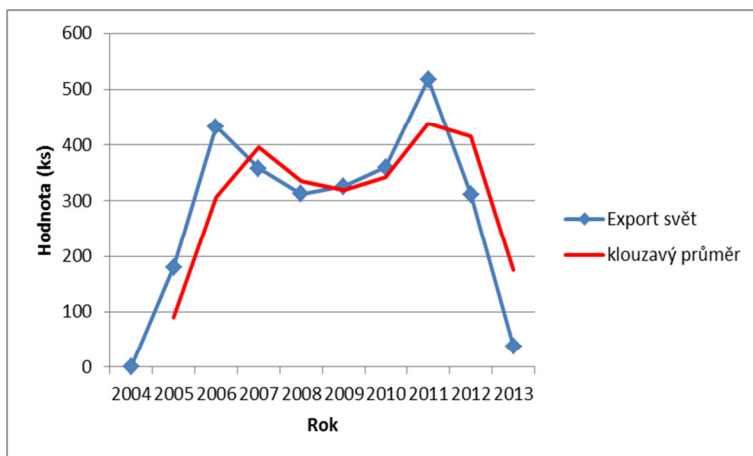
Obr. 72: Regresní model lineární závislosti počtu vyvezených vybraných exemplářů nosorožce tuponosého v letech 2004 - 2013

Export EU

Obr. 73: Spojnice trendu dvouletého klouzavého průměru vývozu vybraných exemplářů nosorožce tuponosého z EU v letech 2004 - 2013

Export svět

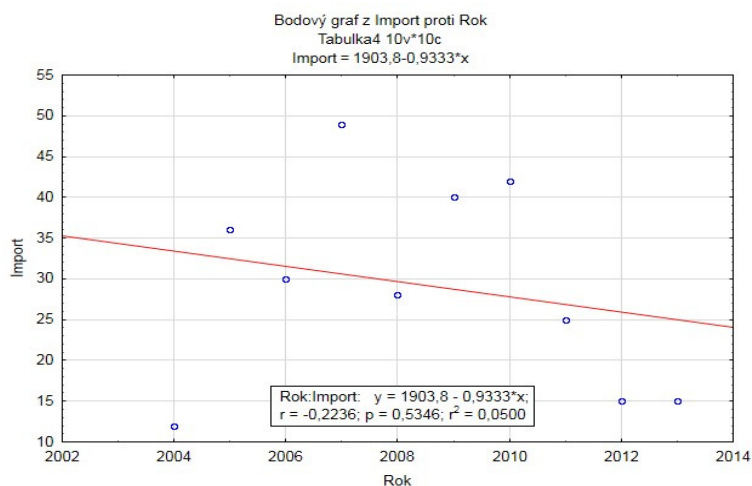

Obr. 74: Spojnice trendu dvouletého klouzavého průměru vývozu vybraných exemplářů nosorožce tuponosého ze světa v letech 2004 - 2013

4.8.2. Nosorožec černý

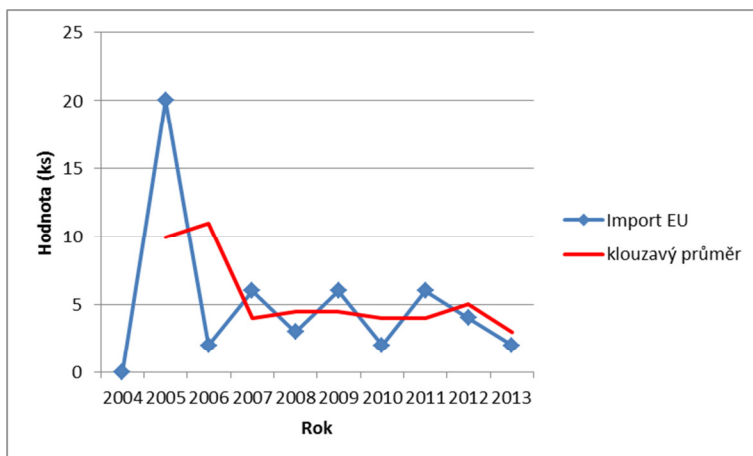
Import

Dovoz vybraných exemplářů nosorožce černého v období 2004 - 2013 vykazoval výkyvy, kdy se střídaly roky s nárůstem a poklesem dovážených exemplářů, proto byl import vyhodnocen pomocí metody klouzavého průměru, která zjednodušuje tendenční analýzu (Obr. 76 a 77). Aplikace regresního modelu se ukázala opět jako nevhodná, statisticky neprůkazná ($p = 0,53$) (Obr. 75).

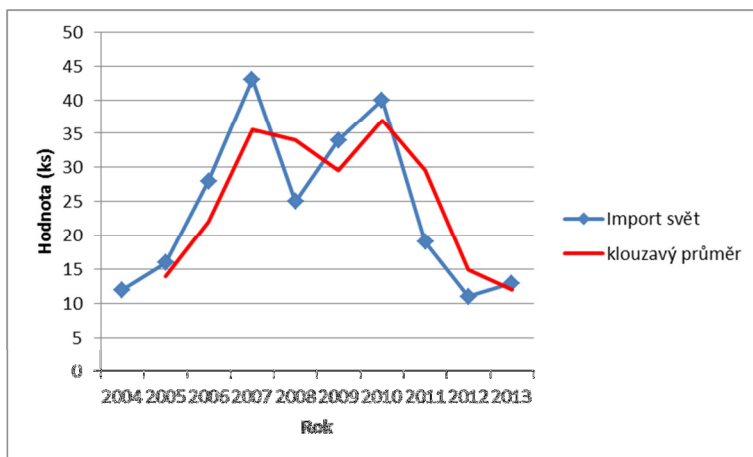
Obr. 75: Regresní model lineární závislosti počtu dovezených vybraných exemplářů nosorožce černého v letech 2004 - 2013

Import EU

Obr. 76: Spojnice trendu dvouletého klouzavého průměru dovozu vybraných exemplářů nosorožce černého do EU v letech 2004 - 2013

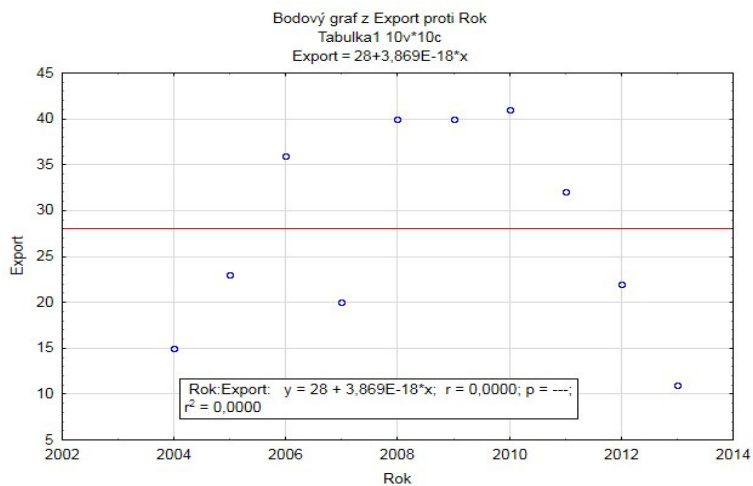
Import svět

Obr. 77: Spojnice trendu dvouletého klouzavého průměru dovozu vybraných exemplářů nosorožce černého do světa v letech 2004 - 2013

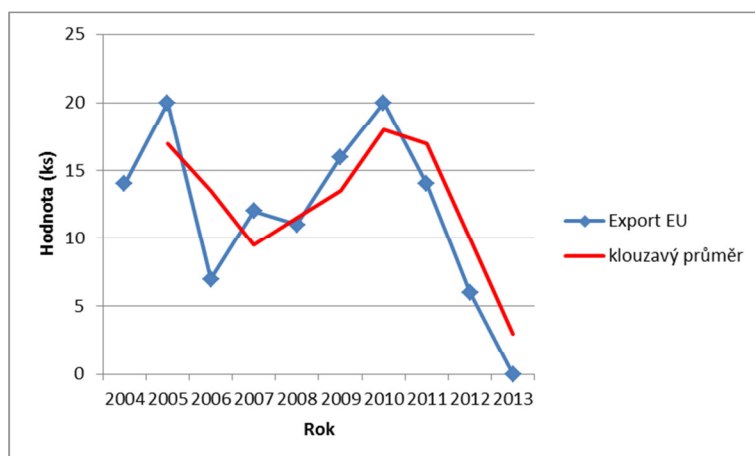
Export

Vývoz vybraných exemplářů nosorožce tuponosého probíhal v období 2004 - 2013 se značnými výkyvy a trend exportu nebylo možné statisticky potvrdit, výsledkem byla přímka, která ukazovala na nezávislost obou proměnných (Obr. 78). Vývoz byl vyhodnocen pomocí klouzavého průměru zobrazující trend (Obr. 79 a 80).

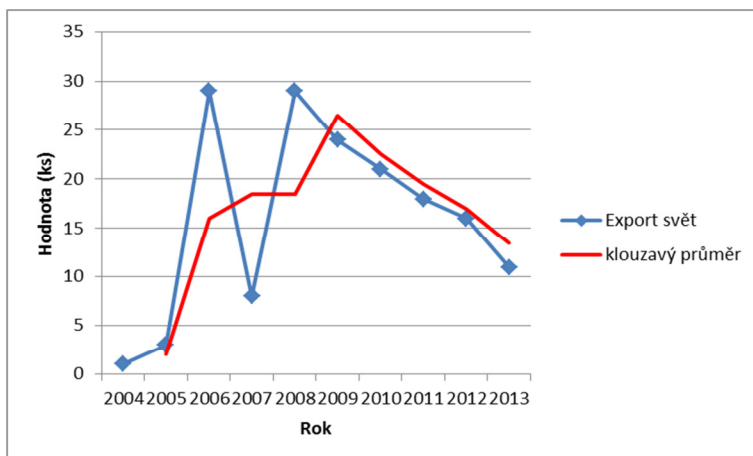
Obr. 78: Regresní model lineární závislosti počtu vyvezených vybraných exemplářů nosorožce černého v letech 2004 - 2013

Export EU

Obr. 79: Spojnice trendu dvouletého klouzavého průměru vývozu vybraných exemplářů nosorožce černého z EU v letech 2004 - 2013

Export svět

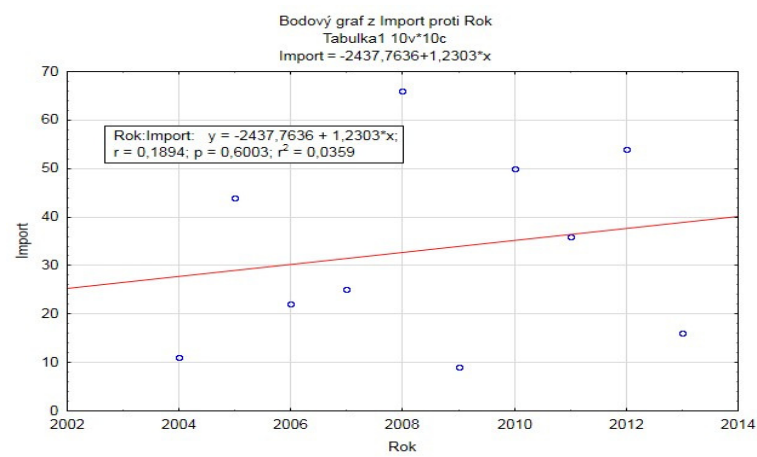

Obr. 80: Spojnice trendu dvouletého klouzavého průměru vývozu vybraných exemplářů nosorožce černého ze světa v letech 2004 - 2013

4.8.3. Nosorožec Indický

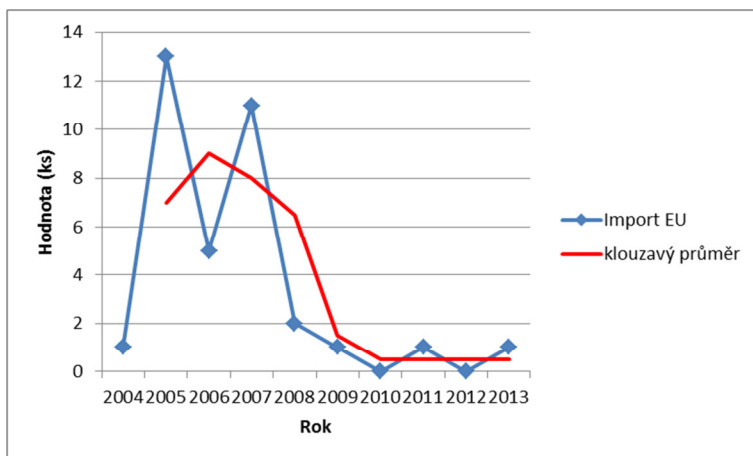
Import

Nebylo možné statisticky potvrdit lineární závislost dovezených vybraných exemplářů v letech 2004 - 2013 ($p = 0,6$) (Obr. 81). Podobně jako u předešlých druhů docházelo v časovém období ke značným výkyvům, proto byla použita metoda klouzavého průměru, která křivku trendu časové řady vyhladila (Obr. 82 a 83).

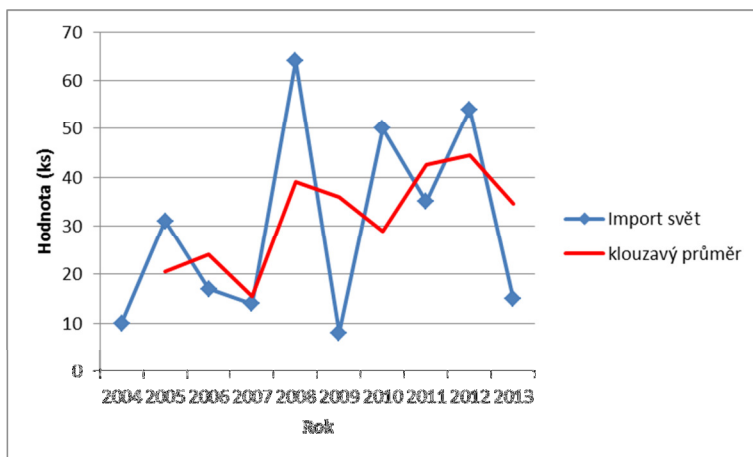
Obr. 81: Regresní model lineární závislosti počtu dovezených vybraných exemplářů nosorožce indického v letech 2004 - 2013

Import EU

Obr. 82: Spojnice trendu dvouletého klouzavého průměru dovozu vybraných exemplářů nosorožce indického do EU v letech 2004 - 2013

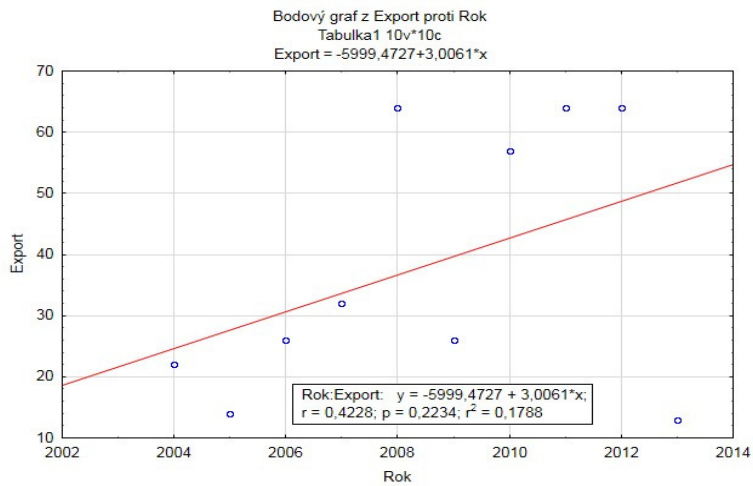
Import svět

Obr. 83: Spojnice trendu dvouletého klouzavého průměru dovozu vybraných exemplářů nosorožce indického do světa v letech 2004 - 2013

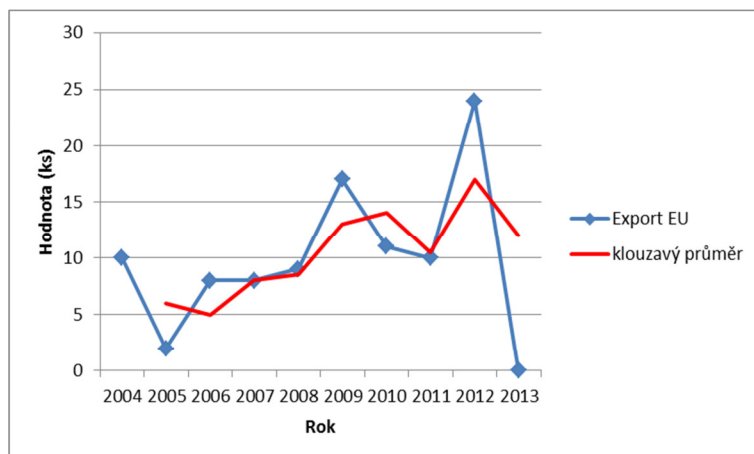
Export

Trend vývozu v období 2004 - 2013 nebyl statisticky průkazný ($p= 0,22$) (Obr. 84), přestože docházelo k postupnému růstu s výkyvy a následnému poklesu v roce 2013. Vývoz byl vyhodnocen pomocí dvouletého klouzavého průměru (Obr. 85 a 86).

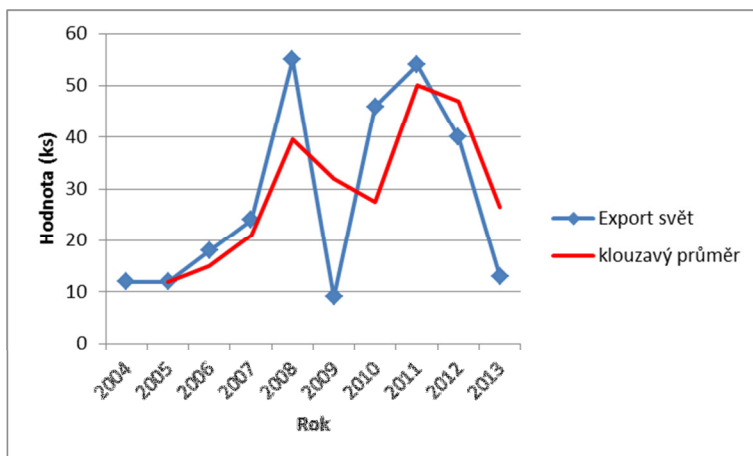
Obr. 84: Regresní model lineární závislosti počtu vyvezených vybraných exemplářů nosorožce indického v letech 2004 - 2013

Export EU

Obr. 85: Spojnice trendu dvouletého klouzavého průměru vývozu vybraných exemplářů nosorožce indického z EU v letech 2004 - 2013

Export svět

Obr. 86: Spojnice trendu dvouletého klouzavého průměru vývozu vybraných exemplářů nosorožce indického ze světa v letech 2004 - 2013

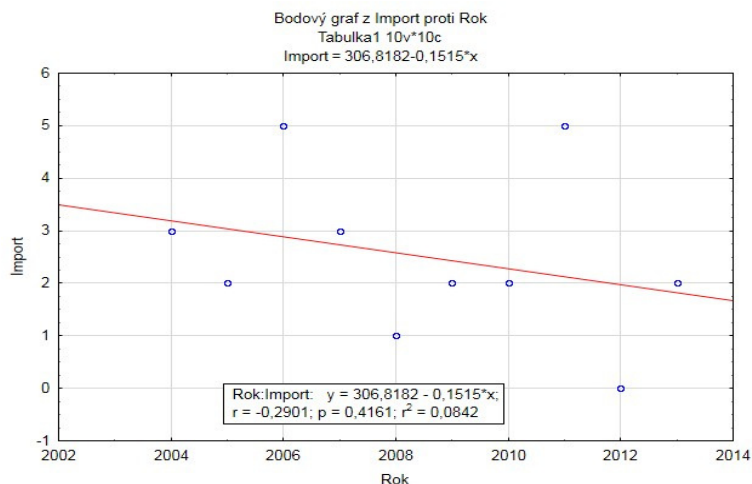
4.8.4. Nosorožec sumaterský

Vzhledem k zanedbatelnému dovozu (6 exemplářů) a vývozu (6 exemplářů) ve sledovaném období 2004 - 2013 nemělo smysl zpracovávat trendy obchodu.

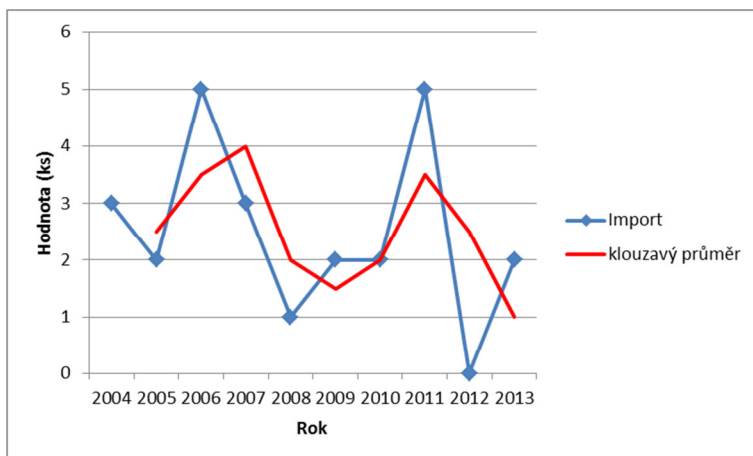
4.8.5. Nosorožec jávský

Import

V období 2004 - 2013 došlo ke značným výkyvům v dovozu vybraných exemplářů nosorožce jávského, nebylo možné statisticky potvrdit trend ($p = 0,4$) (Obr. 87). Celkový import byl vyhodnocen pomocí klouzavého průměru (Obr. 88).

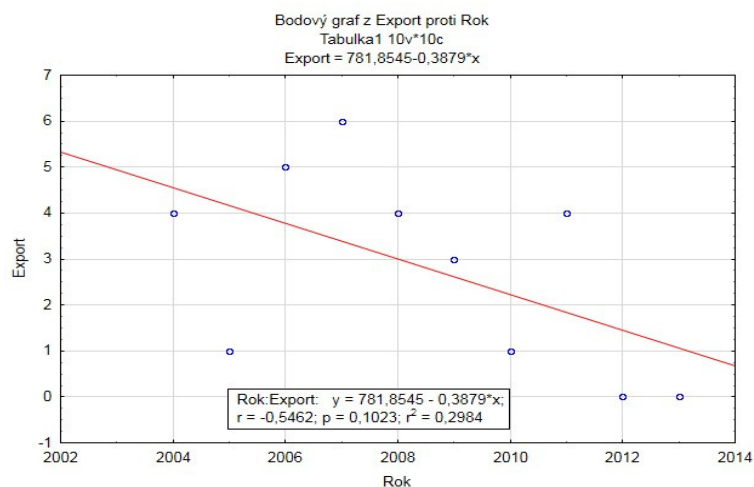
Obr. 87: Regresní model lineární závislosti počtu dovezených vybraných exemplářů nosorožce jávského v letech 2004 - 2013

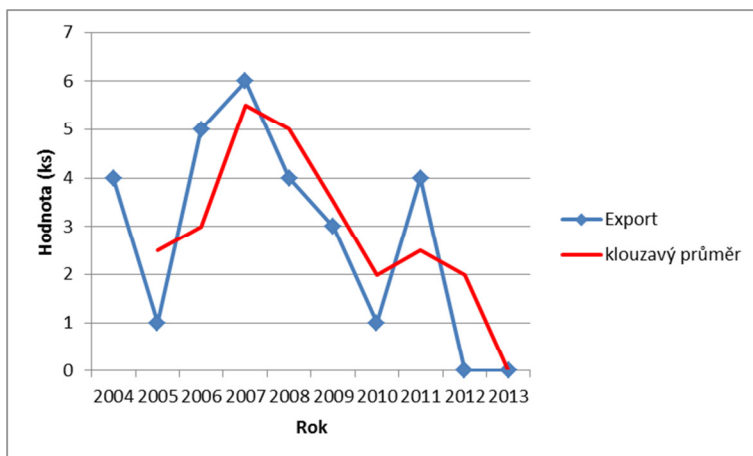
Obr. 88: Spojnice trendu dvouletého klouzavého průměru celkového dovozu vybraných exemplářů nosorožce jávského v letech 2004 - 2013

Export

Podobně jako u importu docházelo v rámci vývozu k značným výkyvům. Přestože v jistých časových úsecích bylo možné pozorovat určité tendence, nebylo možné trendy statisticky potvrdit ($p = 0,1$) (Obr. 89). Export byl tedy zhodnocen prostřednictvím metody klouzavého průměru (Obr. 90).

Obr. 89: Regresní model lineární závislosti počtu vyvezených vybraných exemplářů nosorožce jávského v letech 2004 - 2013

Obr. 90: Spojnice trendu dvouletého klouzavého průměru celkového vývozu vybraných exemplářů nosorožce jávského v letech 2004 - 2013

5. DISKUZE

Z výsledků práce vyplývá, že největší objem obchodu (dovoz i vývoz) představovaly exempláře nosorožce tuponosého (78,5%), nosorožce indického (11,4%) a nosorožce černého (9,1%). U zbývajících asijských nosorožců (n. jávského a n. sumaterského) proběhly pouze jednotlivé transakce, které celkem tvořily 1% z celkového objemu ochodu. Nosorožec tuponosý dominoval všem exemplářům s výjimkou řezeb a řezeb z rohu, kde se druhově nejvíce podílel nosorožec indický. Výsledky jsou odrazem skutečnosti, že populace nosorožce tuponosého ve Svazijsku a JAR jsou zařazeny do Přílohy II a je u nich povolen trofejový lov (CITES, 2015b). Z hlediska celkového dovozu vybraných exemplářů (trofeje, rohy, živí nosorožci, řezby a řezby z rohu a deriváty) u nejčastěji obchodovaného nosorožce byl trend obchodu vzrůstající. Nejnižší objemy zásilek byly dovezeny na počátku sledovaného období. Importy kulminovaly v roce 2008 a v následujících letech se i nadále držely na velmi vysoké úrovni. V roce 2013 došlo k pozvolnému poklesu. Vývoz exemplářů nosorožce tuponosého zaznamenal podobný trend jako dovoz, vývoz kulminoval v roce 2011, v roce 2013 došlo k výraznému poklesu. Velmi podobně reagoval obchod i v případě ostatních nosorožců, kde již nebyly obchodovány takové objemy jako u nosorožce tuponosého. Výsledky korelují se závěry, ke kterým dospěla ve své práci Kucírková (2013), která pozorovala nárůst v obchodu s nosorožčími exempláři v letech 2000 - 2009.

Naproti poklesu legálního obchodu v roce 2013 stojí fakta o zabitých nosorožcích v Africe, která mají opačný trend. V roce 2013 bylo upytlačeno 1004 nosorožců a v roce 2014 došlo k dalšímu nárůstu na 1215 zabitých jedinců (DEA, 2015). Zároveň bylo odhadnuto, že nelegální obchod v roce 2013 značně narostl až na úroveň 2 000 rohů, které směřují na asijský trh (Milliken, 2014). Tyto výsledky naopak ukazují na prudký nárůst upytlačených nosorožců a tím i nelegálního obchodu ke konci sledovaného období.

Import vybraných exemplářů:

Celkově bylo dovezeno 2 734 exemplářů, do zemí EU 17,2%, do světa 82,8%. Do EU byly nejčastěji dováženy řezby (80,7%), živí nosorožci (7,7%) a rohy (7%). Pořadí exemplářů koreluje s pořadím dle Kucírkové (2013), neodpovídají číselné údaje vzhledem k hodnocení jiného období. Hlavními dovozci v EU byly tyto státy: Španělsko 3%, Spojené království 2,5% a Německo 2,1%, což není

ve shodě s pořadím největších dovozců, jak zjistila Kucírková (2013), která uvedla, že největší dovozci v EU bylo Spojené království, Německo a Španělsko (jiné pořadí). Umístění Španělska bylo ovlivněno především dovozem trofejí, kdy obsadilo druhé místo mezi všemi dovozci trofejí (71 ex.). Pozice Spojeného království byla zapříčiněna dovozem řezeb, ve kdy obsadilo druhé místo mezi všemi dovozci tohoto exempláře (59 ex.). Německo bylo s počtem 16 rohů druhým největším evropským dovozcem rohů a čtvrtým největším evropským dovozcem trofejí (24 ex.).

Nejčastěji dovážené exempláře do světa představovali živí nosorožci (40,5%), trofeje (19,9%) a deriváty (13,2%). Největšími importéry ve světě byly USA (16,6%), Namibie (14,2%) a Hong Kong (10,6%). Prvenství USA je pravděpodobně dáno tradičním zájmem o trofejový lov a skutečností, že USA obsadily prvenství mezi dovozci trofejí (309 ex.), druhé místo za Vietnamem mezi dovozci rohů (53 ex.) a sedmé místo mezi dovozci živých nosorožců (23 ex.). Pořadí Namibie je výrazně ovlivněno dovozem živých nosorožců, kdy obsadilo s 384 jedinci první místo. Hong Kong byl největším dovozcem řezeb (189 ex.) a řezeb z rohu (78 ex.), což ovlivnilo jeho celkové pořadí mezi dovozci.

Nejčastější zdroj dovezených exemplářů v EU představovaly exempláře z volné přírody (77,4%), ve světě se jednalo také o exempláře z volné přírody (58,9%). Účelem dovozu byly v obou případech lovecké trofeje (EU: 65,5% a svět: 26,7%). Původ dovezených exemplářů byl ve většině případů nevyplněný (EU: 83,4% a svět: 78,9%). Údaje odpovídají skladbě dovážených exemplářů. Nejčastější zdroj i účel transakce je ve shodě se zjištěními Kucírkové (2013).

Export vybraných exemplářů

Celkově bylo vyvezeno 3 562 exemplářů, ze zemí EU 7,3%, ze světa 92,7%. Ze zemí Evropské unie byly nejvíce vyváženy řezby (80,7%), živí nosorožci (7,7%) a rohy (7%). Pořadí exemplářů i dovozců do EU koreluje s pořadím dle Kucírkové (2013), neodpovídají číselné údaje vzhledem ke sledování jiného období. Hlavními vývozci z EU reprezentovaly tyto státy: Spojené království (4,6%), Francie (1,4%) a Německo (0,5%). První místo Spojeného království bylo především ovlivněno pozicí hlavního vývozce řezeb (151 ex.). Francie patřila rovněž mezi největší vývozce řezeb, s 42 exempláři obsadila třetí místo a byla největším evropským vývozcem rohů (5 ex.). Německo bylo druhým největším evropským vývozcem rohů (4 ex.) a největším evropským vývozcem trofejí (3 ex.).

Nejčastěji vyvážené exempláře ze světa představovaly tyto komodity: trofeje (42,1%), živí nosorožci (27,3%) a rohy (22%). Mezi hlavní vývozce patřila Jihoafrická republika (73,9%), USA (7,7%) a Keňa (2,6%). Jihoafrická republika je zemí s největším areálem výskytu afrických nosorožců, a tudíž jsou odsud přemísťováni pro účely reintrodukce / introdukce do volné přírody. Zároveň je zde povolen trofejový lov. Jihoafrická republika je největším vývozce trofejí (1 329 ex.), živých nosorožců (652 ex.) a rohů (641 ex.) a derivátů (7 ex.). USA byly v období 2004 - 2013 největším vývozce řezeb z rohu (177 ex.), druhým největším vývozcem řezeb (48 ex., třetím největším vývozce rohů (17 ex.) a šestým největším vývozcem živých nosorožců (27 ex.). Keňa obsadila třetí místo z důvodu druhého největšího vývozce živých nosorožců (89 ex.).

Nejčastější zdroj vyvezených exemplářů z EU představovaly exempláře z období před úmluvou (74,1%), ve světě se jednalo o exempláře z volné přírody (81,9%). Exempláře byly z EU nejčastěji vyváženy pro komerční účely (74,9%) a ve světě se jednalo o lovecké trofeje (61,3%). Původ vyvezených exemplářů z EU byl nejčastěji neznámý (75,7%) a ve světě nevyplněný (87,7%). Údaje odpovídají skladbě dovážených exemplářů. Nejčastější zdroj i účel transakce na úrovni EU je ve shodě se zjištěními Kučírkové (2013).

Lze předpokládat, že legální obchod nebude pravděpodobně, v důsledku implementace opatření vedoucí ke zvýšení ochrany ohrožených druhů, významně narůstat. Problémem zůstává profesionálně organizovaný nelegální obchod, který společně s ničením stanovišť a růstem lidské populace, nejvíce ohrožuje populace nosorožců. Významný vliv na úspěch ochrany nosorožců bude zřejmě mít, do jaké míry se podaří zainteresovat domorodé obyvatelstvo a potlačit korupci v zemích, kde jsou nosorožci pytláčení. Dalším faktorem přispívajícím ke snížení poptávky a omezení legálního a především nelegálního obchodu je vzdělávání a osvěta obyvatelstva, které konzumuje exempláře z nosorožců, ať už se jedná o TČM či lovecké trofeje apod..

Ke zvážení je přeřazení všech populací nosorožce tuonosého do Přílohy I a zakázat trofejový lov do doby, než se podaří stabilizovat úroveň pytláčení a nelegálního obchodu.

6. ZÁVĚR

Vyhodnocením údajů o mezinárodním obchodu s vybranými exempláři nosorožců (trofeje, rohy, živí nosorožci, řezby, řezby z rohu a deriváty) v letech 2004 - 2013 byly zjištěny následující skutečnosti:

1. Procentuální zastoupení obchod (import a export) s vybranými exempláři: nosorožec tuponosý (78,5%), nosorožec indický (11,4%), nosorožec černý (9,1%), nosorožec jávský (0,8%) a nosorožec sumaterský (0,2%).
2. Celkový dovoz (2 734 ex.): EU 17,2%, svět 82,8%; celkový vývoz (3 562 ex.): EU 7,3%, svět 92,7%
3. Nejvíce dovážené exempláře: svět: živí nosorožci (40,5%), trofeje (19,9%) a deriváty (13,2%); EU: trofeje (54,3%), rohy (17,2%) a řezby (14,3%).
4. Nejvíce vyvážené exempláře: svět: trofeje (42,1%), živí nosorožci (27,3%) a rohy (22%); EU: řezby (80,7%), živí nosorožci (7,7%) a rohy (7%).
5. Největší importéři: svět: USA (16,6%), Namibie (14,2%) a Hong Kong (10,6%); EU: Španělsko (3%), Spojené království (2,5%) a Německo (2,1%).
6. Největší exportéři: svět: Jihoafrická republika (73,9%), USA (7,7%) a Keňa (2,6%); EU: Spojené království (4,6%), Francie (1,4%) a Německo (0,5%)
7. Nejčastější zdroj: dovezených exemplářů: svět: z volné přírody (58,9%), EU: z volné přírody (77,4%); vyvezených exemplářů: svět: z volné přírody (81,9%), EU: z období před úmluvou (74,1%)
8. Nejčastější účel: dovezených exemplářů: svět: lovecké trofeje (26,7%), EU: lovecké trofeje (65,5%); vyvezených exemplářů: svět: lovecké trofeje (61,3%), EU: komerční účely (74,9%)
9. Nejčastější původ: dovezených exemplářů: svět: nevyplněný (78,9%), EU: nevyplněný (83,4%); vyvezených exemplářů: svět: nevyplněný (87,7%), EU: neznámý (75,7%)

10. Česká republika

Import 16 trofejí, 3 živých nosorožců a 2 rohů. Export 8 živých nosorožců.

Navzdory poklesu importu i exportu vybraných exemplářů v roce 2013 je nutné legální obchod neustále sledovat a vyhodnocovat, neboť se objevují nové formy nelegální činnosti, jako je pseudo-hunting, které dokládají skutečnost, že poptávka po rohovině stále roste.

11. POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE

Adcock, K.; Emslie, R.H. (1994): The role of trophy hunting in white rhino conservation, with special reference to BOP parks: pp. 35-41, fig. 1, tables 1-4. CITES [online]. [cit. 17-1-2015]. Dostupné z: http://www.rhinosourcecenter.com/index.php?s=1&act=refs&CODE=s_refs&title=&author=adcock&year1=&year2=&journal=&boolean=or&pdf=&sort_order=desc&sort_key=r.date&st=30

Anděra M. (2003): Přežijí nosorožci? Jak ukrást roh mezi očima. Vesmír 82

Anděra, M., Červený, J. (2000): Svět zvířat: Savci, Albatros, Praha

AOPK, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (2015): Obecné informace o CITES [online]. [cit. 12-1-2015]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz/cites/obecne-informace-o-cites/>

Cinková, I. (2012): Sociální chování a komunikace nosorožců. [online]. [cit. 12-3-2015] Dostupné z: <http://pfyziolfup.upol.cz/castwiki/?p=2350>

CITES Secretariat (2013): Interpretation and implementation of the Convention - Species trade and conservation issues: Rhinoceroses. CoP16 Doc. 54.2 (Rev.1). Report to CITES Doc 54.2 (Rev.1): pp.1-33. [online]. [cit. 17-1-2015]. Dostupné z: www.cites.org

CITES, Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (2015a): Discover CITES [online]. [cit. 2-11-2014]. Dostupné z: <http://www.cites.org>

CITES, Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (2015b): Appendices [online]. [cit. 2-11-2014]. Dostupné z: <http://www.cites.org/eng/app/appendices.php>

CITES, Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (2015c): CITES glossary [online]. [cit. 2-11-2014]. Dostupné z: <http://cites.org/eng/resources/terms/glossary.php>

CITES, Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (2015d): The CITES export quotas [online]. [cit. 2-11-2014]. Dostupné z: <http://www.cites.org/eng/resources/quotas/index.php>

ČIŽP, Česká inspekce životního prostředí (2013): Operation Rhino: case of pseudo-hunting.[online]. [cit. 20-1-2015]. Dostupné z: http://www.cizp.cz/files/=4302/CITESnews-Prague105_Operation%20RHINO.pdf

ČIŽP, Česká inspekce životního prostředí (2014): Zpráva ze zahraniční cesty. 25. Zasedání Interpol Wildlife Working Group. [online]. [cit. 20-10-2015]. Dostupné z: http://www.cizp.cz/3929_25-zasedani-Interpol-Wildlife-Working-Group-25-zasedani-Interpol-Wildlife-Working-Group

ČIŽP, Česká inspekce životního prostředí (2015): Předpisy pro obchod s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami v Evropské unii. Úvod do CITES a její implementace v Evropské unii [online]. [cit. 6-12-2014]. Dostupné z: <http://www.cizp.cz/zdroj.aspx?typ=4&Id=2674&sh=2026542624>

DEA, Department of Environmental Affairs (2012): National Environmental Management: Biodiversity Act, 2004 (Act no. 10 of 2004). [online]. [cit. 12-1-2015]. Dostupné z: http://www.rhinoresourcecenter.com/pdf_files/133/1335574146.pdf

DEA, Department of Environmental Affairs (2014): Rhino poaching update. [online]. [cit. 30-12-2014]. Dostupné z: <https://www.environment.gov.za/>

DEA, Department of Environmental Affairs (2015): Poaching statistics. [online]. [cit. 17-3-2015]. Dostupné z: <https://www.environment.gov.za/>

Eloff, C.(2012): Rhino poaching in South Africa - is it a losing battle? [online]. [cit. 17-1-2015]. Dostupné z: http://www.rhinoresourcecenter.com/index.php?s=238ef4702b3192d0a538f77111dda56a&act=refs&CODE=ref_detail&id=1395039853

Emslie, R.H.; Brooks, M. (1999). African rhino: status survey and conservation action plan. Gland and Cambridge, IUCN/ SSC African Rhino Specialist Group, pp. i-x, 1-92.[online]. [cit. 12-1-2015]. Dostupné z: http://www.rhinoresourcecenter.com/index.php?s=1&act=refs&CODE=s_refs&title=

&author=brooks&year1=&year2=&journal=&boolean=or&pdf=&sort_order=desc&sort_key=r.date&st=60

Emslie, R.H.(2006): Rhino notes. Rhino population sizes and trends. Pachyderm No. 41. [online]. [cit. 12-12-2014]. Dostupné z: http://www.rhinoreourcecenter.com/pdf_files/119/1192815923.pdf

Emslie, R.H.; Amin, R.; Kock, R. (2009): Guidelines for the in situ reintroduction and translocation of African and Asian rhinoceros. Occasional Paper of the IUCN Species Survival Commission no. 39:. [online]. [cit. 12-12-2015]. Dostupné z: http://www.rhinoreourcecenter.com/index.php?s=202fdbbc97ce3d5c6e74856512f003c3&act=refs&CODE=s_refs&author=Emslie+&year1=2009&year2=&title=&journal=&boolean=and

Emslie, R.H., Milliken, T., Taludkar, B. (2013): African and Asian Rhinoceroses – Status, Conservation and Trade: A report from the IUCN Species Survival Commission (IUCN/SSC) African and Asian Rhino Specialist Groups and TRAFFIC to the CITES Secretariat pursuant to Resolution Conf. 9.14 (Rev. CoP15) [online]. [online]. [cit. 12-1-2015]. Dostupné z: <http://www.cites.org/eng/cop/16/doc/E-CoP16-54-02.pdf>

European Commission (2014): EU Annual reports [online]. [cit. 17-1-2015]. Dostupné z http://ec.europa.eu/environment/cites/reports_en.htm

EU, Evropská unie (2015): Základní informace o Evropské unii [online]. [cit. 8-1-2015]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/index_cs.htm

Gaisler, J., Zejda, J. (1995): Savci. Praha: Aventinum, 1995

Groves, C.P. et al.(2011). Rhinoceros sondaicus (Perissodactyla: Rhinocerotidae). Mammalian Species 43 (887): 190-208. [online]. [cit. 17-1-2015]. Dostupné z: www.rhinoreourcecenter.com

Groves CP, Fernando P, Robovský J (2010) The Sixth Rhino: A Taxonomic Re-Assessment of the Critically Endangered Northern White Rhinoceros. PLoS ONE 5(4): e9703. doi:10.1371/journal.pone.0009703

Gwin, P.; Stirton, B.(2012): Rhino wars. National Geographic 221 (3): 107-125. [online]. [cit. 17-1-2015]. Dostupné z: http://www.rhinosourcecenter.com/index.php?s=65ceef609701780308338c713e83e03d&act=refs&CODE=s_refs&author=gwin&year1=2012&year2=&title=&journal=&boolean=and

Hall-Martin, A.J., du Toit, J.G., Hitchins, P.M. & Knight, M.H.(2009): An excerpt of the 2008 survey of white rhinoceros, *Ceratotherium simum simum*, on private land in South Africa. An unpublished report for WWF-Africa Rhino Programme. 44pp. [online]. [cit. 12-12-2014]. Dostupné z: <http://www.rhinoowners.org/WYSI/assets/Documents/Final%20White%20Rhino%20Report%20for%20WWF-ARP.pdf>

Harper, C. (2011): RhODIS profiling and a DNA database as a tool to protect the rhino. Powerpoint presentation, pp. 1-15. [online]. [cit. 12-12-2014]. Dostupné z: http://www.rhinosourcecenter.com/index.php?s=65ceef609701780308338c713e83e03d&act=refs&CODE=s_refs&author=harper&year1=2011&year2=&title=&journal=&boolean=and

Hieronymus, T.; Witmer, T.(2006): From armor to anchor: Character evolution of the skin and horns of rhinos. Integrative and Comparative Biology 45 (6): 1012.[online]. [cit.12-1-2015] Dostupné z: http://www.rhinosourcecenter.com/index.php?s=6461a5fb0b8b2bbc49078294388c0851&act=refs&CODE=s_refs&author=Hieronymus&year1=&year2=&title=&journal=&boolean=or

ISIS, International Species Information System (2015): Species holding report for: *Ceratotherium*, *Dicerorhinus*, *Diceros*, *Rhinoceros*

IUCN, International Union for Conservation of Nature (2008a): *Rhinoceros unicornis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3 [online]. [cit. 12-1-2015].

IUCN, International Union for Conservation of Nature (2008b): *Dicerorhinus sumatrensis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3 [online]. [cit. 12-1-2015].

IUCN, International Union for Conservation of Nature (2008c). Rhinoceros sondaicus. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3 [online]. [cit. 12-1-2015].

IUCN, International Union for Conservation of Nature (2012a): Ceratotherium simum. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3 [online]. [cit. 12-1-2015].

IUCN, International Union for Conservation of Nature (2012b): Diceros bicornis. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3 [online]. [cit. 12-1-2015].

Leader-Williams, N. (1992): The world trade in rhino horn: a review. [online]. [cit. 12-1-2015]. Dostupné z: www.traffic.org/.../traffic_species_mammals45.pdf

Klouček, O. (2013): CITES – základní informace. [online]. 2013 [cit. 1-1-2015]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/umluva_o_mezinarodnim_obchodu/\\$FILE/ODOIMZ-CITES_ZAKLADNI_INFO-131024.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/umluva_o_mezinarodnim_obchodu/$FILE/ODOIMZ-CITES_ZAKLADNI_INFO-131024.pdf)

Kucírková, K. (2013): Analýza obchodu s exempláři savců chráněných konvencí CITES mezi EU a třetími zeměmi. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Katedra biologických disciplín. Zemědělská fakulta. České Budějovice.

Kučera, J., Boučková, M., Klouček, O., Kurz, A., Říhová, P., Pikálková, M. (2010): Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, Ministerstvo životního prostředí [online]. [cit. 1-1-2015]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cites_publikace/\\$FILE/OMOBPublikace_CITES-20101109.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cites_publikace/$FILE/OMOBPublikace_CITES-20101109.pdf)

Milledge, S. (2004): Rhino Horn Stockpile management: Minimum standards and best practices from east and southern Africa. [online]. [cit. 3-12-2014]. Dostupné z: www.traffic.org/.../traffic_species_mammals31.pdf

Milledge, S. (2007): Rhino-related crimes in Africa: an overview of poaching, seizure and stockpile data for the period 2000-2005. Report to CITES 14th meeting (The Hague, June 2007), CoP 14 Inf. 41: 1-18. [online]. [cit. 27-12-2014]. Dostupné z

http://www.rhinosourcecenter.com/index.php?s=202fdbbc97ce3d5c6e74856512f003c3&act=refs&CODE=s_refs&author=milledge&year1=&year2=&title=&journal=&boolean=or

Milliken, T.; Du Toit, R. (1994): Rhino dehorning in Zimbabwe: an update. *Traffic Bulletin* 14 (2): 45-46. [online]. [cit. 12-1-2015]. Dostupné z: http://www.rhinosourcecenter.com/index.php?s=202fdbbc97ce3d5c6e74856512f003c3&act=refs&CODE=s_refs&author=Milliken&year1=1994&year2=&title=&journal=&boolean=and

Milliken, T. et al. (2009): African and Asian rhinoceroses: A report from the IUCN Species Survival Commission (IUCN/SSC) African and Asian Rhino Specialist Groups and TRAFFIC to the CITES Secretariat pursuant to Resolution Conf. 9.14 (Rev. CoP14) and Decision 14.89. Report to CITES 15th meeting (Doha, March 2010), CoP 15 Doc.45.1A annex: 1-18 [online]. [cit. 12-1-2015]. <http://www.rhinosourcecenter.com/index.php?s=1&act=pdfviewer&id=1260606950&folder=126>

Milliken, T. and Shaw, J. (2012). The South Africa – Viet Nam Rhino Horn Trade Nexus: A deadly combination of institutional lapses, corrupt wildlife industry professionals and Asian crime syndicates. TRAFFIC, Johannesburg, South Africa. [online]. [cit. 10-12-2014]. Dostupné z: http://www.rhinosourcecenter.com/index.php?s=202fdbbc97ce3d5c6e74856512f003c3&act=refs&CODE=s_refs&author=milliken+&year1=2012&year2=&title=&journal=&boolean=and

Milliken, T. (2014). Illegal Trade in Ivory and Rhino Horn: an Assessment Report to Improve Law Enforcement Under the Wildlife TRAPS Project. USAID and TRAFFIC. [online]. [cit. 10-12-2014]. Dostupné z: http://www.rhinosourcecenter.com/index.php?s=202fdbbc97ce3d5c6e74856512f003c3&act=refs&CODE=s_refs&author=milliken+&year1=2014&year2=&title=&journal=&boolean=and

Montesh, M. (2012): Rhino poaching: a new form of organised crime. Report to College of Law Research and Innovation Committee of the University of South Africa, pp. 1-23. [online]. [cit. 20-1-2015]. Dostupné z: <http://www.rhinosourcecenter.com/index.php?s=202fdbbc97ce3d5c6e74856512f0>

03c3&act=refs&CODE=s_refs&author=montesh&year1=&year2=&title=&journal=&boolean=or

Müllerová, H., Stejskal, V. (2013): Ochrana zvířat v právu. Praha: Academia, 2013, ISBN 978-80-200-2317-9

MVČR, Ministerstvo vnitra České republiky (2014): Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2013 [online]. [cit. 7-1-2015]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zprava-o-situaci-v-oblasti-vnitri-bezpecnosti-a-verejneho-poradku-na-uzemi-cr-v-roce-2013.aspx>

MZV ČR, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky (2015a): Státy světa: Čína. [online]. [cit. 11-1-2015]. http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/cina/

MZV ČR, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky (2015a): Státy světa: Vietnam. [online]. [cit. 11-1-2015]. http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/vietnam/

Nowell, K. (2012): Species trade and conservation. Rhinoceroses: Assessment of rhino horn as a traditional medicine. A report prepared for the CITES Secretariat SC62 Doc. 47.2 Annex (Rev.2), pp. 1-43[online]. [cit. 3-2-2015]. Dostupné z: <http://www.rhinoresourcecenter.com/index.php?s=1&act=pdfviewer&id=1389957235&folder=138>

Pienaar, D.J., Hall-Martin, A.J. and Hitchins, P.M. (1991): Horn growth rates of free-ranging white and black rhinoceros. *Koedoe* 34 (2): 95-105.

Rachlow, J.L.; Berger, J.(1997): Conservation implications of patterns of horn regeneration in dehorned white rhinos. *Conservation Biology* 11 (1): 84-91, figs. 1-5. [online]. [cit. 12-1-2015]. Dostupné z http://www.rhinoresourcecenter.com/index.php?s=5005e1c5cd5444fee5446a83cd97dcbb&act=refs&CODE=s_refs&author=Rachlow&year1=&year2=&title=&journal=&boolean=or

Rademeyer, J. (2012): Killing for profit: exposing the illegal rhino horn trade. Cape Town, Zebra Press, [online]. [cit. 17-1-2015]. Dostupné z: <http://www.rhinoresourcecenter.com/index.php?s=65ceef609701780308338c713e8>

3e03d&act=refs&CODE=s_refs&author=Rademeyer&year1=2012&year2=&title=&journal=&boolean=and

RRC, Rhino Resource Center (2015a): Rhino Species: White Rhino. [online]. [cit. 12-12-2014]. Dostupné z: <http://www.rhinoresourcecenter.com/species/white-rhino/>

RRC, Rhino Resource Center (2015b): Rhino Species: Black Rhino. [online]. [cit. 12-12-2014]. Dostupné z: <http://www.rhinoresourcecenter.com/species/black-rhino/>

RRC, Rhino Resource Center (2015c): Rhino Species: Indian Rhino. [online]. [cit. 12-12-2014]. Dostupné z: <http://www.rhinoresourcecenter.com/species/indian-rhino/>

RRC, Rhino Resource Center (2015d): Rhino Species: Sumatran Rhino. [online]. [cit. 12-12-2014]. Dostupné z: <http://www.rhinoresourcecenter.com/species/sumatran-rhino/>

Říhová, P. (2015): Kill them to save them - k čemu je trofejní lov nosorožců? Citesové evergreeny. [online]. [cit. 12-11-2015]. Dostupné z <http://www.ochranaprirody.cz/res/archive/246/030789.pdf?seek=1440673279>

SAVE THE RHINO (2015): Threats to Rhino. [online]. [cit. 15-1-2015]. Dostupné z: <http://www.savetherhino.org/>

Stejskal, V. (2006): Úvod do právní úpravy ochrany přírody a péče o biologickou rozmanitost, Praha: Linde, 2006, ISBN 80-7201-609-1

Taylor, M.; Brebner, K.; Coetzee, R.; Davies-Mostert, H.; Lindsey, P.; Shaw, J., Sas Rolfes, M. (2014): The viability of legalising trade in rhino horn in South Africa. Pretoria, Department of Environmental Affairs, pp. 1-108. [online]. [cit. 20-1-2015]. Dostupné z: http://www.rhinoresourcecenter.com/index.php?s=202fdbbc97ce3d5c6e74856512f003c3&act=refs&CODE=s_refs&author=taylor&year1=&year2=&title=&journal=&boolean=or

TRAFFIC (1997): On A Knife's Edge: The Rhinoceros Horn Trade in Yemen . [online]. [cit. 3-11-2014]. Dostupné z: http://www.traffic.org/species-reports/traffic_species_mammals58.pdf

TRAFFIC (2013): TRAFFIC's Engagement on African Rhinoceros Conservation and the Global Trade in Rhinoceros Horn. [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <<http://www.traffic.org/rhinos/>>

TRAFFIC (2014): TRAFFIC Bulletin Seizures and prosecutions March 1997 - October 2014. Media reports. [online]. [cit. 10-11-2015].. Dostupné z <http://www.traffic.org/media-reports/>

UN, United Nations (2011):Department of Economic and Social Affairs. Population Division.World Population Prospects, the 2010 Revision. [online]. [cit. 2-11-2014].. Dostupné z: <http://esa.un.org/unpd/wpp/Excel-Data/population.htm>

UNEP-WCMC, United Nations Environment Programme-World Conservation Monitoring Centre, CITES Trade Database. [online]. 2015 [cit. 30-08-2015]. Dostupné z: <http://www.unep-wcmc-apps.org/citestrade/trade.cfm>

WILD AID (2015): Rhinos: What is WildAid doing? [online]. [cit. 12-1-2015]. Dostupné z: <http://www.wildaid.org/rhinos>

WWF, World Wide Fund (2015): Threats. [online].[cit. 2-3-2015]. Dostupné z: <http://www.worldwildlife.org/species/rhino>

Zákon č. 100/2004 Sb. Zákon o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatření k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy) [online]. [cit. 20-3-2015]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cites_legislativni_zajisteni_umluvy/\\$FILE/ODOIMZ-zakon%20CITES_uplne%20zneni-140101.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cites_legislativni_zajisteni_umluvy/$FILE/ODOIMZ-zakon%20CITES_uplne%20zneni-140101.pdf)

Zhou, J.M., Yu, J. and Hong, H. (2010): Quick identification of rhinoceros horn and its products. Journal of Northeast Forestry University 38 (5): 140-141.

ZOO Dvůr Králové (2009): Nosorožci tuponosí severní: Poslední šance na přežití. [online]. [cit. 12-1-2015]. Dostupné z: <http://www.zoodvurkralove.cz/cs/pomahame-zviratum/nosorozci-bili/>